

Raden van de aan het Recreatieschap Twente
deelnemende gemeenten

UW KENMERK -
BEHANDELD DOOR Dénick Scholten

ONS KENMERK 2024-000116
E-MAIL d.scholten@recreatieschaptwente.nl

DATUM 10-04-2025
DOORKIESNR. 06-22112528

ONDERWERP Aanbieding concept-jaarstukken 2024

Geachte leden van de gemeenteraad,

Graag bieden wij u hierbij de jaarstukken 2024 van Recreatieschap Twente aan. Wij leggen hiermee verantwoording af aan het bestuur over het afgelopen begrotingsjaar. Zowel op voortgang van beleidsinhoud als over de financiële resultaten. In de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) is bepaald dat het bestuur van een gemeenschappelijke regeling de voorlopige jaarrekening verzendt aan de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten.

Recreatieschap Twente

Onze organisatie werkt voor uw gemeente en de 13 andere Twentse gemeenten aan een leefbare en gezonde natuurbeleving en vrijetijdsbesteding. Wij zijn er voor alle ruim 630.000 inwoners van Twente. De organisatie heeft twee grote organisatieonderdelen en de subsidiering aan Twente Marketing (€ 734.000, -) is via het Recreatieschap Twente geborgd. De twee organisatieonderdelen zijn:

1. Recreatieparken Twente

Exploitatie en (natuur)beheer van de recreatieparken:

- Het Hulsbeek
- Het Rutbeek
- Het Lageveld

2. Routenetwerken Twente

Ontwikkeling, beheer en onderhoud van ca. 11.000 km routenetwerken met 153 ontvangstlocaties en informatielocaties:

- Fietsnetwerk (2.500 km)
- Wandelnetwerk (5.500 km)
- Mountainbikenetwerk (1.000 km)
- Paardrijnetwerk (1.500 km)
- Autonetwerk (500 km)
- Onderhoud van ruim 405 km recreatieve infrastructuur

Jaarstukken 2024

Leeswijzer jaarstukken 2024

De jaarstukken bestaan uit twee delen; het inhoudelijke jaarverslag en de financiële jaarrekening. In het jaarverslag wordt inhoudelijk teruggekeken op de uitvoering van de plannen en activiteiten en wordt ingegaan op onderwerpen waaraan aandacht moet worden besteed, zoals de verplichte paragrafen. Om de leesbaarheid te vergroten vindt u aan het begin van het document de "Jaarrekening in één oogopslag".

Rekeningresultaat 2024

In 2023 zijn wij aan de slag gegaan met de visie op de recreatieparken welke in 2024 verder vorm heeft gekregen en uiteindelijk ook is vastgesteld. In 2024 hebben we de financiering van de vervanging van de beschoeiing geregeld via een incidentele extra bijdrage van de gemeenten. Ook in 2024 was er weer aandacht voor stijgende prijzen voor energie en onderhoud op de parken en bij de routenetwerken. Een jaar welke we hebben afgesloten met een positief resultaat van bijna € 152.000, -.

Resultaatbestemming

Het is de bevoegdheid van het bestuur om over de dekking van het rekeningresultaat te beslissen. Van het positieve jaarrekeningresultaat van € 152.000 wordt conform de spelregels € 43.000 gestort in de algemene reserve om hiermee het weerstandsvermogen op peil te krijgen. Om de eerste noodzakelijke investeringen op de recreatieparken te financieren wordt voorgesteld om het restant, zijnde € 109.000, te storten in de reserve recreatieparken.

Accountantscontrole

De jaarstukken zijn nog niet voorzien van een accountantsverklaring. De accountantscontrole vindt in april/mei plaats en het accountantsverslag inclusief verklaring wordt u dan ook nagezonden. Met deze handelswijze heeft het bestuur ingestemd en ook de provinciale toezichthouder is hiermee akkoord.

Procedure

Onze jaarstukken sturen wij u ter informatie toe. Anders dan met betrekking tot de ontwerpbegroting, hebben de gemeenteraden geen bevoegdheid om een formele zienswijze over de jaarrekening bij ons bestuur in te dienen. Het bestuur stelt de jaarstukken vast in zijn vergadering van 10 juli 2025. De besluitvorming over de jaarstukken 2024 inclusief het bestemmingsvoorstel vindt in overeenstemming met artikel 10 van onze gemeenschappelijke regeling plaats op basis van het inwonertal op peildatum 1 januari 2024. Wij bieden u de mogelijkheid om uw vragen en/of aandachtspunten over onze jaarstukken kenbaar te maken. Om uw vragen tijdig van een antwoord te kunnen voorzien vragen wij u deze uiterlijk 1 juli bij ons schriftelijk kenbaar te maken. Vervolgens sturen wij vóór 15 juli 2025 de vastgestelde jaarstukken aan de Gedeputeerde Staten van de provincie Overijssel.

Tot slot

Wij hopen u op deze manier voldoende te hebben geïnformeerd over onze concept jaarstukken 2024.

Hoogachtend,

Bestuur,
secretaris,

L.J. Harmsen

voorzitter,

A.E. van der Ham

Bijlagen

1. Concept jaarstukken 2024

**Recreatieschap
Twente**

**Jaarstukken
2024**

Voorwoord

Geachte lezer,

Allereerst wil ik mijn dank uitspreken naar de hardwerkende medewerkers van het Recreatieschap Twente, de vele vakantiekrachten die ons in de zomer helpen op de recreatieparken in Twente en de vele vrijwilligers die zich inzetten op de mooie Routenetwerken in Twente. Dankzij hun inzet en toewijding kunnen we recreatie en de vele routes in Twente op een hoog niveau houden en blijven verbeteren.

Daarnaast wil ik de 14 Twentse gemeenten enorm bedanken voor het vertrouwen dat zij in ons hebben om dit werk voor hen te mogen doen. Het Recreatieschap is er immers voor en van de Twentse gemeenten, voor onze inwoners.

Ook dit jaar presenteren wij u, met een flinke dosis Twentse trots, de jaarrekening van het Recreatieschap Twente over het jaar 2024.

Het afgelopen jaar heeft in het teken gestaan van verandering en herstructurering binnen onze organisatie. Begin 2024 heeft het bestuur de nieuwe visie op de parken vastgesteld en daarbij de keuze gemaakt om het fundament op orde te krijgen en te houden. Dit betekent geen hogere ambities, maar het streven naar zo veel mogelijk (maatschappelijke) waarde-creatie met het huidige, door de 14 Twentse gemeenten beschikbaar gestelde budget. Het veranderen van de organisatie was een wezenlijk onderdeel van dit sterke fundament. Door intern de zaken op orde te krijgen, kunnen wij bouwen aan mooie producten buiten, voor onze gasten van de recreatieparken en de gebruikers van de Routenetwerken.

We hebben bewuste keuzes gemaakt om onze begroting en organisatie efficiënter en logischer in te richten. Dit betekent dat we een pas op de plaats hebben gemaakt met investeringen, zodat we eerst de interne processen konden optimaliseren. Deze veranderingen hebben geleid tot meer overzicht, een efficiëntere werkwijze en een heldere taakverdeling. Dit alles draagt bij aan meer transparantie, zowel intern als naar buiten toe.

Hoewel deze koerswijziging heeft geresulteerd in een financieel positief jaar, moeten we benadrukken dat deze zwarte cijfers geen structurele meevallers zijn. De investeringen die we in 2024 hebben uitgesteld, zullen in de komende jaren alsnog moeten worden gedaan. Dit betekent dat de huidige balans geen garantie biedt voor toekomstige overschotten, maar eerder een weerspiegeling is van de strategische keuzes die we het afgelopen jaar hebben gemaakt.

Ondanks de interne veranderingen hebben we ook in 2024 weer vele gasten mogen verwelkomen op onze recreatieparken en routes. We zijn trots op de bijdrage die we leveren aan het recreatieve aanbod in Twente en blijven ons inzetten om de kwaliteit en beleving van onze voorzieningen te waarborgen en te verbeteren. Dit kunnen wij alleen met de steun van de 14 Twentse gemeenten, de ondernemers op onze recreatieparken en de miljoenen bezoekers die genieten van ons prachtige Twentse landschap.

We nodigen u uit om deze jaarrekening met interesse door te nemen en samen met ons vooruit te kijken naar een toekomst waarin we blijven investeren in de recreatiemogelijkheden van Twente.

Met vriendelijke groet,

Bart-Jan Harmsen, Secretaris/directeur Recreatieschap Twente

Voorwoord.....	2
1. Jaarrekening in één oogopslag.....	4
2. Inleiding.....	6
3. Programmaverantwoording.....	8
3.1 Programma Vrijtijdseconomie.....	8
3.2 Programma Recreativele Voorzieningen.....	9
4. Paragrafen.....	14
4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing.....	14
4.1.1 Financiële Kengetallen.....	15
4.2 Onderhoud kapitaalgoederen.....	17
4.3 Bedrijfsvoering.....	18
4.4 Verbonden partijen.....	20
4.5 Financiering.....	20
4.6 Openbaarheidsparaagraaf.....	21
5. Specificatie herkomst baten en besteding lasten.....	23
6. Jaarrekening.....	25
7. Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening.....	26
7.1 Toelichting op de baten en lasten in de jaarrekening.....	27
7.1.1 Analyse van de belangrijkste ontwikkelingen die het resultaat hebben veroorzaakt.....	27
7.1.4 Analyse begrotingsrechtmatigheid.....	32
7.1.5 Overzicht van begrote en gerealiseerde baten en lasten per taakveld.....	34
7.1.6 Wet Normering Topinkomens.....	35
7.1.7 Rechtmatigheidsverantwoording.....	37
8 Balans en de toelichting.....	39
8.3 Balans per 31-12-2024.....	39
8.2 Grondslagen voor resultaat en waardebeoordeling.....	40
8.3 Toelichting op de balans per 31-12-2024.....	42
8.4 Belangrijkste niet uit de balans blijvende verplichtingen.....	49
9. Gebeurtenissen na balansdatum.....	49
10. Overige gegevens.....	49
10.1 Controleverklaring accountant (volgt).....	49
11. Bijlagen.....	50
Bijlage 1 Totaal begrote gemeentelijke bijdrage en resultaat 2024 per gemeente.....	50
Bijlage 2 Aard en reden reserves.....	51
Lijst van figuren en tabellen	
Figuur 1 indeling jaarstukken.....	6
Tabel 1 Beschikbare weerstandscapaciteit.....	15
Tabel 2 Kengetallen.....	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Tabel 3 Overzicht aantal medewerkers en fte's.....	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Tabel 4 Incidentele Baten.....	31
Tabel 5 Overzicht WNT.....	35
Tabel 6 Leden bestuur per ultimo 2024.....	36
Tabel 7 Totaal in rekening gebrachte Gemeentelijke Bijdrage.....	50

1. Jaarrekening in één oogopslag

Baten en lasten op hoofdlijnen

De jaarrekening heeft betrekking op alle uitgaven en inkomsten in 2024. Dit betreft onder andere inkomsten voor:

1. producten die gefinancierd worden uit de gemeentelijke bijdrage;
2. bijdragen van overige overheden (projecten);
3. inkomsten uit betaald parkeren op de recreatieparken;
4. inkomsten uit huren en erfpachten;
5. inkomsten uit evenementen;
6. inkomsten uit verkoop van routekaarten.

Baten	Bedrag (€)
Gemeentelijke bijdrage	3.935.000
Gemeentelijke bijdrage in projecten	686.000
Parkeergelden	475.000
Huur- en erfpachtopbrengsten	476.000
Overige opbrengsten	275.000
Evenementen	168.000
Overige inkomsten	68.000
Rente	48.000
Storting reserve	15.000
Bijdrage overige Overheid	12.000
Totaal	6.156.000

Lasten	Bedrag (€)
Salarissen en overige vergoedingen	1.382.000
Inhuur en tijdelijk (sociale werkverbanden)	1.209.000
Subsidies en overdrachten	743.000
Onderhoud	676.000
Gebouwen, terreinen en voertuigen	410.000
Dotaties reserves	632.000
Afschrijvingen	388.000
Overige kosten	167.000
Dotaties voorzieningen	191.000
Rente	95.000
Verzekeringen	60.000
ICT	51.000
Totaal	6.004.000

Ontwikkeling begroting 2024

De programmabegroting 2024 is in juli 2023 door het bestuur vastgesteld. In 2022 en 2024 is het visiedocument met betrekking tot de Routenetwerken respectievelijk de recreatieparken vastgesteld waarmee (financieel) invulling kan worden gegeven aan de verdere toekomst van zowel de recreatieparken als routenetwerken.

In één oogopslag

Hieronder treft u een overzicht aan van het gerealiseerde resultaat per programma.

Programma's bedragen X € 1.000	Totaal baten	Totaal lasten	Gem. bijdrage	Gereel. saldo van baten en lasten	Saldo Mutatie reserves	Resultaat na reguliere mutatie reserves	Mutatie reserves (egal. res.)	Gereel. resultaat
Recreatieve Voorzieningen	2.206	4.634	3.200	773	617-	156	0	156
Vrijtijdsconomie	-	738	734	4-	-	4-	0	4-
Gerealiseerd resultaat	2.206	5.372	3.935	769	617-	152	-	152

Resultaat 2024

Het gerealiseerde resultaat bedraagt circa € 152.000. In de jaarrekening is een gedetailleerde analyse opgenomen van de afwijkingen.

Beleidsindicatoren

Indicator	Realisatie 2024	Begroting 2024	Realisatie 2023	Realisatie 2022	Realisatie 2021
Formatie/Bezetting in fte per 1.000 inwoners	0,03	0,03	0,03	0,03	
Apparaatskosten in kosten per inwoner	€ 4,08	€ 3,40	€ 4,50	€ 3,14	Geen gegevens beschikbaar
Externe inhuur als % kosten van totale loonsom plus kosten inhuur externen	43,4%	35,4%	34,4%	35,6%	
Overhead in % van totale lasten	14,2%	16,0%	17,3%	16,8%	

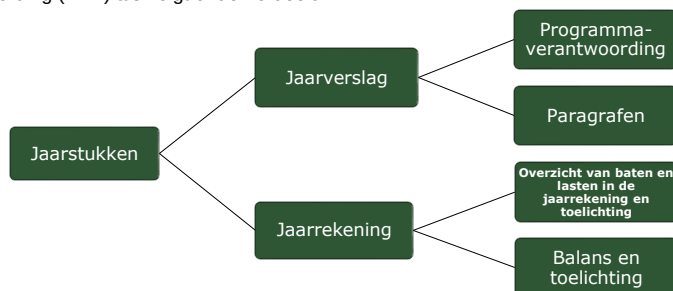
Toelichting

De apparaatskosten zijn hoger dan voorzien door de verhoogde kosten uit voornamelijk energie, software en adviesbureaus. De externe inhuur is ten opzichte van de begroting hoger omdat in de begroting de verhoogde bijdrage voor routenetwerken was geraamd als onderhoud. In 2024 is hierin meer inzicht gekomen en is gebleken dat de inzet van Coöperatie Centroide deels onder externe inhuur hoort. De overhead is iets lager omdat de totale lasten door prijsstijgingen lager zijn dan kon worden voorzien.

2. Inleiding

Voor u liggen de jaarstukken van Recreatieschap Twente. Hierin beschrijven we hoe het afgelopen jaar verlopen is, zowel wat betreft de beleidsuitvoering als de bijbehorende financiële effecten.

De jaarstukken zijn conform de meest recente ontwikkelingen van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) als volgt onderverdeeld:

Figuur 1 indeling jaarstukken

Conform het hierboven gepresenteerde overzicht bestaan de jaarstukken uit twee delen:

- Het jaarverslag met daarin de programmaverantwoording met de paragrafen; en
- De jaarrekening met daarin het overzicht van baten en lasten en de balans met bijbehorende toelichtingen.

Jaarverslag

Programmaverantwoording

In dit hoofdstuk beschrijven we per programma de uitgevoerde activiteiten die in 2024 hebben bijgedragen aan de (mate van) realisatie van onze ambities en de ontwikkeling van de bijbehorende indicatoren. In de programmaverantwoording geven we antwoord op de drie W-vragen:

Wat hebben we bereikt?

Hier wordt vermeld in welke mate we geslaagd zijn het gewenste resultaat te bereiken.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Hier zijn de projecten, activiteiten en kernindicatoren vermeld om de ambities te bereiken.

Wat heeft het gekost?

Hier worden de budgettaire effecten vermeld waarin we een onderscheid maken tussen de begrote baten en lasten voor wijziging, -na wijziging en de gerealiseerde baten en lasten.

Om de programmaverantwoording sneller te kunnen scannen werken we met een verkeerslichtrapportage die rechts naast de ambities weergegeven is. Voor het aangeven van de status van kleuren is de volgende richtlijn gehanteerd:

- **Groen:** we hebben gepresteerd (of zelfs beter dan dat) wat we in de programmabegroting hebben aangegeven.
- **Oranje:** we hebben gedeeltelijk gepresteerd wat we in de programmabegroting hebben aangegeven.
- **Rood:** we hebben **niet** gepresteerd wat we in de programmabegroting hebben aangegeven.

Voor gedetailleerde informatie over de te bereiken ambities en de voorgenomen activiteiten om deze ambities te bereiken verwijzen wij u naar de Programmabegroting 2024.

Paragrafen

In de paragrafen komen de onderwerpen aan de orde die van belang zijn om inzicht te krijgen in de benoemde beleidslijnen zoals opgenomen in de programmabegroting. De focus daarbij is gericht op belangrijke beheersprocessen en het beleid dat daaraan ten grondslag ligt.

U vindt hier de verantwoording over de volgende beheersmatige onderwerpen:

- [weerstandsvormogen en risicobeheersing](#);
- [onderhoud kapitaal goederen](#);
- [verbonden partijen](#);
- [bedrijfsvoering](#);
- [financiering](#);

Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening en toelichting

In dit hoofdstuk zijn diverse financiële overzichten opgenomen met vergelijkende cijfers. Hier presenteren wij in feite op een andere wijze de cijfers die zijn opgenomen in de programmaverantwoording onder het kopje "Wat heeft het gekost?" en enkele aanvullende (verplichte) financiële overzichten.

Balans en toelichting

Het laatste onderdeel gaat in op onze financiële positie aan de hand van de balans met een toelichting.

Wij wensen u veel leesplezier!

3. Programmaverantwoording

3.1 Programma Vrijtijdseconomie

Inleiding

In 2024 heeft Twente Marketing voortgebouwd op het fundament dat in 2023 is gelegd om de ambitie uit de visie 'Perspectief Vrijtijdseconomie Twente 2030' te realiseren. Dit jaar markeerde een verdere integratie van de vrijetijdseconomie binnen de bredere economische strategie van Twente, waarbij recreatie en toerisme niet langer als afzonderlijke sectoren worden beschouwd.

De focus is verschoven van louter toeristische promotie naar een holistische benadering waarin de vrijetijdseconomie bijdraagt aan de grote maatschappelijke opgaven van Twente. Twente Marketing fungeert als 'destinatiemanagementorganisatie' die samenwerking stimuleert tussen diverse sectoren en stakeholders. De nadruk ligt op het verbeteren van het leef- en vestigingsklimaat voor huidige en toekomstige inwoners, met bezoekers als katalysator voor positieve ontwikkelingen. Het aantrekken van doelgroepen die economische en sociale waarde toevoegen, zoals millennials, is hierbij essentieel.

Deze strategische koers draagt bij aan het verhogen van het 'Bruto Twents Geluk' en versterkt de identiteit en trots van de regio. Door verhalen over het rijke verleden van Twente, zoals die van de Tubanti en de textielindustrie, te ontsluiten en te verbinden, wordt een aantrekkelijk vrijetijdsaanbod gecreëerd voor zowel bewoners als bezoekers.

Kaderstellende beleidsnota's

Beleidsnota	Vastgesteld door	Datum vaststelling
Perspectief Vrijtijdseconomie Twente 2030	Bestuur Recreatieschap Twente/Twente Marketing	30 september 2022
Programma Gastvrij Overijssel 2020-2023	Gastvrij Overijssel	maart 2016
Marketingcommunicatieplan Marketing Oost/Twente Marketing 'Stimulatie van de vrijetijdseconomie Twente'	Bestuur Recreatieschap Twente	18 januari 2022

Realisatie ambities

1. Het versterken van de Twentse economie, waar de vrijetijdseconomie een belangrijk onderdeel van is. Het marketingcommunicatieplan draagt hiertoe bij en heeft als doel het aantal toeristen en de toeristische bestedingen in Twente te verhogen.	Status
Wat hebben we bereikt? In 2024 heeft de vrijetijdseconomie in Twente een opmerkelijke groei doorgemaakt. Ondanks een lichte afname van het aantal Nederlanders dat in eigen land op vakantie ging, steeg het aantal overnachtingen in Nederlandse logiesaccommodaties met meer dan 4% ten opzichte van 2023. Deze groei werd voornamelijk gedreven door een toename van binnenlandse toeristen met 5%, terwijl het aantal buitenlandse toeristen met ruim 3% toenam. In Twente werd deze positieve trend weerspiegeld in een stijging van het aantal gasten en overnachtingen. Hotels in de regio noteerden een significante toename, wat bijdroeg aan een algehele groei van de sector. De totale bestedingen door toeristen namen eveneens toe, wat resulteerde in een versterking van de regionale economie. Deze ontwikkelingen onderstrepen het belang van de vrijetijdseconomie voor Twente. De voortdurende samenwerking tussen de 14 Twentse gemeenten en lokale ondernemers heeft bijgedragen aan deze positieve resultaten. Gezamenlijke investeringen en een geïntegreerde benadering van destinationontwikkeling en promotie hebben geleid tot een aantrekkelijker aanbod voor zowel bewoners als bezoekers. In 2024 blijft Twente Marketing zich inzetten voor het versterken van de regionale vrijetijdseconomie. Door middel van gerichte campagnes en strategische samenwerkingen	

Programmaverantwoording

wordt gestreefd naar duurzame groei en het verhogen van het 'Bruto Twents Geluk'. De focus ligt op het aantrekken van bezoekers die een positieve bijdrage leveren aan de economische en sociale ontwikkeling van de regio.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

In 2024 hebben we verdere stappen gezet in de implementatie van de nieuwe positionering "Vrij zijn in Twente" binnen onze marketing- en communicatieactiviteiten. Na de eerste aanpassingen in 2023, zoals het redesign van basismiddelen en de eerste online activaties, hebben we dit jaar de campagne verder uitgerold en versterkt via gerichte socialmedia-acties en samenwerkingen met regionale en landelijke partners.

Om deze ontwikkeling duurzaam voort te zetten, blijven we ons richten op de uitgangspunten van Perspectief Vrijtijdseconomie Twente 2030. Deze visie blijft leidend bij het aanscherpen van onze strategie en het verder positioneren van Twente als aantrekkelijke bestemming voor zowel bewoners als bezoekers.

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten Vrijtijdseconomie	Realisatie			Begrotingsjaar na wijziging			Begrotingsjaar voor wijziging		
	2024			2024			2024		
Bedragen in x € 1.000	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programma excl. Overhead	0	738	-738	0	734	-734	0	734	-734
Overhead	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Subtotaal incl. Overhead	0	738	-738	0	734	-734	0	734	-734
Treasury	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gemeentelijke bijdrage	734	0	734	734	0	734	734	0	734
Subtotaal incl. algemene dekkingsmiddelen	734	738	-4	734	734	0	734	734	0
Mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal incl. mut. reserves	734	738	-4	734	734	0	734	734	0

3.2 Programma Recreatieve Voorzieningen

Inleiding

In 2024 heeft onze organisatie zich gericht op het versterken van de interne structuur en het optimaliseren van processen om een solide basis te leggen voor toekomstige ontwikkelingen. Deze focus op herstructurering was noodzakelijk om maximale (maatschappelijke) waarde-creatie te realiseren binnen het huidige budget dat door de 14 Twentse gemeenten beschikbaar is gesteld. Het optimaliseren van interne processen en het verkrijgen van meer inzicht in de baten en lasten van Recreatieschap Twente waren hierbij belangrijke pijlers.

Een van de belangrijkste stappen was de gezamenlijke inkoop voor Recreatieschap Twente. Door talrijke succesvolle aanbestedingen hebben we meer grip gekregen op het inkoopproces en kunnen we efficiënter opereren. Deze aanpak heeft geleid tot een efficiëntere werkwijze, meer overzicht en een duidelijke taakverdeling, wat bijdraagt aan verhoogde transparantie binnen de organisatie en naar onze partners.

Daarnaast hebben we een steeds robuustere positie weten te verwerven na de ontvlechting van Regio Twente. Ondanks de uitdagingen die gepaard gaan met een kleine gemeenschappelijke regeling, staat er een vaste groep medewerkers die trots is op wat er gezamenlijk is bereikt. Hun toewijding en inzet zijn essentieel gebleken voor het succes van onze organisatie.

Programmaverantwoording

Een bijzonder hoogtepunt in 2024 was de daadwerkelijke start met de revitalisering van de Routenetwerken in Twente. Na een intensieve voorbereidingsperiode is de visie hiervoor in 2022 unaniem vastgesteld door het bestuur en de Twentse gemeenteraden. In 2024 zijn we voortvarend aan de slag gegaan om de regio nog beter te ontsluiten voor recreanten en bezoekers. De eerste mooie resultaten van deze inspanningen zijn inmiddels zichtbaar op de vele routes in Twente, waar de kwaliteit en beleving merkbaar zijn verbeterd.

Het weerbeeld van de zomer van 2024 had een gematigde invloed op het bezoek aan onze recreatieparken. Ondanks het tegenvallende warme weer en zonneschijn vielen de bezoekersaantallen uiteindelijk toch mee. De overvloedige regenval in juli, met 353 mm neerslag, zorgde voor een merkbaar rustiger maand, terwijl augustus met warm en droog weer voor herstel zorgde. Hierdoor hebben wij, ondanks het mindere weer in juli, toch een goede zomer gedraaid.

Deze zomer benadrukt de afhankelijkheid van onze recreatieparken van gunstig weer. Daarom is het belangrijk om de komende jaren meer in te zetten op een jaar rond aanbod van (speel)voorzieningen, zodat bezoekers ook op minder mooie dagen blijven komen.

We blijven ons inzetten voor de kwaliteit en beleving van onze voorzieningen en danken de 14 Twentse gemeenten, de ondernemers op onze recreatieparken en de miljoenen bezoekers die jaarlijks genieten van het prachtige Twentse landschap voor hun onmisbare bijdrage.

Kader stellende beleidsnota's

Beleidsnota	Vastgesteld door	Datum vaststelling
Visie Routenetwerken Twente	Bestuur Recreatieschap Twente	7 december 2022
Visie Recreatieparken Twente	Bestuur Recreatieschap Twente	8 februari 2024
Koersdocument Recreatieschap	Bestuur Recreatieschap Twente	4 april 2024

Realisatie ambities

1. Stimuleren van een veilig en zo intensief mogelijk gebruik van de recreatieparken en het verbeteren van het financiële rendement van de recreatieparken.	Status
Wat hebben we bereikt? Recreatieparken Uit een bezoekersonderzoek uit 2022 is gebleken dat de drie Twentse recreatieparken gezamenlijk circa 1,5 miljoen bezoeken trekken. Ook in 2024 blijkt dat de populariteit van Het Rutbeek, Het Hulsbeek en Het Lageveld onverminderd groot is. Hiermee leveren de drie recreatieparken een aanzienlijke bijdrage aan het Twentse vertier en vermaak, zowel voor de Tukker zelf als voor toeristen die Twente ontdekken. Het Recreatieschap Twente blijft zich inzetten om een warm welkom te bieden aan alle bezoekers van de recreatieparken. Of je nu een lokale inwoner bent of een toerist, ongeacht achtergrond of inkomen, de parken zijn vrij toegankelijk voor iedereen. Hierdoor zijn de recreatieparken niet alleen plekken van ontspanning en plezier, maar ook van inclusie en saamhorigheid. In een tijd waarin de drukte van het dagelijks leven soms overweldigend kan zijn, bieden onze parken een welkome ontsnapping en gelegenheid tot ontspanning. Of je nu wilt wandelen, fietsen, een festival bezoekt of simpelweg wilt genieten van het landschap, de Twentse recreatieparken zijn dé plek waar Tukkers en bezoekers van buiten de regio zich kunnen verbinden met de prachtige Twentse omgeving. De vraag naar recreatiemogelijkheden in Twente blijft gestaag groeien. Deze toegenomen behoefte aan groene recreatieruimte weerspiegelt een groeiend bewustzijn van het belang van ontspanning in de buitenlucht. Tegelijkertijd brengt deze groeiende vraag een toenemende druk met zich mee op de natuurlijke gebieden in de regio. Het vinden van een zorgvuldig evenwicht	

tussen het behoud van de natuurlijke schoonheid van Twente en het voldoen aan de recreatieve behoeften van de bevolking vereist dan ook continue planning en beheer.

Daarnaast groeit de aandacht voor gezondheid en welzijn, wat de vraag naar recreatiemogelijkheden die bijdragen aan een actieve levensstijl stimuleert. De Twentse recreatieparken spelen hierin een essentiële rol door diverse activiteiten en voorzieningen te bieden die zowel lichaam als geest ten goede komen. Door te investeren in recreatieve infrastructuur die gezonde levensstijlen ondersteunt, voorzien we niet alleen in de behoeften van de bevolking, maar dragen we ook bij aan het welzijn van de gemeenschap als geheel.

Ondanks de minder gunstige weersomstandigheden in juli 2024 is het opnieuw een prachtig jaar geweest voor de drie recreatieparken. De sfeer was het hele jaar door goed en er hebben zich geen grote of ernstige incidenten voorgedaan. Dit benadrukt wederom de belangrijke rol die deze recreatieparken spelen in het bieden van een veilige, toegankelijke en plezierige omgeving voor iedereen.

In samenwerking met onze ondernemers en festivalorganisatoren hebben we gestreefd naar maximale opbrengsten uit de recreatieparken. Door, daar waar mogelijk, gezamenlijke investeringen in voorzieningen en marketing hebben we de aantrekkingskracht van de parken vergroot en een uitstekende sfeer gecreëerd. Deze strategische samenwerking heeft niet alleen geleid tot financieel gezonde parken, maar mogelijk ook tot economische groei in de regio.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Recreatieparken

In 2024 zijn er opnieuw belangrijke stappen gezet om de recreatieparken Het Rutbeek, Het Hulsbeek en Het Lageveld toekomstbestendig, aantrekkelijk en efficiënt te beheren. Hieronder een overzicht van de belangrijkste ontwikkelingen:

Op de parken:

- **Nieuw toiletgebouw op Het Lageveld gerealiseerd**
Voor de zomer van 2024 is de nieuwbouw van een modern toiletgebouw op Het Lageveld succesvol afgerond. Hiermee is een belangrijke voorziening toegevoegd die bijdraagt aan een nog betere bezoekerservaring.
- **Vorbereiding realisatie camperplaats Het Lageveld gestart**
In 2024 is, na een openbare uitvraag, een ondernemer gevonden voor de ontwikkeling van de camperplaats. De voorbereidingen voor de realisatie zijn inmiddels in gang gezet, met als doel om in 2025 te kunnen starten. Het realiseren van de camperplaats draagt bij aan het verhogen van het rendement van het recreatiepark.
- **Financiering en aanbesteding nieuwe beschoeiing voor Het Rutbeek en Het Hulsbeek.**
De beschoeiing op Het Rutbeek en Het Hulsbeek bleek in slechte staat te verkeren. Om de veiligheid van bezoekers en de duurzaamheid van de recreatiegebieden te waarborgen, was een grootschalige vervanging noodzakelijk. Voor deze forse investering hebben de 14 Twentse gemeenten gezamenlijk financiële middelen beschikbaar gesteld. De aanbestedingsprocedure voor dit project werd in 2024 succesvol afgerond en het project zal starten in 2025.
- **Nieuwe contracten door groei en komst van nieuwe parkondernemers**
Ook de ondernemers op de recreatieparken zijn volop in ontwikkeling, van forse expansie van buitenterreinen, tot overname van ondernemingen. Er is actief gewerkt aan het aangaan van nieuwe contracten met (nieuwe) ondernemers. Tevens zijn oude contracten herzien. Het doel hiervan was om alle contracten up-to-date te maken, inclusief huur- en pachtprizen die aansluiten bij de huidige marktontwikkelingen.

Interne organisatie:

- **Gezamenlijke en eenduidige inkoop**
Er is overgegaan tot gezamenlijke en eenduidige inkoop voor de drie recreatieparken. Door deze bundeling van krachten zijn schaalvoordelen benut, wat leidt tot kostenbesparingen en uniforme kwaliteit op alle locaties.

- **Aanbestedingen afgerond voor scherpere inkoop**
Vele (noodzakelijke) aanbestedingen zijn in 2023 opgepakt en in 2024 succesvol afgerond. Dit had als doel om scherp(er) in te kopen en tegelijkertijd te voldoen aan de geldende aanbestedingsregels.
- **Vernieuwde organisatiestructuur geïmplementeerd**
De in 2023 voorbereide vernieuwde organisatiestructuur voor het Recreatieschap Twente is in 2024 volledig geïmplementeerd. Hierdoor is de organisatie efficiënter en effectiever ingericht. Personeel is nu daadwerkelijk werkzaam voor het gehele Recreatieschap Twente en niet meer uitsluitend verbonden aan één recreatiepark.

2. Stimuleren van een veilig en zo intensief mogelijk gebruik van de toeristische routenetwerken, te weten het wandel-, fiets-, paardrijd- MTB-netwerken, alsmede de recreatieve fietspaden.

Wat hebben we bereikt?

In 2024 zijn we middels een uitvoeringsagenda aan het werk gegaan. Allereerst om achterstanden in kwaliteit en onderhoud weg te werken.
Daarnaast is er geïnvesteerd in personeel, professionaliteit en communicatie. De impasse in het MTBnetwerk is opgepakt en voorbereidende werkzaamheden uitgevoerd om dit weer op gang te krijgen.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

- **Schoonmaken van bebording voor de belangrijkste routenetwerken**
Alle bebording van het fietsnetwerk, deels wandelnetwerk en de informatielocaties zijn schoongemaakt en waar nodig opgewaardeerd;
- **Aanvullen van missende data in de digitale systemen**
De digitale tweeling van al het areaal, CTIP, is volledig gemaakt met data dat nog ingevoerd moest worden. Dit is nodig om de juiste keuzes te kunnen maken en de routeportal van de juiste gegevens te voorzien;
- **Onderzoeken naar verbetertrajecten in MTB-routes**
De lijst voor vele verbeteringen en verplichte wijzigingen in het MTBnetwerk is onderzocht, geschouwd en geanalyseerd. Dit is doorgestuurd naar de ecologen om de uitvoering hiervoor voor te breiden;
- **Risicoanalyse en classificatie voor MTB-netwerk**
Om meer grip te verkrijgen is naast en volmaken van data ook een uitgebreid onderzoek verricht naar de risicoaansprakelijkheid. Naast een rapportage zijn er een tiental aanbevelingen gedaan om de aansprakelijkheid te verkleinen. De meeste van deze aanbevelingen zijn opgestart of al uitgevoerd. Een belangrijk onderdeel hierin is de classificatie;
- **Revitaliseren van Autonetwerk**
Het autonetwerk bevat drie autoroutes die een lange tijd slecht onderhouden zijn. De afgelopen jaren is hier al een verbetering doorgevoerd. Dit jaar is een grootse inhaalslag gemaakt, waarbij het netwerk volledig is gerevitaliseerd. Een onderdeel hierin is het weer terugbrengen van de gewilde Nederlandse lus in de Hamalandroute;
- **Afronden van projecten (Verhalend landschap, Hilligenpad, Wandelnetwerk Almelo, e.a.)**
De lijst met in de wacht staande projecten en verbeteringen was voor 2024 heel lang. Hierin zaten een paar zeer belangrijke wijzigingen en uitbreidingen. Een aantal zeer gewaardeerde projecten zijn de verhalende panelen langs het fietsnetwerk, de bucketlist-wandelroute Hilligenpad en de noodzakelijke inbreiding van Almelo in het wandelnetwerk;
- **Omzetten van de huisstijl van Routenetwerken Twente**
De huisstijl van Routenetwerken Twente was gebaseerd op 'Landgoed van Nederland'. Deze regiobranding is al eerder stopgezet, maar alle uitingen en opmaak stond nog in dat format. Dit jaar is er gewerkt aan de branding van Routenetwerken Twente zelf, met een duidelijk blijvend design waar Twente in te herkennen is;
- **Opname en communicatie van onder andere de video's**
In 2024 hebben we de communicatie sterk verbeterd, nieuwsartikelen geïntroduceerd, nieuwsbrieven verdubbeld en zijn begonnen met de opnames voor een belangrijke videoreeks rondom alle werkzaamheden van Routenetwerken Twente;

- **Verbeteren communicatietraject Routenetwerken Twente**
Naast het verbeteren van de communicatie zelf zijn we ook een traject gestart met allerlei onderzoeken/enquêtes onder onze afnemers (oa TTI's). Dit wordt vervolgd in 2025 met een analyse en waar nodig verdere communicatieverbeteringen;
- **Invoeren van proces- en projectmanagement en investering in personeel**
Om alles beter te gaan handelen is in 2024 een proces- en projectmanagementsysteem doorgevoerd. Met dit systeem kunnen we strakker sturen op personele inzet, doorlooptijd van projecten en de financiële middelen die geïnvesteerd worden. Daarnaast is het ook een nacalculatietool om meer grip te krijgen voor toekomstbestendig werken;
- **Verbeteren van financieel model en projectkosten**
De financiële huishouding is stevig onder de loep genomen. Het budget van Routenetwerken Twente is verveelvoudigd en dat brengt een ander model met zich mee.

Daarnaast zijn vele onderdelen gestart en in afrondende fase.

Met opmerkingen [DS1]: Hier kijkt Han nog even naar

Met opmerkingen [HH2R1]: gedaan!

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten Recreatieve Voorziening	Realisatie			Begrotingsjaar na wijziging			Begrotingsjaar voor wijziging		
	2024			2024			2024		
Bedragen in x € 1.000	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programma excl. Overhead	2.180	3.783	-1.604	1.255	3.625	-2.370	1.239	3.597	-2.358
Overhead	1	851	-851	0	830	-830	0	842	-842
Subtotaal incl. Overhead	2.180	4.635	-2.454	1.255	4.455	-3.200	1.239	4.439	-3.200
Treasury	26	-1	27	0	0	0	0	0	0
Gemeentelijke bijdrage	3.200	0	3.200	3.200	0	3.200	3.200	0	3.200
Subtotaal incl. algemene dekkingsmiddelen	5.407	4.634	773	4.455	4.455	0	4.439	4.439	0
Mutaties reserves	15	632	-617	0	0	0	0	0	0
Totaal incl. mut. reserves	5.422	5.266	156	4.455	4.455	0	4.439	4.439	0

Realisatie taakstelling

In 2013 heeft de Provincie Overijssel de jaarlijkse onderhoudsbijdrage afgekocht. Deze afkoopsom is gereserveerd. In verband met het vervallen van de jaarlijkse bijdrage moet Recreatieve Voorzieningen in totaal € 603.885 bezuinigen. In 2024 is het vanwege een positief jaarresultaat niet nodig om de taakstelling te onttrekken aan de hiervoor bestemde reserve.

Gemeentelijke bijdrage	Realisatie 2024	Begrotingsjaar na wijziging 2024	Begrotingsjaar voor wijziging 2024
Baten	3.935	3.935	3.935
Lasten	-	-	-
Totaal	3.935	3.935	3.935

Treasury	Realisatie 2024	Begrotingsjaar na wijziging 2024	Begrotingsjaar voor wijziging 2024
Baten	26	0	0
Lasten	-1	0	0
Totaal	27	0	0

4. Paragrafen

Inleiding

In het hoofdstuk paragrafen komen een aantal belangrijke beheersmatige onderwerpen aan de orde die van belang zijn om inzicht te krijgen in onze financiële positie. De programma's in de vorige hoofdstukken zijn grotendeels direct gericht op het primaire proces en de Twentse burgers. De paragrafen zijn indirect daarop gericht en geven kaders voor het beheer en de uitvoering.

Op grond van artikel 9 van het BBV komen de volgende paragrafen aan de orde:

- Weerstandsvermogen en risicobeheersing;
- Onderhoud kapitaalgoederen;
- Bedrijfsvoering;
- Verbonden partijen;
- Financiering;

4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Beleidskader risicomanagement

De wetgeving en het beleid voor het weerstandsvermogen zijn vastgelegd in:

- Het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV art. 9, 11 en 26);
- De financiële verordening Recreatieschap Twente;
- De "Nota van risicomanagement tot reserves en voorzieningen".

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is het vermogen van de organisatie om tegenvallers op te vangen zonder dat dit leidt tot een verhoging van de gemeentelijke bijdrage dan wel tot noodzakelijke ombuigingen in bestaand beleid. Om het weerstandsvermogen te berekenen, dient de beschikbare weerstandscapaciteit afgezet te worden tegen de benodigde weerstandscapaciteit. Hieronder treft u de uitkomst van deze exercitie aan. In de alinea's hieronder worden zowel de beschikbare als de benodigde weerstandscapaciteit uiteengezet.

Berekening weerstandsvermogen

Omschrijving	Beschikbare weerstandscapaciteit per 31-12-2024	Benodigde weerstandscapaciteit per 01-01-2025	Weerstandsratio
<i>Bedragen in €</i>			
Reserve Recreatieparken/ Fietspaden	84	84	
Algemene Reserve	79	122	
Totaal	163	206	0,79

Als we de beschikbare weerstandscapaciteit (reserves) afzetten tegen de benodigde weerstandscapaciteit (geïntariseerde risico's van het opvolgende jaar), komen we eind 2024 uit op een ratio van afgerond 0,79. De ratio bevindt zich hiermee iets onder de door het bestuur vastgestelde ondergrens van 0,8.

Vergelijking met 2023

Vanwege toegenomen risico's is de ratio lager geworden ten opzichte van het verantwoordingsjaar 2023.

Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit is als volgt opgebouwd:

Omschrijving	Saldo per 31-12-2024	Maakt onderdeel uit van weerstandscapaciteit
Algemene Reserve	122	Ja
Reserve Recreatieparken/ Fietspaden	84	Ja
Totaal Algemene Reserves	206	
Provinciale reserve recreatieve voorzieningen	544	Nee. Beklemd
Totaal reserves m.b.t. taakstelling	544	
RV Reserve Recr. parken/ Fietsp. (kl toilet Rutbeek)	9	Nee. Beklemd
RV Reserve Recr. parken/ Fietspaden (kl loods Lageveld)	25	
Reserve werkplaats Hulsbeek	40	
Reserve beschoeiing Hulsbeek/Rutbeek	632	
Totaal reserves kapitaallasten	707	
Totaal reserves	1.457	

Tabel 1 Beschikbare weerstandscapaciteit

Benodigde weerstandscapaciteit

In overeenstemming met de "Nota van risicomanagement tot reserves en voorzieningen" wordt voor het berekenen van de benodigde weerstandscapaciteit gebruik gemaakt van de actuele vastgestelde risico-inventarisatie. Dit is de risico-inventarisatie van de begroting van 2025. Door toevoeging van een deel van het jaarresultaat aan de algemene reserve gaat de weerstandsratio naar 1.

4.1.1 Financiële Kengetallen

Mede naar aanleiding van de Quikscan van vorig jaar van de Twentse gezamenlijke rekenkamer heeft in 2024 een doorontwikkeling plaatsgevonden hoe we kengetallen beoordelen en hierover rapporteren. In de Quikscan is aangegeven om ratio's te beoordelen over een langere periode en in onze reactie hierop hebben we aangegeven deze doorontwikkeling te willen maken. De diverse (verplichte) kengetallen zijn samengevat weergegeven in onderstaande tabel. In deze tabel maken we onderscheid in de categorieën stabiliteit, weerbaarheid, flexibiliteit en de overige verplichte kengetallen.

Programmaverantwoording

Categorie	IJkpunten	Eenheid	Werkelijk 2024	Begroting primaire 2024	Werkelijk 2023	Werkelijk 2022	Norm / Signaalwaarde
Stabiliteit	1. Saldo van baten en lasten (realisatie vs begroting)	x €1.000	769	0	-56	113	> = 0
	2. Saldo van baten en lasten (realisatie vs begroting)	%	14,3%	0%	-1,2%	2,5%	
	3. Structureel exploitatiesaldo	%	1,8%	0,0%	0,0%	2,8%	0 - 1%
Weerbaar- heid	4. Weerstandsvermogen	Ratio	0,79	1,01	1,09	0,96	1,2 -1,5
	5. Netto-schuldquote	%	30,7%	61,7%	63,1%	70,1%	100%
	5b. Gecorrigeerde netto-schuldquote	%	30,7%	61,7%	63,1%	70,1%	n.v.t.
	6. Solvabiliteit (EV/TV)	%	25,5%	19,0%	16,4%	16,9%	20%
Flexibiliteit	7. Rentequote (rentelasten tov totale lasten)	%	1,6%	1,8%	2,2%	0,5%	
	8. Netto-rentequote (rentelasten - /- rentebaten tov tot. lasten)	%	0,8%	1,8%	2,2%	0,5%	n.v.t.
	9. Afschrijvingslasten tov totale lasten	%	6,5%	10,1%	8,5%	11,0%	n.v.t.
	10. EMU-saldo	x €1.000	369	369	381	253	n.v.t.
Overige verplichte indicatoren	11. Kasgeldlimiet	x €1.000	441	424	378	371	n.v.t.
	12. Renterisiconorm	x €1.000	899	860	748	905	n.v.t.
	13. Overhead	%	14,2%	16,0%	17,3%	16,8%	n.v.t.

Hieronder treft u toelichting op de kengetallen die voor ons van toepassing zijn.

Solvabiliteit (25,5%)

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin Recreatieschap Twente in staat is aan de financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Onder het eigen vermogen verstaan we de algemene reserve en de overige bestemmingsreserves en het resultaat uit het overzicht baten en lasten. Met het kengetal solvabiliteit beoordeel je in hoeverre het bezit op de balans schuldenvrij is. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid van de organisatie. Solvabiliteit is daarom één van de belangrijkste graadmeters van de financiële gezondheid van een organisatie. Ultimo 2024 komt de solvabiliteit uit op 25,5%. Deze bevindt zich binnen de veilige marges van de signaleringswaarden (tussen de 20% - 50%)

Netto schuldquote (30,7%)

Dit ratio weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van Recreatieschap Twente ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Een laag percentage is veelal gunstig. Omdat bij leningen onzekerheid kan bestaan of ze allemaal worden terugbetaald, wordt dit kengetal zowel berekend inclusief (gecorrigeerd) als exclusief de doorgeleende gelden. Samen met de solvabiliteitsratio is de netto schuldquote het meest bepalend voor de financiële gezondheid. Onze netto schuldquote laat zien dat de druk van rentelasten en de aflossingen op de exploitatie erg laag is. Volgens de signaleringswaarden zit dit percentage logischerwijs in de minst risicovolle klasse (<90%). Onze organisatie heeft één langlopende geldlening, er zijn geen kortlopende geldleningen en er wordt voor financiering zowel voor de korte termijn als de lange termijn zoveel mogelijk gebruik gemaakt van interne middelen. Het niet aantrekken van externe middelen is echter geen doel op zich.

Structurele exploitatieruimte (2,1%)

Dit cijfer helpt mee om te beoordelen welke structurele ruimte wij hebben om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten en structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Onze begroting wordt jaarlijks sluitend opgesteld. Bij de jaarrekening zien we dit jaar een iets hogere structurele exploitatieruimte dan geraamd (afgerond 2%). Dit komt doordat bij deze ratio het structurele karakter van

met name de parkeerinkomsten lastig is af te leiden. Concluderend, de structurele baten zijn bij de jaarrekening voldoende om de structurele lasten te dekken.

Beschouwing kengetallen en financiële positie in samenhang

Een afzonderlijk kengetal zegt weinig over hoe de financiële positie moet worden beoordeeld. De kengetallen zullen daarom altijd in samenhang moeten worden gezien. De solvabiliteit is voldoende en begeeft zich binnen de veilige categorie. Dit betekent dat de weerbaarheid van de organisatie om eigenstandig negatieve ontwikkelingen op te pakken, voldoende is. De netto schuldquote is laag en dit geeft aan dat de organisatie goed in staat is om zijn schulden te kunnen betalen (de schuldenlast in relatie tot de baten is erg laag). De structurele exploitatieruimte laat zien dat de baten en lasten structureel in evenwicht zijn. Mocht dit evenwicht tijdelijk verstoord raken dan blijkt uit de solvabiliteitsratio dat de organisatie dit tijdelijk kan opvangen.

4.2 Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

In deze paragraaf beschrijven we het beleidskader en de uitvoering daarvan in 2024 voor het onderhoud van kapitaalgoederen. Kapitaalgoederen worden onderscheiden in vaste en vlottende activa, die als bezittingen op de balans staan en waarvan het nut zich over meerdere jaren uitstrekt. In het kader van deze paragraaf gaat het om de vaste activa, zoals bedrijfsgebouwen, recreatieparken en fietspaden. Ze onderscheiden zich doordat ze voor hun instandhouding en verbetering in de exploitatiebegroting structureel een substantieel beslag op middelen leggen. Dit geldt niet voor de financiële activa en de bedrijfsmiddelen omdat die regelmatig worden vervangen.

De beoogde kwaliteit en het onderhoud daarvan bepalen het voorzieningenniveau en de jaarlijkse lasten.

Recreatieparken, Routenetwerken en Fietspaden

Recreatieschap Twente beheert namens de Twentse gemeenten de recreatieparken: Het Hulsbeek (Oldenzaal), Het Rutbeek (Enschede) en Het Lageveld (Wierden). Recreatieschap Twente beheert en onderhoudt namens de Twentse gemeenten ook 410 km recreatieve fietspaden in Twente en ruim 11.500 km aan routes.

Per 31 december 2024 is het volgende geïnvesteerd en afgeschreven:

Kapitaalgoed (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2024	Afschrijvingen	Desinvesteringen	Investeringsen	Boekwaarde 31-12-2023
Het Hulsbeek	719	127	1	19	828
Het Rutbeek	1.000	95	0	4	1.091
Het Lageveld	1.225	78	0	251	1.052
Routenetwerken	926	70	14	25	985
Fietspaden	35	17	0	3	49
PRK Alg	21	0	0	21	0
RNT Alg	17	0	0	17	0
Algemeen	0	1	0	0	1
Totaal	3.942	388	15	340	4.006

In dit overzicht staan alleen de investeringen waar nog een boekwaarde op zit. De boekwaarden vertegenwoordigen de balanswaarde van deze kapitaalgoederen. In hoeverre hier sprake is van stille reserves is moeilijk aan te geven.

Investeringsen op Het Hulsbeek

In 2024 zijn de eerste investeringen met betrekking tot vervanging beschoeiing gedaan.

Investeringsen op Het Rutbeek

In 2024 is een 1e termijn betaald ter vervanging van een schakelkast.

Programmaverantwoording

Investerings op Het Lageveld

In 2024 is geïnvesteerd in een verbeterd toiletgebouw.

Investerings bij Routenetwerken

In 2024 is een vervangende bedrijfsauto aangeschaft met inruil wat hier zorgt voor een desinvestering.

Investerings bij Routenetwerken algemeen

In 2024 zijn vervangende duurzame kettingzagen en trimmers gekocht (elektrificatie).

Het beleidskader

Voor de instandhouding van de recreatieparken, routenetwerken en fietspaden zijn in de begroting 2024 budgetten voor jaaronderhoud en kapitaallasten opgenomen. Daarnaast zijn ten behoeve van groot onderhoud voorzieningen ingesteld. Groot onderhoud wordt uitgevoerd middels een meerjarenplanning en meerjarig onderhoudsplan. Per jaarschijf wordt door de parkbeheerders en medewerker fietspaden beoordeeld welk groot onderhoud dient plaats te vinden. De kosten voor groot onderhoud worden rechtstreeks ten laste gebracht van de daarvoor ingestelde voorzieningen:

Uit het beleidskader voortvloeiende financiële consequenties

In het jaar 2024 zijn de volgende bedragen aan de voorzieningen toegevoegd en bekostigd:

Voorzieningen Grootonderhoud (bedragen x €1.000)	Boekwaarde 31-12-2024	Besteding	Dotatie	Boekwaarde 31-12-2023
Voorzieningen Het Hulsbeek	-24	15	57	-66
Voorzieningen Het Rutbeek	274	0	53	221
Voorzieningen Het Lageveld	71	23	20	73
Voorzieningen Fietspaden	49	0	5	44
Totaal	370	37	134	273

In 2024 is er groot onderhoud gepleegd op de recreatieparken Hulsbeek en Lageveld alsmede aan de fietspaden. Op het Hulsbeek is voornamelijk groot onderhoud (herstel) gepleegd aan een brug bij een zonneweide. Op het Lageveld is er schilderwerk verricht aan de bedrijfsgebouwen waaraan tevens keratop is aangebracht. Vanwege niet voorzienbaar groot onderhoud riolering Hulsbeek is hier incidenteel een bedrag van circa € 19.000 bijgestort, hiermee wordt voorkomen dat de totale voorziening riolering een niet toegestaan negatief saldo vertoont.

4.3 Bedrijfsvoering

Bedrijfsvoering gaat over de ondersteunende bedrijfsprocessen waarmee de beleidsdoelstellingen worden gerealiseerd en de sturing en beheersing daarvan. Bedrijfsvoering processen zorgen ervoor dat de beleidsprogramma's efficiënt, effectief en conform de geldende wetgeving worden uitgevoerd.

De diensten met betrekking tot Bedrijfsvoering worden via een dienstverleningsovereenkomst (DVO) afgenomen van de GR SamenTwente en wij verwijzen naar hun programma verantwoording voor dit onderdeel.

Personeel

Hieronder een overzicht van het totaal aantal medewerkers per programma en de bezetting in fte per 31-12-2024. Dit betreft een overzicht van medewerkers in dienst (tijdelijk en/of vast) van Recreatieschap Twente.

Programma	Bezetting per 31-12	
	in Fte	in %
Recreatieve Voorzieningen	17,89	100%
Vrijtijdseconomie	0	0%
Eindtotaal	17,89	100%

Arbeidsomstandigheden

Arbodienst

Net zoals voorgaand jaar is in 2024 structureel overleg geweest tussen de bedrijfsarts, leidinggevende en HRM-medewerkers. De ambitie is om de komende tijd deze samenwerking nog verder te versterken. Medewerkers kunnen ook zelfstandig contact opnemen met de Arbodienst.

Ongewenst gedrag

Gevolgen van ongewenste omgangsvormen kunnen een enorme impact hebben op medewerkers en in bijzondere situaties op de omgeving en de organisatie. Medewerkers kunnen gebruik maken van een speciaal opgeleide vertrouwenspersoon. De werkzaamheden van de vertrouwenspersoon bestaan uit: eerste emotionele opvang, hulp aan de betrokken medewerker, advisering voor een plan van aanpak, ondersteuning bij het realiseren van de gewenste aanpak, eventuele doorverwijzingen en nazorg. Er zijn in 2024 geen meldingen bij de vertrouwenspersoon binnengekomen.

Thuiswerken

In 2022 is een thuiswerkregeling in werking getreden. Hierdoor kunnen medewerkers ook in 2024 thuis een ergonomische werkplek creëren. Als er nog maatwerk nodig is, wordt deze toegepast.

Verantwoording archiefwet

De oude Archiefwet 1995 wordt gemoderniseerd waarbij de focus ligt op digitale duurzaamheid van archiefbescheiden, zodat digitale informatie ook in de toekomst goed bewaard en leesbaar blijft. De nieuwe archiefwet (Archiefwet 2021) brengt de overbrengingstermijn terug van twintig naar tien jaar. Hierdoor zijn overheidsdocumenten eerder openbaar voor publiek. Het beleidsarchief van Recreatieschap Twente (voorheen Regio Twente) is in 2018 gedigitaliseerd en digitale dossiers moeten tien jaar na afhandeling worden overgebracht naar een e-depot. Echter, bij belangrijke redenen, zoals privacy, kan sommige informatie een bepaalde tijd alleen onder voorwaarden worden ingezien. De overheid moet straks duidelijker uitleggen wanneer ze de openbaarheid willen beperken. Archiefwet 2021 verplicht verder dat alle overheidsorganen een archiefdienst aanwijzen voor het houden van toezicht. Als gemeenschappelijke regeling dient Recreatieschap Twente de archiefdienst aan te wijzen van één van de deelnemende gemeenten. In regionaal verband is er een onderzoek gaande voor keuze van een e-depot ten behoeve van overbrenging van het digitaal archief. Al deze extra maatregelen brengen extra kosten met zich mee. Daarnaast wordt het archief toezicht uitgebreid naar de overgedragen archieven. De inwerkingtreding van de wet is mogelijk op 1 januari 2026.

Webarchivering

Websites worden door de overheid gebruikt als het primaire communicatiemiddel met burgers, bedrijven en medeoverheden. Dat betekent dat websites net zo goed output zijn van overheidshandelen als alle andere vormen van informatie die de overheid produceert. De verplichting om websites te archiveren vloeit voort uit de Archiefwet en de Wet open overheid. De websites van Recreatieschap Twente en Routenetwerken Twente worden wekelijks gearchiveerd op archiefweb.eu. De keuze voor dagelijks of wekelijks archiveren heeft te maken met het aantal updates dat plaatsvindt op de resp. Websites.

Rechtmatigheidsverantwoording

Het bestuur moet ervoor zorgen dat alle inkomsten, uitgaven en veranderingen in de financiële status (in vaktermen: de baten, de lasten en balansmutaties) van Recreatieschap Twente rechtmatig tot stand zijn gekomen. Rechtmatigheid is een juridische term, die aangeeft dat een (voorgenomen) handelswijze in overeenstemming is met de geldende regels en besluiten. Het begrip rechtmatigheid in het kader van de rechtmatigheidsverantwoording is echter een minder omvattend begrip. Bij rechtmatigheid in het kader van de rechtmatigheidsverantwoording bestaat er een duidelijke relatie met het financiële beheer. Het gaat om de financiële beheers handelingen. De rechtmatigheidsverantwoording is conform de wet- en regelgeving van het BBV opgenomen bij de jaarrekening. In de paragraaf Bedrijfsvoering moet op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van afspraken met het bestuur aanvullende informatie worden opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf geven we nadere toelichting op de afwijkingen die in de rechtmatigheidsverantwoording zijn opgenomen en de rapporteringsgrens van € 40.000 overschrijden.

Begrotingscriterium:

In hoofdstuk 7.1 is een analyse opgenomen van de programma's waarbij de lastenoverschrijding groter is dan € 40.000. De lastenoverschrijdingen zijn daar eveneens toegelicht. Die toelichting is beoordeeld. Op

Programmaverantwoording

basis van de verrichte werkzaamheden voor de rechtmatigheidsverantwoording is geconcludeerd dat de lastenoverschrijding toereikend zijn toegelicht. Uit deze toelichting blijkt dat de lastenoverschrijdingen, worden gecompenseerd door direct gerelateerde inkomsten en/of door het bestuur zijn geaccordeerd bij vaststelling van de financiële tussenrapportage in december 2024.

Middels de vastgestelde begroting is een investeringsbudget gevoteerd ter grootte van € 110.000. Uit de toelichting op de balans blijkt dat de investeringen uitkomen op bijna € 340.000. Deze overschrijding is eveneens geaccordeerd bij de vaststelling van de financiële tussenrapportage in december 2024. De mutaties in de bestemmingsreserves zijn geautoriseerd door het bestuur.

Voorwaardencriterium:

De bevindingen onder het begrotingscriterium zijn gebaseerd op de verantwoording in de jaarrekening.

M&O criterium

Het misbruik en oneigenlijk gebruik heeft betrekking heeft op het voorkomen, detecteren en corrigeren van misbruik en oneigenlijk gebruik van overheidsmiddelen door derden. Recreatieschap Twente verstrekt geen uitkeringen en heft evenmin belastingen.

4.4 Verbonden partijen

Recreatieschap Twente heeft geen verbonden partijen.

4.5 Financiering

Inleiding

De uitvoering van programma's wordt mede ondersteund door de financieringsfunctie. Deze functie voorziet in de financieringsbehoefte bij de uitvoering van beleidstaken, door het zo nodig aantrekken van externe financieringsmiddelen, dan wel het beheren en uitzetten van gelden die daarvoor niet direct nodig zijn.

Beleid treasury functie en wettelijk kader

In het [treasurystatuut](#) is het beleidskader rondom de treasury functie vastgelegd. De uitvoering van het financieringsbeleid vindt plaats binnen de kaders zoals gesteld in de Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet FIDO). Om vooral de financieringsrisico's te beperken, is in de Wet FIDO een tweetal instrumenten opgenomen, te weten de **rente risiconorm** en de **kasgeldlimiet**. Door de bepalingen van de Wet Fido (Wet financiering decentrale overheden) worden gemeenschappelijke regelingen verplicht alle geldelijke overschotten bij het Ministerie van Financiën te beleggen, het zogenoemde **schatkistbankieren**. Voor Recreatieschap Twente is schatkistbankieren aangevraagd en dit is eind maart 2024 toegekend.

Renterisiconorm

De rente risiconorm bepaalt dat jaarlijks maximaal 20% van het begrotingstotaal onderhevig mag zijn aan renteherziening en herfinanciering. Hiermee is een maximumgrens gesteld aan het renterisico op de langlopende lening portefeuille. Van renteherziening is sprake als in de leningsovereenkomst is bepaald dat de rente gedurende de looptijd in een bepaald jaar zal worden aangepast. Herfinanciering is het aangaan van een nieuwe lening om de oude af te lossen. De rente risiconorm beperkt dus de aflossingen op de bestaande leningenportefeuille. In 2024 is er bij ons geen sprake geweest van renteherziening en/of herfinanciering. In onderstaande tabel is de renterisiconorm uiteengezet.

Nr.	Omschrijving (Bedragen x € 1.000)	Jaarrek. 2024	Begr. 2024	Jaarrek. 2023	Jaarrek. 2022	Jaarrek. 2021
1.	Begrotingstotaal	5.372	5.174	4.613	4.526	Geen gegevens beschikbaar
2.	Renterisiconorm (20% van 1)	1.074	1.035	923	905	
3.	Renteherziening	0	0	0	0	
4.	Aflossing	175	175	175	0	
5.	Renterisico (3+4)	175	175	175	0	
	Ruimte onder renterisiconorm (2-5)	899	860	748	905	

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is in de wet FIDO opgenomen om de directe gevolgen van een snelle rentestijging te beperken. De kasgeldlimiet bepaalt dat gemeenschappelijke regelingen hun financieringsbehoefte voor slechts een beperkt bedrag met kortlopend vreemd vermogen financieren. De norm is in de wet gesteld op 8,2% van het begrotingstotaal aan lasten (excl. de stortingen in de reserves). In 2024 komt dit neer op een bedrag van € 0,44 mln. (8,2% van de lasten begroting na wijziging voor mutaties reserves). Het percentage wordt berekend als een kwartaalgemiddelde. In het jaar 2022 is door ons voor de lange termijn een externe financieringsmiddel aangetrokken. Een eerste rentebetaling en aflossing heeft plaatsgevonden in 2023.

Nr	Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Jaarrek. 2024	Begroting 2024	Jaarrek. 2023	Jaarrek. 2022	Jaarrek. 2021
1	Begrotingstotaal (excl.mut. reserves)	5.372	5.174	4.613	4.526	Geen gegevens beschikbaar
2	Vastgesteld percentage	8,2%	8,2%	8,2%	8,2%	
	Kasgeldlimiet (1x2)	441	424	378	371	

Liquiditeitspositie

De liquiditeitspositie wordt nauwlettend gemonitord. Bij onze organisatie zijn de exploitatie uitgaven niet altijd gelijkmatig verdeeld over het jaar. We hebben 1 langlopende lening omdat we de activa hebben overgenomen van de rechtsvoorganger Regio Twente. Wij financieren de investeringen vooralsnog uit het eigen vermogen. De gemeentelijke bijdrage wordt per kwartaal vooraf in rekening gebracht. Dit zorgt ook voor een redelijke liquiditeitspositie gerelateerd aan de verdeling van de exploitatielasten over het jaar.

4.6 Openbaarheidsparagraaf

Inleiding

De openbaarheidsparagraaf is een verplichte paragraaf die voortkomt uit artikel 3.5 van de Wet open overheid (Woo). De wet is bedoeld om bestuursorganen transparanter te maken en zo het belang van openbaarheid van publieke informatie beter te dienen. Om tot deze transparantie te komen dient informatie beter vindbaar en uitwisselbaar te worden.

Wettelijk kader

In de Woo staat aangegeven dat de Woo-invoering gefaseerd plaatsvindt. De VNG heeft de gefaseerde invoering opgenomen in 'Meerjarenplan om de Wet open overheid bij gemeenten te implementeren'. Het betreffende Meerjarenplan, gecombineerd met het BBV en het lokaal bepaalde beleid is de basis voor deze verantwoording.

Wat wil de Woo bereiken?

Het doel van de Wet open overheid (Woo) is:

- Een transparanter en actief openbaar makende overheid;
- Het dienen van het belang van openbaarheid;
- Publieke informatie openbaar maken.

Dit versterkt de democratische rechtsstaat, de burger, het bestuur en de economische ontwikkeling.

Wat hebben we daarvoor gedaan (via SamenTwente)?

De implementatie van de Woo vindt gefaseerd plaats en richt zich op 3 hoofdthema's:

- 1 Actief openbaar maken van informatie;
- 2 Passief openbaar maken van informatie;
- 3 Informatiehuishouding op orde.

1. Actief openbaar maken van informatie

Onder actieve openbaarmaking verstaan we de activiteiten die ondernomen zijn om informatie uit eigen beweging openbaar te maken voor de samenleving. Per 1 november 2024 moeten de eerste 4 informatie categorieën van de Woo verplicht openbaar zijn gemaakt. Voor ons gaat het om de volgende informatie categorieën:

- Wetten en algemeen verbindende voorschriften: artikel 3.3, lid 1a.
- Organisatie en werkwijze: artikel 3.3, lid 1d.
- Bereikbaarheidsgegevens: artikel 3.3, lid 1e.
- Vergaderstukken algemeen bestuur: artikel 3.3, lid 2c.

Voor u een totaaloverzicht aan van alle 11 informatie categorieën van de Woo en de voortgang hierop verwijzen wij u naar de jaarstukken van SamenTwente aangezien zij de Woo voor ons uitvoeren.

2. Passief openbaar maken van informatie

Naast het uit eigen beweging openbaar maken van informatie krijgt de organisatie ook verzoeken om informatie openbaar te maken. Dit wordt passieve openbaarmaking genoemd oftewel het openbaar maken van informatie naar aanleiding van een Woo-verzoek:

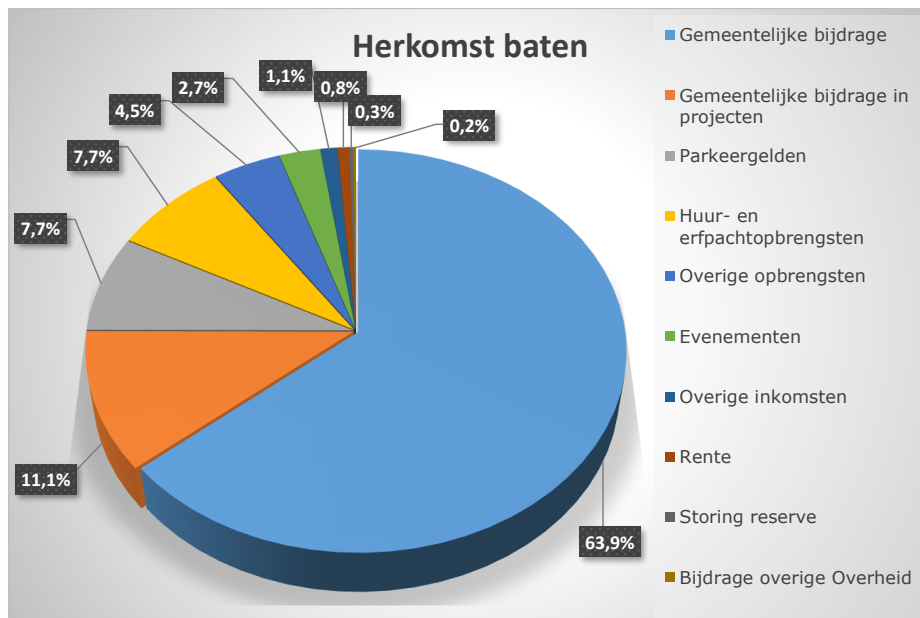
Afhandeling Woo-verzoeken: in 2024 heeft Recreatieschap Twente één Woo-verzoek ontvangen en afgehandeld. Het Woo-verzoek betrof Psy-Fi.

3. Informatiehuishouding op orde

Het herinrichten van de informatiehuishouding heeft tot doel ook de digitale documenten duurzaam toegankelijk te maken om – ook op termijn – aan de openbaarheidseisen te kunnen voldoen. In het Woo-meerjarenplan, opgesteld door de VNG, zijn indicatoren opgenomen die inzicht geven in de voortgang van de ontwikkeling van de informatiehuishouding. In onderstaande tabel zijn deze indicatoren opgenomen en in de tabel is weergegeven in hoeverre onze organisatie hieraan voldoet:

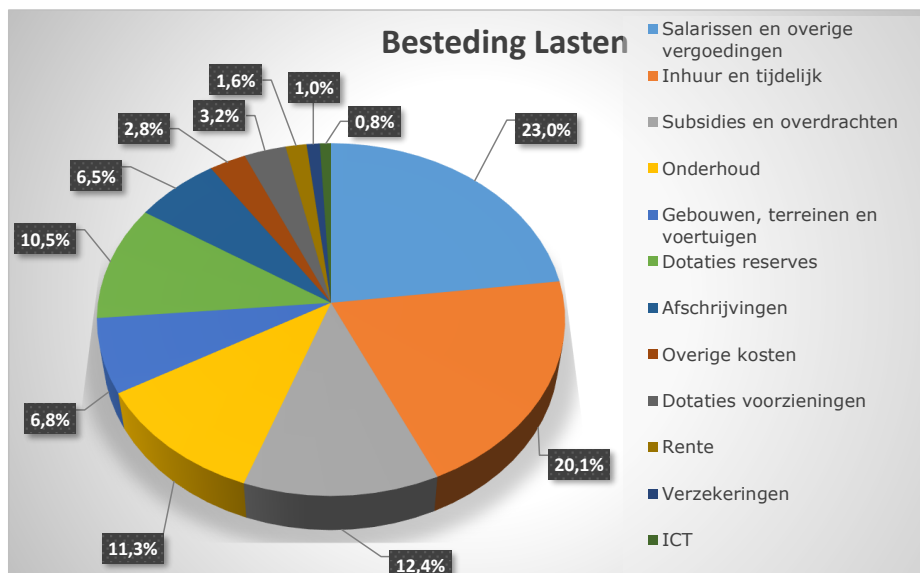
Indicatoren informatiehuishouding	Realisatie 2024
Er is de beschikking over, of is aangesloten op, een e-depotvoorziening.	Wij zijn nog niet aangesloten op een e-depotvoorziening. Een deel van de deelnemende gemeenten (op initiatief van expertteam Duurzaam Toegankelijk) is bezig met een proefopstelling bij het Drents Archief. Recreatieschap Twente heeft hier niet aan mee kunnen doen in verband met capaciteitsproblemen bij onze leverancier. Daarnaast is onze keuze voor een e-depotvoorziening mede afhankelijk van de keuze voor een archiefdienst bij een van deelnemende gemeenten (verplichting archiefwet) en van de aanbesteding van een nieuw archiefsysteem.
In de applicaties gebruikt door Recreatieschap Twente zijn selectielijsten geïmplementeerd.	Gedeeltelijk. In ons centrale archief is de selectielijst geïmplementeerd. Voor de overige applicaties is dit niet mogelijk.
Het beheer van emailarchivering is georganiseerd en sluit aan bij een landelijke aanpak.	Ja, we zijn aangesloten op de selectielijst e-mailbewaring. Echter dit is nog niet vastgelegd in beleid.
Beheer op tekstberichten is georganiseerd.	Nee, dit is nog niet in beleid vastgelegd.
Informatiebeheerplan is vastgesteld.	Nee, er is nog geen informatiebeheerplan ontwikkeld.
Het kwaliteitssysteem voor het informatiebeheer is vastgesteld en voldoet aan in artikel 16 van de Archiefregeling.	Nee
Het meta gegevensschema is vastgesteld en aan elk blijvend te bewaren informatieobject zijn metagegevens gekoppeld.	Nee

5. Specificatie herkomst baten en besteding lasten

Figuur 2 Herkomst Baten

Baten x € 1.000	Bedrag (x €1.000)
Gemeentelijke bijdrage	3.935
Gemeentelijke bijdrage in projecten	686
Parkeergelden	475
Huur- en erfpachtopbrengsten	476
Overige opbrengsten	275
Evenementen	168
Overige inkomsten	68
Rente	48
Storing reserve	15
Bijdrage overige Overheid	12
Totaal	6.156

Figuur 3 Besteding Lasten

Lasten	Bedrag (x € 1.000)
Salarissen en overige vergoedingen	1.382
Inhuur en tijdelijk	1.209
Subsidies en overdrachten	743
Onderhoud	676
Gebouwen, terreinen en voertuigen	410
Dotaties reserves	632
Afschrijvingen	388
Overige kosten	167
Dotaties voorzieningen	191
Rente	95
Verzekeringen	60
ICT	51
Totaal	6.004

6. Jaarrekening

Onze jaarrekening bestaat uit het overzicht van baten en lasten inclusief toelichting en bestaat uit de balans met toelichting. Het overzicht van gerealiseerde baten en lasten per taakveld wordt in hoofdstuk 7.1.5 verder toegelicht.

7. Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

Overzicht van baten en lasten jaarrekening 2024												
Bedragen € x1000	Begroting 2024 voor wijziging			Begroting 2024 na wijziging			Rekening 2024			Rekening 2023		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programma's												
Recreatieve voorzieningen	1.239	4.439	-3.200	1.255	4.455	-3.200	2.206	4.634	-2.428	1.551	3.937	2.387-
Vrijetijdseconomie	0	734	-734	0	734	-734	0	738	-738	57	709	652-
Subtotaal programma's	1.239	5.174	-3.935	1.255	5.190	-3.935	2.206	5.372	-3.166	1.608	4.646	-3.039
Algemene dekkingsmiddelen (gemeentelijke bijdragen) per programma												
Recreatieve voorzieningen	3.200	0	3.200	3.200	0	3.200	3.200	0	3.200	2.331	-	2.331
Vrijetijdseconomie	734	0	734	734	0	734	734	0	734	652	-	652
Gemeentelijke bijdrage totaal	3.935	0	3.935	3.935	0	3.935	3.935	0	3.935	2.983	-	2.983
Totaal algemene dekkingsmiddelen	3.935	0	3.935	3.935	0	3.935	3.935	0	3.935	2.983	-	2.983
Onvoorzien												
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	5.174	5.174	0	5.190	5.190	0	6.141	5.372	769	4.590	4.646	56-
Mutaties reserves												
Recreatieve voorzieningen	0	0	0	0	0	0	15	632	-617	55	-	55
Vrijetijdseconomie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	-	-
Totaal mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	15	632	-617	55	0	55
Gerealiseerd resultaat	5.174	5.174	0	5.190	5.190	0	6.156	6.005	152	4.646	4.646	1-

7.1 Toelichting op de baten en lasten in de jaarrekening

Btw-compensatie

Ook in het jaar 2024 is weer de zogenaamde transparantieregeling voor BTW van toepassing geweest. Op basis van hierover met de Twentse gemeenten gemaakte afspraken hebben wij onze daarvoor in aanmerking komende BTW naar de gemeenten doorgeschoven. Dit betreft in totaliteit bijna € 0,45 mln.

7.1.1 Analyse van de belangrijkste ontwikkelingen die het resultaat hebben veroorzaakt

7.1.1.1 Vrijtijdseconomie

Vrijtijdseconomie (x € 1.000)			
Positieve ontwikkelingen	€	Negatieve ontwikkelingen	€
		Nabetaling 2023 beleidsmedewerker	4
	0		4
Resultaat voor bestemming			-4
Mutaties reserves			
Resultaat na bestemming			-4

Toelichting op de positieve ontwikkelingen	Toelichting op de negatieve ontwikkelingen
0	0 Nabetaling 2023 beleidsmedewerker 4
	In 2024 heeft nog een nabetaling van salariskosten voor de beleidsmedewerker plaatsgevonden.
0	0 0 0

7.1.1.2 Recreatieve Voorzieningen

Recreatieve Voorzieningen (x € 1.000)

Positieve ontwikkelingen	€	Negatieve ontwikkelingen	€
Bijdrage beschoeiing HB/RB	632	Verlofsparen en voorziening RVU	57
Hogere bijdrage inzake opbrengst hout	106	Hogere onderhoudslasten materieel	47
Hogere baten erfpachten en verhuur	90	Kosten juridische bijstand Routenetwerken	32
Renteopbrengsten schatkistbankieren	48	Aanschaf (klein) materieel	30
Hogere baten parkeren	44	Kosten energie/brandstof	19
Minder inzet vakantiekrachten	39	Kosten parkeerheffing	18
Meer doorbelastingen aan derden	36	Afboeken boekwaarde activa	15
Verkoop activa	31		
Hogere opbrengst routekaarten	23	Taakstelling	57
	1.049		276
Resultaat voor bestemming			773
Mutaties reserves kapitaallasten RV			-15
Mutaties reserves taakstelling			0
Mutaties reserves Beschoeiing			632
Resultaat na bestemming			156

Toelichting op de positieve ontwikkelingen	Toelichting op de negatieve ontwikkelingen
Bijdrage beschoeiing HB/RB 632 Vooruit ontvangen gelden van de gemeenten Enschede, Almelo en Twenterand met betrekking tot de vernieuwing van de beschoeiingen bij het Hulsbeek en Rutbeek. Deze gelden zijn in een bestemde reserve hiervoor gestort.	Verlofsparen en voorziening RVU 57 Werknemers hebben recht om verlof te mogen sparen, de waarde van dit verlof dient in een voorziening te worden gestort en is een last voor de exploitatie. RVU is een regeling waarbij werkgevers met hun werknemers afspraken op maat kunnen maken over eerder uittreden.
Hogere bijdrage inzake opbrengst hout 106 Door hogere houtopbrengsten en een subsidie bijdrage voor de uitvoering aanleg bosrand en heidecorridor.	Hogere onderhoudslasten materieel 47 Meer inzet van machines en materieel leidt tot meer onderhoud. Ook uitstel van (her)investeringen van (oude) machines heeft hieraan bijgedragen.
Hogere baten erfpachten en verhuur 90 Herziene en nieuwe pacht- en huurovereenkomsten leiden tot hogere inkomsten.	Kosten juridische bijstand Routenetwerken 32 Met goedkeuring van het bestuur er zijn extra juridische kosten gemaakt voor de Sallandse Heuvelrug.
Renteopbrengsten schatkistbankieren 48 De renteopbrengsten 2024 van de schatkistbankieren is niet verwerkt in de begroting.	Aanschaf (klein) materieel 30 Diverse gereedschappen en (klein) materieel moest na jaren gebruik vervangen worden.
Hogere baten parkeren 44 Er zijn meer parkeerpassen en parkeertickets verkocht waardoor er, naast extra inkomsten uit parkeren bij evenementen, hier een voordeel ontstaat.	Kosten energie/brandstof 19 Inflatoire ontwikkelingen zorgen hier voor niet voorziene hogere uitgaven.

Jaarrekening

Minder inzet vakantiekrachten Krapte op de arbeidsmarkt heeft geleid tot minder kunnen aannemen van vakantiekrachten.	39	Kosten parkeerheffing Er hebben meerder reparatiewerkzaamheden op de parken plaatsgevonden, die niet begroot waren.	18
Meer doorbelastingen aan derden Separaat van de doorbelastingen van GWE en uitleen van personeel hoger dan begroot.	36	Afboeken boekwaarde activa Verkoop van diverse auto's heeft geleid tot afboekingen die niet begroot waren	15
Verkoop activa Door verkoop van activa ontstaat hier een niet geraamd voordeel.	31	Taakstelling De taakstelling wordt al jaren gefragmenteerd afgebouwd. Dit betreft het resterende deel van de taakstelling, dat helaas niet worden ingevuld.	57
Hogere opbrengst routekaarten Er waren beduidend meer routekaarten verkocht dan in de begroting was opgenomen.	23		

7.1.2 Analyse op afwijkingen tussen de begroting en het overzicht van baten en lasten

Hierna volgen overzichten en toelichtingen van de voornaamste afwijkingen tussen de gewijzigde begroting en de realisatie per programma aan de hand van een aantal gedefinieerde categorieën. Conform de [financiële verordening](#) worden afwijkingen op programmasaldi hoger dan € 40.000 toegelicht.

Programma Vrijtijdseconomie

Bedragen x € 1.000 Programma Vrijtijdseconomie	Begroting 2024 na wijziging		Rekening 2024		Verschil		Saldo
	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	
1. Salarissen en sociale lasten	0	0	0	4	0	-4	-4
2. Belastingen	0	0	0	0			
3. Ingeleend/uitgeleend personeel, goederen en diensten	0	0	0	0	0	0	0
4. Subsidies en overdrachten	0	734	0	734	0	0	0
5. Rente en dividend	0	0	0	0	0	0	0
6. Financiële transacties	0	0	0	0	0	0	0
7.2 Voorzieningen	0	0	0	0	0	0	0
7.3 Afschrijvingen	0	0	0	0			
7.4 Toegerekende rente	0	0	0	0			
7.5 Verrekeningen	0	0	0	0	0	0	0
Subtotaal	0	734	0	738	0	-4	-4
7.1 Mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	0	734	0	738	0	-4	-4

Toelichting

1. Salarissen en sociale lasten

Nabetaling van voormalige beleidsmedewerker VTE.

Programma Recreatieve Voorzieningen

Bedragen x € 1.000	Begroting 2024 na wijziging		Rekening 2024		Verschil		Saldo
	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	
1. Salarissen en sociale lasten	0	1.417	0	1.395	0	22	22
2. Belastingen	0	90	0	79	0	11	11
3. Ingeleend/uitgeleend personeel, goederen en diensten	1.069	2.186	1.292	2.476	-223	-290	-67
4. Subsidies en overdrachten	186	12	867	9	-681	4	684
5. Rente en dividend	0	96	48	95	-48	1	49
6. Financiële transacties	0	0	0	0	0	0	0
7.2 Voorzieningen	0	132	0	191	0	-59	-59
7.3 Afschrijvingen	0	522	0	388	0	134	134
7.4 Toegerekende rente	0	0	0	0	0	0	0
7.5 Verrekeningen	0	0	0	0	0	0	0
Subtotaal	1.255	4.455	2.206	4.634	-951	-179	773
7.1 Mutaties reserves	0	0	15	632	-15	-632	-617
Gerealiseerd resultaat	1.255	4.455	2.222	5.266	-967	-811	156

Toelichting

1. Salarissen en sociale lasten

Programmasaldo is lager dan € 40.000 waardoor er geen specifieke toelichting is.

2. Belastingen

Programmasaldo is lager dan € 40.000 waardoor er geen specifieke toelichting is.

3. Ingeleend/uitgeleend personeel, goederen en diensten

Baten: de hogere baten zijn voornamelijk het gevolg van een aantal factoren. Zo zijn de huur- en erfpachtinkomsten gestegen met € 105k, is er € 31k gegenereerd door de verkoop van drie auto's en diverse gereedschappen, en zijn door de lange zomer meer parkeerpassen en parkeertickets verkocht, wat resulteerde in een stijging van € 44k. Daarnaast zijn de opbrengsten uit het doorbelasten van GWE- en personeelskosten aan derden met € 36k toegenomen, en werden er ook meer routekaarten verkocht, wat € 23k extra opleverde. Daartegenover staan lagere overige opbrengsten en evenementen, met name door het stopzetten van Tuckerville per 2024, wat een daling van € 24k veroorzaakte.

Lasten: de lasten in 2024 zijn hoger uitgevallen dan oorspronkelijk begroot door verschillende factoren. Ten eerste zijn de kosten voor onderhoud van de parken, inclusief materieel, € 118k boven de begroting uitgekomen. Daarnaast heeft de aanschaf van gereedschappen en de toegenomen reparatiewerkzaamheden, evenals de werkzaamheden aan de parkeerplaatsen, € 48k meer gekost. Ook zijn er extra uitgaven van € 38k geweest voor diverse promotiefilms en de opzet van de nieuwe website voor RST.

Verder zijn er extra juridische kosten gemaakt voor de Sallandse Heuvelrug, ter hoogte van € 32k. De kosten voor energie (inclusief brandstof) zijn sterker gestegen dan de indexering in de begroting, deels door de intensievere inzet van machines en de stijgende energieprijzen, wat een extra last van € 17k met zich meebracht. Door een toename van (letsel)schades zijn de premiebedragen verhoogd, wat resulteerde in een kostenstijging van € 15k. De verkoop van auto's en gereedschappen leidde tot een versneld afschrijven van € 15k. Tot slot zijn er kosten gemaakt voor de aanschaf van nieuwe kleding voor het personeel en een bijdrage aan de landelijke Fietsroutestructuur, wat samen € 7k extra heeft gekost.

4. Subsidies en overdrachten

Baten: hoger baten zijn voornamelijk toe te schrijven aan de ontvangsten voor de beschoeiingen bij HB en RB (€ 632k), de houtopbrengsten bij de Bosgroep was hoger (€105k), de overige niet gerealiseerde baten betreft de niet gerealiseerde taakstelling op de baten (€-57k).

Lasten: het verschil is lager dan € 40k en dan ook geen verdere toelichting.

5. Rente en dividend

Lasten: het verschil is lager dan €40k en dan ook geen verdere toelichting

Baten: de renteopbrengsten voor het schatkistbankieren was niet begroot (€48k).

7.1 Mutaties reserves

Baten: verschil lager dan €40k, geen toelichting.

Lasten: dit betreft de stortingen van de gemeenten Enschede, Twenterand en Almelo voor de beschoeiingen van HB en RB, met een totaalbedrag van € 632k.

7.2 Voorzieningen

Lasten: de lasten in 2024 waren beïnvloed door verschillende voorzieningen. Zo was de voorziening voor Groot Onderhoud lager dan begroot, met een besparing van € 25k. Daarentegen moest er een RVU-voorziening worden getroffen, wat € 47k kostte. Daarnaast is de voorziening voor verlofsparen verhoogd met € 9k en is er € 27k gestort in de voorziening voor de rioleringen van de parken.

7.3 Afschrijvingen

Lasten: Doordat enkele (vervangings)investeringen zijn uitgesteld in afwachting van een totaaloverzicht ontstaat hier een voordeel (€134k). 7.1.3 Overzicht van incidentele baten en lasten

Incidentele baten

Incidentele baten Bedragen x € 1.000,-	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging
Recreatieve voorzieningen			
Renteopbrengsten Schatkistbankieren	48		
Ontvangen gelden beschoeiing gemeente E'de	379		
Ontvangen gelden beschoeiing gemeente Almelo	174		
Ontvangen gelden beschoeiing gemeente Twenterand	80		
Ontvangen bijdrage in proceskosten MTBroute sallandse Heuvelrug	32		
Opbrengst afgeschreven activa	31		
Totaal incidentele baten	743	0	0

Tabel 2 Incidentele Baten

Toelichting

- Per maart 2024 is een rekening Schatkistbankieren geopend en hiervoor wordt rente ontvangen. Deze zijn niet verwerkt in de begroting (€ 48K).
- De gemeenten Enschede, Almelo en Twenterand hebben hun deel voor de beschoeiing bij Het Hulsbeek en Het Rutbeek al vooruitbetaald in 2024 (€ 632k).
- Proceskosten voor de MTB-route Sallandse Heuvelrug die in rekening mogen worden gebracht bij de 14 gemeenten.
- Diverse vervoersmiddelen (vervraagd) verkocht (€ 31k).

Incidentele lasten

Incidentele lasten Bedragen x € 1.000,-	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging
Recreatieve voorzieningen			
Extra storting voorziening verlofsparen	10		
Storting RVU	47		
Afschrijving afgevoerde duurzame goederen	15		
Totaal incidentele lasten	72	0	0

Tabel 7 Incidentele Lasten

Toelichting

- Werknemers hebben recht om verlof te mogen sparen, de waarde van dit verlof en een ophoging van eerder opgebouwd verlof dient in een voorziening te worden gestort (€ 10k).
- RVU is een regeling waarbij werkgevers met hun werknemers afspraken op maat kunnen maken over eerder uittreden, het recht op RVU per 31-12 dient in een voorziening te worden gestort (€ 47k)
- Diverse vervoersmiddelen versneld afgeschreven door verkoop (€ 15k).

7.1.4 Analyse begrotingsrechtmatigheid

U treft in onderstaande tabel de normering van de begrotingsrechtmatigheid conform het controleprotocol voor de accountantscontrole op de jaarrekening.

Legenda:

Rechtmatig is een lastenoverschrijding op programmaniveau die:

- wordt gecompenseerd door direct daaraan gerelateerde inkomsten;
- er is sprake van een overschrijding op een open-einde regeling;
- er is sprake van een overschrijding die volgens afspraken met het bestuur wordt verrekend met een (egalisatie)reserve;
- er is sprake van een overschrijding die lager is dan de rapporteringsgrens van € 40.000;
- wordt veroorzaakt door een feit/gebeurtenis dat zich voordoet op een moment dat er door het bestuur geen begrotingswijziging meer kon worden vastgesteld;
- is geautoriseerd door middel van de vaststelling van een tussentijdse rapportage.

Kostenoverschrijdingen die op grond van het voorgaande als onrechtmatig moeten worden gekwalificeerd, worden hierna op programmaniveau geanalyseerd. Deze worden, voorzien van een toelichting, aan het bestuur verantwoord.

Analyse begrotingsrechtmatigheid	Begroting na wijziging			Realisatie			Begrotings afwijking			Waarvan rechtmatige lasten	Waarvan onrechtmatige lasten	Cat.
	2024			2024			2024					
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo			
Bedragen x € 1.000												
Recreatieve voorzieningen	1.255	4.455	-3.200	2.206	4.634	-2.428	951	179	773	179		f
Vrijetijdseconomie	0	734	-734	0	738	-738	0	4	-4	4		f
Subtotaal Domeinen	1.255	5.190	-3.935	2.206	5.372	-3.166	951	183	769	183	0	0
Algemene dekkingsmiddelen												
Gemeentelijke bijdragen	3.935	0	3.935	3.935	0	3.935						
Subtotaal alg. dekkingsmiddelen	3.935	0	3.935	3.935	0	3.935						
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	5.190	5.190	0	6.141	5.372	769						
Mutaties reserves												
Recreatieve voorzieningen	0	0	0	15	632	-617						
Vrijetijdseconomie	0	0	0	0	0	0						
Totaal mutaties reserves	0	0	0	15	632	-617						
Gerealiseerd resultaat	5.190	5.190	0	6.156	6.005	152						

Toelichting analyse begrotingsrechtmatigheid

Algemeen

Overeenkomstig eerdere bepalingen in het BBV worden alleen de voornaamste begrotingsoverschrijdingen op de lasten nader toegelicht. De lastenoverschrijdingen groter dan € 40.000 worden toegelicht. Voor een gedetailleerde toelichting wordt verwezen naar de analyse op afwijkingen tussen begroting en het overzicht van baten en lasten. Uit de analyse blijkt dat het gaat om overschrijdingen waarbij bij het doen van uitgaven binnen door het bestuur uitgezette beleid is gebleven. Met vaststelling van de jaarrekening werden de afwijkingen formeel geautoriseerd.

7.1.5 Overzicht van begrote en gerealiseerde baten en lasten per taakveld

Taakvelden (bedragen x €1.000)	Taakveld	Baten		Lasten		Saldo Begroting na wijziging (gem. bijdrage)	Saldo Realisatie
	Code	Begroting na wijziging	Realisatie	Begroting na wijziging	Realisatie		
		2024	2024	2024	2024		
Economische ontwikkeling	3.1	0	734	734	738	734	-4
Mutaties reserves	0.10	0	15	0	632	0	-617
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	5.7	1.255	5.380	3.625	3.783	2.370	1.597
Overhead	0.4	0	1	830	851	830	-851
Treasury	0.5	0	26	0	-1	0	27
Gerealiseerd resultaat		1.255	6.156	5.190	6.005	3.935	152
Resultaat (na bestemming)	0.11	0	0	0	0	0	-152
Totaal		1.255	6.156	5.190	6.005	3.935	0

7.1.6 Wet Normering Topinkomens

Inleiding

De Wet Normering bezoldiging topfunctionarissen (WNT) zegt dat de totale bezoldiging van bestuurders en hoogste leidinggevend in 2024 met dienstbetrekking niet mag uitstijgen boven € 233.000 inclusief belaste kostenvergoedingen en pensioenbijdrage werkgever bij een voltijd dienstverband.

Overzicht topfunctionarissen met dienstbetrekking

Gegevens 2024		
Naam en functie(s)	Dhr. L.J. Harmsen	
	Secretaris/directeur Recreatieschap Twente	
Omvang dienstverband in fte	1,0	
(Fictieve) dienstbetrekking	Ja	
Aanvang en einde functievervulling	01/1 t/m 31/12	
Bezoldiging 2024		
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	€	100.500
Beloningen betaalbaar op termijn	€	15.930
Subtotaal		€ 116.430
Individueel bezoldigingsmaximum	€	233.000
Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag		N.v.t
Totale bezoldiging		€ 116.430
Reden overschrijding maximum		N.v.t
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling		N.v.t
Gegevens 2023		
Aanvang en einde functievervulling	01/01 t/m 31/12	
Omvang dienstverband	1 Fte	
Dienstbetrekking?	ja	
Bezoldiging 2023		
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	€	95.202
Beloningen betaalbaar op termijn	€	13.989
Subtotaal		€ 109.191
Individueel bezoldigingsmaximum	€	223.000
Totale bezoldiging		€ 109.191

Tabel 3 Overzicht WNT

Jaarrekening

In onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van de leden van het bestuur in 2024. Dit bestuur wordt gevormd door politieke ambtsdragers vanuit de deelnemende gemeenten. Deze vervullen hun functie onbezoldigd en hebben geen dienstverband bij Recreatieschap Twente. Ultimo 2024 werd het bestuur gevormd door:

Functie	Naam	Gemeente
Lid	de heer A. Maathuis	Almelo
Lid	de heer A.J. Lammers	Borne
Lid	de heer B.J. Brand	Dinkelland
Lid	de heer M. Jajan	Enschede
Lid / vicevoorzitter	de heer J.H. Niemans	Haaksbergen
Lid	de heer E. Nijenbanning	Hellendoorn
Lid	de heer G. Gerrits	Hengelo
Lid	de heer E. Scheperman	Hof van Twente
Lid	de heer M. Lahdo	Losser
Lid	mevrouw E.C. Zinkweg-Ankoné	Oldenzaal
Lid	de heer F.J. Wessels	Rijssen-Holten
Lid	mevrouw U. Bekhuis-Groothuis	Tubbergen
Lid / voorzitter	mevrouw A.E. van der Ham	Twenterand
Lid	de heer R. Kortenhoeven	Wierden

Tabel 4 Leden bestuur per ultimo 2024

7.1.7 Rechtmatigheidsverantwoording

Inleiding

Tot 2022 gaf de accountant naast de getrouwheid een oordeel over de rechtmatigheid. Met ingang van 2023 geeft het bestuur een rechtmatigheidsverantwoording af. Het bestuur heeft hiervoor regels vastgelegd in de financiële verordening 2024.

Verantwoordelijkheid bestuur

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het dagelijks bestuur toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd.

Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door het bestuur vastgestelde kaders zoals de begroting en verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving.

Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door het bestuur op 4 december 2024 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door het algemeen bestuur bepaald en bedraagt 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 180.000. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV van oktober 2024.

Bevindingen

Het bestuur stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen bedrag € 1.363 bedraagt. Dit is hoger dan de daarvoor gestelde grens van € 180. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het bestuur overigens een bedrag van € 1.363 acceptabel op basis van door het bestuur vastgestelde afspraken.

De geconstateerde afwijkingen betreffen:

Toelichting		Bedrag x € 1.000
Begrotingscriterium		
1A.	Saldo overschrijding lasten programma's	815
1B.	Overschrijding investeringskredieten	-
2.	Ongeautoriseerde reservemutaties	-
Totaal begrotingsonrechtmatigheden		815
3.	Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten, investeringen en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid	967
4.	Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1 en 2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid door het bestuur en daarmee vooraf als acceptabel is geduid in de financiële verordening en toegelicht in hoofdstuk 3.3.	815
Voorwaardencriterium		
	Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed	-
M&O criterium		
	Geen bevindingen M&O criterium	-
Totaal afwijkingen rechtmatigheidsverantwoording		815
Waarvan acceptabel		815
Waarvan niet-acceptabel		-

De overschrijdingen van baten en/of onderschrijdingen van lasten, investering en baten zijn toegelicht in paragraaf 7.1.2 van deze jaarrekening. Op basis van het vooraf, in de financiële verordening, vastgestelde beleid van het bestuur is dit tijdig.

8 Balans en de toelichting

8.3 Balans per 31-12-2024

Voor resultaatbestemming en na verwerking van mutaties in de bestemmingsreserves (bedragen x € 1.000).

Activa	Eind 2024	Eind 2023
Vaste activa		
Materiële vaste activa	3.942	4.006
Woonruimten	25	27
Bedrijfsgebouwen	1.988	1.883
Grond-, weg- en waterbouwk. werken	467	488
Vervoermiddelen	255	291
Machines, apparaten en installaties	108	129
Overige materiële vaste activa	1.099	1.188
Financiële vaste activa	0	0
Totaal vaste activa	3.942	4.006
Vlottende activa		
Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar	2.092	419
Liquide middelen	0	366
Overlopende activa	101	79
Totaal vlottende activa	2.193	865
Totaal Activa	6.135	4.870

Passiva	Eind 2024	Eind 2023
Vaste passiva		
Eigen Vermogen	1.566	797
Algemene reserve	79	79
Bestemmingsreserves	1.336	719
Gerealiseerd resultaat	151	-1
Voorzieningen	492	338
Voorzieningen voor verplichtingen	122	66
Onderhoudsegalisatie voorzieningen	370	273
Vaste schulden met een rente typische looptijd van één jaar of langer	3.150	3.325
Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	3.150	3.325
Totaal vaste passiva	5.208	4.461
Vlottende passiva		
Netto vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar	342	89
Overlopende passiva	585	320
Totaal vlottende passiva	927	409
Totaal Passiva	6.135	4.870

8.2 Grondslagen voor resultaat en waardebepaling

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De jaarrekening 2024 is volgens de richtlijnen van het BBV opgesteld. De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Activa en passiva zijn gewaardeerd tegen nominale waarde, tenzij het desbetreffende balanshoofd anders wordt vermeld. De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld reorganisaties) dient wel een verplichting opgenomen te worden.

Algemene waarderingsgrondslagen voor de rechtmatigheidsverantwoording

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de [financiële verordening](#) en op basis van de kadernota rechtmatigheid. Dit betekent dat:

- de rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten, balansmutaties, alsmede de baten en lasten inzake de specifieke uitkeringen op grond van art. 17 Financiële-verhoudingswet;
- de rechtmatigheidsverantwoording een oordeel geeft over de financiële rechtmatigheid waaronder het Voorwaardencriterium, het Begrotingscriterium en het Misbruik & Oneigenlijk gebruik (M&O) criterium;
- het bestuur op 4 december 2024 een normenkader 2024 heeft vastgesteld;
- de rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de kadernota rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV alsmede de eigen financiële verordening. Dit betekent dat:
 - o een verantwoordingsgrens van 3% is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen;
 - o een rapporteringsgrens van € 40.000 is gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in de paragraaf bedrijfsvoering worden opgenomen en toegelicht.

Balans

Vaste activa

Materiële vaste activa met economisch nut

Overige investeringen met economisch nut

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. De verkrijgingsprijs wordt gedefinieerd als zijnde inkoopprijs en de bijkomende kosten en de vervaardigingsprijs wordt gedefinieerd als zijnde de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen conform de [nota rente en afschrijving](#) bedragen in jaren:

Gronden en terreinen	n.v.t.
Woonruimten	20
Bedrijfsgebouwen	40
Vervoermiddelen	5-15
Machines, apparaten en installaties	5-15
ICT	3-5
Overige materiële vaste activa	10

Financiële vaste activa

Niet van toepassing

Vlottende activa

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid kan een voorziening in mindering worden gebracht. Dit is in 2024 niet het geval.

Liquide middelen en overlopende posten

Deze activa worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Vaste passiva

Bestemmingsreserves

Bestemmingsreserves worden gevormd door het instellen van een format, deze wordt vastgesteld door het bestuur. In dit vast te stellen format wordt aangegeven wat de bestemming is, hoe deze wordt gevormd/gevoed, het wel of niet toevoegen van rente, de looptijd van de reserve en de maximale hoogte van de reserve. Indien het format is vastgesteld kunnen toevoegingen en onttrekkingen plaatsvinden binnen de gestelde normen zonder aanvullend besluit van het bestuur.

Voorzieningen

Voorzieningen dienen naar beste inschatting dekkend te zijn voor de achterliggende verplichtingen en risico's. Ze mogen niet groter of kleiner zijn dan de geschatte omvang van de verplichtingen en risico's waarvoor ze gevormd zijn. Voorzieningen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. De onderhoudsregulatievoorzieningen stelen op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) kapitaalgoederen. In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen is het beleid ter zake nader uiteengezet.

De voorziening voor verplichtingen betreft een voorziening voor verlofsparen en voor RVU. In de artikelen 2.11 en 6.5 van de cao Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties (SGO) is de mogelijkheid opgenomen om verlof te kunnen sparen en gebruik te kunnen maken van de RVU. Aangezien er hier sprake is van een, volgens het BBV, arbeidskosten gerelateerde verplichting dient de waarde van het gespaarde verlof alsmede de waarde van de RVU in een voorziening te worden gestort.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rente-typisch looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg- en Garantstellingen

Voor zover leningen door ons gewaarborgd zijn, is op de toelichting op de balans het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen.

8.3 Toelichting op de balans per 31-12-2024

Bedragen x €1.000

Activa**A. Vaste activa:**

De materiële vaste activa bestaan uit de volgende onderdelen:

Materiële vaste activa	Boekwaarde 31-12-2024	Boekwaarde 31-12-2023
Investerings met een economisch nut	3.942	4.006
Totaal materiële vaste activa	3.942	4.006

Het onderstaande overzicht geeft de onderverdeling weer van de overige investeringen met een economisch nut en het verloop van de boekwaarde:

Materiële vaste activa	Boekwaarde 31-12-2024	Afschrijvingen	Bijdrage van derden	Desinvesteringen	Investering	Boekwaarde 31-12-2023
Gronden- en terreinen	0	0	0	0	0	0
Woonruimten	25	3	0	0	0	27
Bedrijfsgebouwen	1.988	120	0	1	226	1.883
Grond-, weg- en waterbouwk. werken	467	31	0	0	11	488
Vervoermiddelen	255	74	0	14	53	291
Machines, apparaten en installaties	108	63	0	0	42	129
Overige materiële vaste activa	1.099	97	0	0	8	1.188
Totaal investeringen economisch nut	3.942	388	0	15	340	4.006

De gedane (des)investeringen in het boekjaar staan in het onderstaande overzicht vermeld:

Materiële vaste activa	Investering 2024
Invest. met een econ. nut in het afgelopen boekjaar	
Werkzaamheden bouwteam beschoeiing Hulsbeek/Rutbeek	11
Aanschaf Froling heater	8
Vervanging schakelkast rioolgemaal RB	4
Renovatie/nieuwbouw toiletgebouw Het Lageveld	226
Aanschaf Curpa Born	25
Aanschaf diverse accu producten parken	38
Aanschaf acculaderboxen	3
Aanschaf Ford Transit Custom bestelauto	25
Totaal investeringen	340
Overdracht Kiosk 1 aan Hulsbeach	-1
Verkoop Opel Vivaro combi	-14
Totaal desinvesteringen	-15
Totaal	325

B. Vlottende activa**Uitzettingen korter dan één jaar:**

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Vorderingen op openbare lichamen	Boekwaarde 31-12-2024	Boekwaarde 31-12-2023
Vorderingen op openbare lichamen	28	14
Uitzettingen in 's Rijksschatkist		
Schatkistbankieren	1.548	-
Rekening-courantverhoudingen met niet financiële instellingen		
Overige rekening-courant tegoeden	0	-
Overige vorderingen		
Debiteuren	81	110
Overige vorderingen	434	295
Totaal uitzettingen korter dan één jaar	2.092	419

De post debiteuren bestaat uit diverse kleine facturen aan verschillende debiteuren. In de post debiteuren zitten voornamelijk vorderingen op de ondernemers op de recreatieparken die door het uitbreken van de coronacrisis uitstel van betalingen hebben gekregen. Post overige vorderingen is de doorgeschoven BTW 2024 in het kader van het compensatiefonds.

Schatkistbankieren

Uit oogpunt van doelmatigheid is in de Wet FIDO een drempelbedrag opgenomen. Hiermee kan een bepaald bedrag buiten de schatkist worden gehouden, dit drempelbedrag is bepaald op € 1.000.000 bij organisaties met een lastenbegroting na wijziging (voor mutatie reserves) lager dan € 50 mln. Dit komt in 2024 neer op een bedrag van € 1.000.000. Het onderstaand overzicht geeft het verloop van schatkistbankieren weer per kwartaal.

Schatkistbankieren	Drempelbedrag	1 ^e kwartaal 2024	2 ^e kwartaal 2024	3 ^e kwartaal 2024	4 ^e kwartaal 2024
Middelen buiten de schatkist	1.000.000	622.843	2.038	3.041	1.162
Percentage buiten de schatkist	19,27%	12,00%	0,04%	0,06%	0,02%

In 2024 was schatkistbankieren was ingesteld met ingang van het 2^e kwartaal.

Liquide middelen:

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

Liquide middelen	Boekwaarde 31-12-2024	Boekwaarde 31-12-2023
Kasgelden	0	2
Rekening-courant tegoeden banken	0	364
Totaal liquide middelen	0	366

Overlopende activa:

De post overlopende activa kan als volgt onderscheiden worden:

Overlopende activa	Boekwaarde 31-12-2024	Boekwaarde 31-12-2023
Vooruitbetaalde bedragen	46	2
Nog te ontvangen bedragen	55	78
Totaal overlopende activa	101	79

De post vooruitbetaalde bedragen betreft een bedrag voor verzekeringen en aanbetalingen met betrekking tot de aanschaf van 2 voertuigen.

De post nog te ontvangen bedragen bestaat uit nog te ontvangen rente schatkistbankieren, nog te ontvangen bijdrage in de extra juridische en onderzoekskosten bij routenetwerken.

De post nog te ontvangen bedragen kan als volgt gespecificeerd worden:

Nog te ontvangen bedragen	Boekwaarde 31-12-2024	Ontvangen bedragen	Te ontvangen bedragen	Boekwaarde 31-12-2023
Nog te ontvangen bijdragen van het Rijk	14	14	0	0
Nog te ontvangen bijdragen overige overheid	32	89	11	22
Nog te ontvangen overige bijdragen	9	20	0	56
Totaal nog te ontvangen bedragen	55	123	11	78

In de post nog te ontvangen bijdragen overige overheid is een bedrag van € 14k opgenomen alsnog te ontvangen rente schatkistbankieren 4^e kwartaal 2024 van de Twentse gemeenten. In de post nog te ontvangen bijdragen overige overheid is een bedrag opgenomen welke de gemeenten nog gaan betalen voor de extra juridische en onderzoekskosten met betrekking tot routenetwerken.

Passiva**A. Vaste passiva****Eigen vermogen:**

Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de hieronder weergegeven posten. Het gerealiseerd resultaat 2024 betreft het rekeningssaldo dat ter nadere bestemming op de balans is opgenomen. Voor de aard en de reden van iedere reserve wordt verwezen naar de bijlage. Het eigen vermogen van Recreatieschap Twente bedraagt € 1.415k voor eventuele toevoeging van het resultaat.

Eigen vermogen (x1.000)	Boekwaarde 31-12-2024	Onttrekking	Toevoeging	Boekwaarde 31-12-2023
Algemene reserve	79	0	0	79
Resultaat vorig boekjaar	1	0	0	1
Totaal Algemene reserves	79	-	-	79
Reserve Recreatieparken/ Fietspaden	84	0	0	84
Reserve vervanging en vernieuwing kl toilet RB	9	4	0	13
Reserve vervanging en vernieuwing kl loods LV	30	4	0	34
Provinciale reserve recreatieve voorzieningen	544	0	0	544
Reserve werkplaats HB	35	8	0	43
RV Reserve beschoeiing HB/RB (kap. lasten)	632	0	632	0
Totaal Recreative Voorzieningen	1.336	15	632	719
Totaal Reserves	1.415	15	632	798
Gerealiseerd resultaat	Boekwaarde 31-12-2024			Boekwaarde 31-12-2023
Gerealiseerd resultaat 2024	152	-1	152	-1
Totaal eigen vermogen	1.567	15	784	797

Gebeurtenissen na balansdatum

Voorzieningen Recreatieparken

Op 6 juli 2022 heeft het bestuur een herzien beheerplan groot onderhoud kapitaalgoederen 2023-2027 vastgesteld en dit vormt de basis voor de dotaties en onttrekkingen in deze periode.

Voorzieningen	Boekwaarde 31-12-2024	Boekwaarde 31-12-2023
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	122	66
Onderhoudsegalisatie voorzieningen	370	273
Door derden beklemde middelen met een specifieke aanwendingsrichting	0	0
Totaal voorziening	492	338

In 2024 is er voor € 134k gestort in de voorzieningen groot onderhoud (onderhoudsegalisatie) en is er voor € 37k bekostigd uit deze voorzieningen. Zie paragraaf kapitaalgoederen voor een verdere toelichting.

Door stortingen in de voorziening spaarverlof alsmede door herwaarderingen van bestaande aanspraken in deze voorziening is het saldo van deze voorziening gestegen met circa € 9. In 2024 is de voorziening RVU ingesteld waar een aanspraakwaarde van circa € 47k in is gestort.

Vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar:

De onderverdeling van de in de balans opgenomen langlopende schulden is als volgt:

Obligatieleningen	Boekwaarde 31-12-2024	Aflossingen	Vermeerderingen	Boekwaarde 31-12-2023
Langlopende geldlening BNG	3.150	175	-	3.325
Totaal schulden langer dan één jaar	3.150	175	-	3.325

Onze organisatie heeft één langlopende geldlening. Hierboven treft u het verloop hiervan aan. De totale rentelast voor het jaar 2024 met betrekking tot deze ene lening bedraagt bijna € 95k.

B. Vlottende passiva:

Onder de vlottende passiva zijn opgenomen:

Onderverdeling vlottende passiva	Boekwaarde 31-12-2024	Boekwaarde 31-12-2023
Netto vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar	0	89
Overlopende passiva	585	320
Totaal vlottende passiva	585	409

Gebeurtenissen na balansdatum

De in de balans opgenomen netto vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Netto vlottende schulden	Boekwaarde 31-12-2024	Boekwaarde 31-12-2023
Banksaldi:		
Schuld aan bankinstelling	-	-
Overige schulden	-	-
Crediteuren:		
Crediteuren	338	87
Diverse overige schulden:		
Kruisposten	4	2
Totaal netto vlottende schulden	342	89

De grootste bedragen in de post crediteuren zijn betaling aan SamenTwente, Coöperatie Centroide, Nijwa Zero en Vebego. Daarnaast zitten er diverse andere kleinere betalingen in.

De vooruit ontvangen bedragen kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Vooruit ontvangen bedragen	Boekwaarde 31-12-2024	Vrijgevallen bedr. of terugbet.	Ontvangen bedragen	Boekwaarde 31-12-2023
Vooruit ontvangen bedragen van het Rijk	-	-	-	-
Vooruit ontvangen bedragen van de EU	-	-	-	-
Vooruit ontvangen bedragen van overige Nederlandse overheidslichamen	-	-	-	-
Vooruit ontvangen bedragen overige	290	-	220	70
Totaal vooruit ontvangen bedragen	290	-	220	70

De nog te betalen bedragen kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Nog te betalen bedragen	Boekwaarde 31-12-2024	Boekwaarde 31-12-2023
Nog te betalen loonbelasting en overige salaris/loon componenten	95	90
Nog te betalen overige bedragen	175	156
Nog te betalen BTW	25	5
Totaal nog te betalen bedragen	295	251

De post nog te betalen loonbelasting en overige betreft de af te dragen heffingen voor de salarissen van december 2024. De post nog te betalen overige bedragen bestaat voornamelijk uit een te betalen subsidie aan Marketing Oost (€ 74.000), rentedeel 2024 inzake de geldlening (€ 22.000), kosten interim controle € 15.000), naheffing premie Aof (€ 14k) en daarnaast diverse kleinere posten. De post te betalen BTW is de af te dragen ondernemers btw over het 4^e kwartaal 2024.

8.4 Belangrijkste niet uit de balans blijkende verplichtingen

Wij zijn voor een aantal toekomstige jaren verbonden aan verschillende, niet uit de balans blijkende, financiële verplichtingen. Uit de balans blijken slecht die verplichtingen die per einde van het boekjaar zijn aangegaan, waar ook het werk al voor is gedaan maar waar nog geen factuur voor is ontvangen. Die verplichtingen die al wel zijn aangegaan maar waar het werk nog niet voor is gedaan, bijvoorbeeld omdat het over een langlopend contract gaat, zijn niet opgenomen in de cijfers. Voor deze verplichtingen zijn ook geen voorzieningen getroffen waardoor deze ook niet uit de balans blijken. Voor alle niet uit de balans blijkende verplichtingen geldt dat deze ofwel in de (meerjaren)begroting zijn opgenomen, dan wel gelden zijn gereserveerd op de balans of in de risicoparagraaf zijn benoemd. Hiermee is deze categorie voldoende in control. Hieronder volgt een opsomming van de belangrijkste verplichtingen.

Inkoopcontracten groter dan € 100.000 inkoopwaarde

Wij hebben een contract afgesloten die elk een inkoopwaarde hebben van meer dan € 100.000. Hieronder staat de categorie aan kosten waarvoor het contract is afgesloten:
MVO-Grauwacke Flachkorn

Verlofuren

De waarde van de overlopende verlofuren is per 31-12-2024 € 75.140. Dit betreft een kortlopende arbeidskosten gerelateerde verplichting met een jaarlijks vergelijkbaar volume, die op basis van het BBV niet op de balans mag worden opgenomen.

RVU

De waarde van aanspraken op grond van de Regeling voor Vervroegde Uittreding is per 31-12-2024 € 47.300. Dit betreft een kortlopende arbeidskosten gerelateerde verplichting, die op basis van het BBV niet op de balans mag worden opgenomen.

9. Gebeurtenissen na balansdatum

Financial lease overeenkomst met betrekking tot de aanschaf van 2 onderhoudsvoertuigen

10. Overige gegevens

10.1 Controleverklaring accountant (volgt)

11. Bijlagen

Bijlage 1 Totaal begrote gemeentelijke bijdrage en resultaat 2024 per gemeente

Gemeente	Aantal inw. per 1-1- 2023	Totaal in rekening gebrachte gemeentelijke bijdrage 2024	Verschuldigde gemeentelijke bijdrage	Verschil (gerealiseerd resultaat) A	Resultaat bestemming B	Saldo (uitkering aan gemeenten) C=A+B
Almelo	73.945	455.336	437.753	17.583	0	17.583
Borne	24.527	151.032	145.200	5.832	0	5.832
Dinkelland	26.743	164.680	158.321	6.359	0	6.359
Enschede	161.331	993.440	955.077	38.363	0	38.363
Haaksbergen	24.500	150.864	145.038	5.826	0	5.826
Hellendoorn	36.253	223.236	214.615	8.621	0	8.621
Hengelo	82.326	506.944	487.368	19.576	0	19.576
Hof van Twente	35.460	218.352	209.920	8.432	0	8.432
Losser	23.362	143.856	138.301	5.555	0	5.555
Oldenzaal	31.931	196.624	189.031	7.593	0	7.593
Rijssen-Holten	38.493	237.032	227.879	9.153	0	9.153
Tubbergen	21.409	131.832	126.741	5.091	0	5.091
Twenterand	33.876	208.600	200.545	8.055	0	8.055
Wierden	24.822	152.848	146.946	5.902	0	5.902
Totaal	638.978	3.934.676	3.782.733	151.943	0	151.943

Tabel 5 Totaal in rekening gebrachte Gemeentelijke Bijdrage

Bijlage 2 Aard en reden reserves

Bestemmingsreserve Recreatieparken/ Fietspaden

De reserve is ingesteld voor verrekening van het onderhoud aan de recreatieparken en de recreatieve fietspaden en voor financieren van incidentele investeringen.

Algemene Reserve

De reserve is ingesteld voor verrekening van de verschillen in het jaarlijkse rekeningresultaat

Provinciale reserve recreatieve voorzieningen

In 2013 hebben we een afkoopsom van de Provincie Overijssel gekregen in verband met het vervallen van de jaarlijkse provinciale bijdrage voor de recreatieve voorzieningen. Vanaf 2013 wordt op diverse posten bezuinigd c.q. extra inkomsten verworven, zodat de begrote provinciale bijdrage verlaagd kan worden. De reserve wordt gebruikt voor het afdekken van het tekort op de begrote provinciale bijdrage. Dit laatste was een harde vereiste van de Provincie Overijssel voor het verkrijgen van de afkoopsom.

Bestemmingsreserve stimulering werkplaats Hulsbeek

Deze reserve is ingesteld om de exploitatielasten van het Hulsbeek te kunnen stabiliseren door de kapitaallasten van de werkplaats te financieren uit deze reserve.

Bestemmingsreserve stimulering kleine loods Lageveld

Deze reserve is ingesteld om de exploitatielasten van het Lageveld te kunnen stabiliseren door de kapitaallasten van de loods te financieren uit deze reserve.

Bestemmingsreserve stimulering klein toiletgebouw Rutbeek

Deze reserve is ingesteld om de exploitatielasten van het Rutbeek te kunnen stabiliseren door de kapitaallasten van het gebouw te financieren uit deze reserve.

Raden van de aan het Recreatieschap Twente
deelnemende gemeenten

UW KENMERK -
BEHANDELD DOOR Bart-Jan Harmsen

ONS KENMERK 2024-000116
E-MAIL b.harmsen@recreatieschaptwente.nl

DATUM 10-04-2025
DOORKIESNR 06 48279578

ONDERWERP Aanbieding ontwerpbegroting 2026 Recreatieschap Twente

Geachte leden van de gemeenteraad,

Inleiding

Hierbij bieden wij u de ontwerpbegroting 2026 van Recreatieschap Twente aan. Onze organisatie beheert en onderhoudt de Twentse recreatieparken Het Hulsbeek, Het Rutbeek en Het Lageveld, evenals de Routenetwerken Twente.

Daarnaast fungeert Recreatieschap Twente als doorstroomportaal voor de subsidie die uw gemeente en de 13 andere Twentse gemeenten beschikbaar stellen aan Twente Marketing. Dit betreft een geïndexeerd bedrag van €1,- per inwoner, wat voor 2026 neerkomt op € 785.068,-. Recreatieschap Twente beheert en verdeelt deze middelen conform de vastgestelde afspraken, zonder invloed uit te oefenen op de inzet of besteding ervan. Hoewel deze subsidie een aanzienlijk deel van de begroting vormt (13,1% van de totale lasten), geeft dit een vertekend beeld van de daadwerkelijke financiële lasten van de organisatie.

Ontwerpbegroting 2026

In de ontwerpbegroting staan de beleidsmatige en financiële kaders voor 2026. De Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) bepaalt dat de ontwerpbegroting van een gemeenschappelijke regeling aan de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten wordt verzonden.

Leeswijzer begroting 2026

De begroting bestaat uit twee delen: de beleidsbegroting en de financiële begroting. De beleidsbegroting bestaat tenminste uit het programmaplan en de verplichte paragrafen. De financiële begroting bestaat minimaal uit het overzicht van de baten en lasten, de uiteenzetting van de financiële positie inclusief toelichtingen. De begroting omvat hiermee het geheel van ambities, concrete taken en financiën van Recreatieschap Twente.

Omvang van de begroting 2026

De begroting is opgesteld in overeenstemming met de uitgangspunten van de Twentse gemeenten voor verbonden partijen. De begroting heeft in 2026 een totale omvang van afgerond € 5,6 miljoen na mutaties reserves. Hiervan wordt afgerond € 1,343 miljoen verkregen uit externe middelen en afgerond € 4,293 miljoen door een bijdrage van uw gemeente en 13 andere Twentse gemeenten.

Ontwikkeling gemeentelijke bijdrage

Het aandeel gemeentelijke bijdrage is geraamd op afgerond € 4,293 miljoen. Deze bijdrage is ten opzichte van de gewijzigde begroting 2025 gestegen met afgerond € 0,16 miljoen. De stijging wordt onder andere veroorzaakt door het toepassen van de loon- en prijscompensatie-spelregels van de Twentse gemeenten voor verbonden partijen.

Ontwikkelingen komende jaren

Er zal worden gewerkt aan de uitwerking(en) van de visie Recreatieparken Twente en de visie Routenetwerken Twente.

Procedure

Wij stellen u bij deze in de gelegenheid om uiterlijk 2 juli 2025 uw eventuele zienswijze ten aanzien van de begroting bij ons in te dienen. Ingediende zienswijzen worden met een concept-reactie behandeld in de vergadering van het bestuur van 11 september 2025. De besluitvorming over de begroting 2026 inclusief de eventuele ingediende zienswijzen, vindt in overeenstemming met artikel 10 van onze gemeenschappelijke regeling plaats op basis van het inwonertal op peildatum 1 januari 2025.

Tot slot

Wij hopen u op deze manier voldoende te hebben geïnformeerd over onze begroting 2026 en de meerjarige ontwikkeling hiervan.

Hoogachtend,

Bestuur,
secretaris,

L.J. Harmsen

voorzitter,

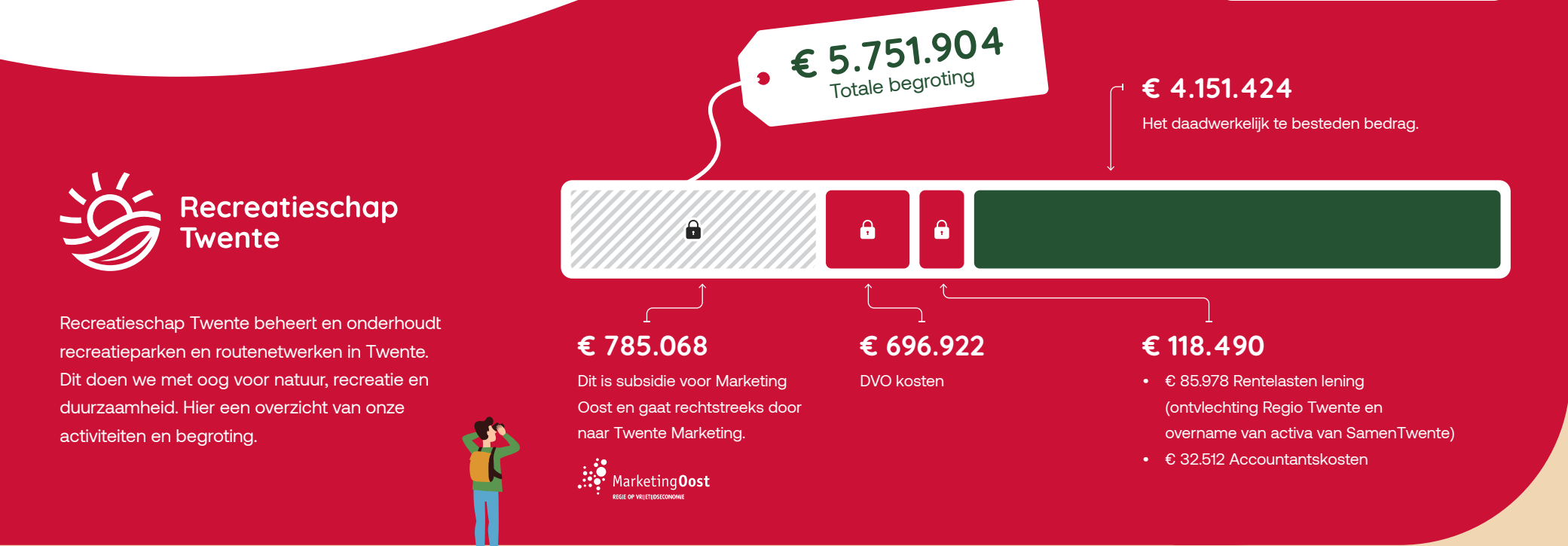
A.E. van der Ham

Bijlagen

1. Programmabegroting 2026

Begroting Recreatieschap Twente 2026

Gemeentelijke bijdrage		i
2025	€ 4.126.094	
2026	€ 4.293.180	
Stijging	€ 167.087	
Oorzaak: prijs- en looncompensatie (conform Twentse afspraken)		

Recreatieparken

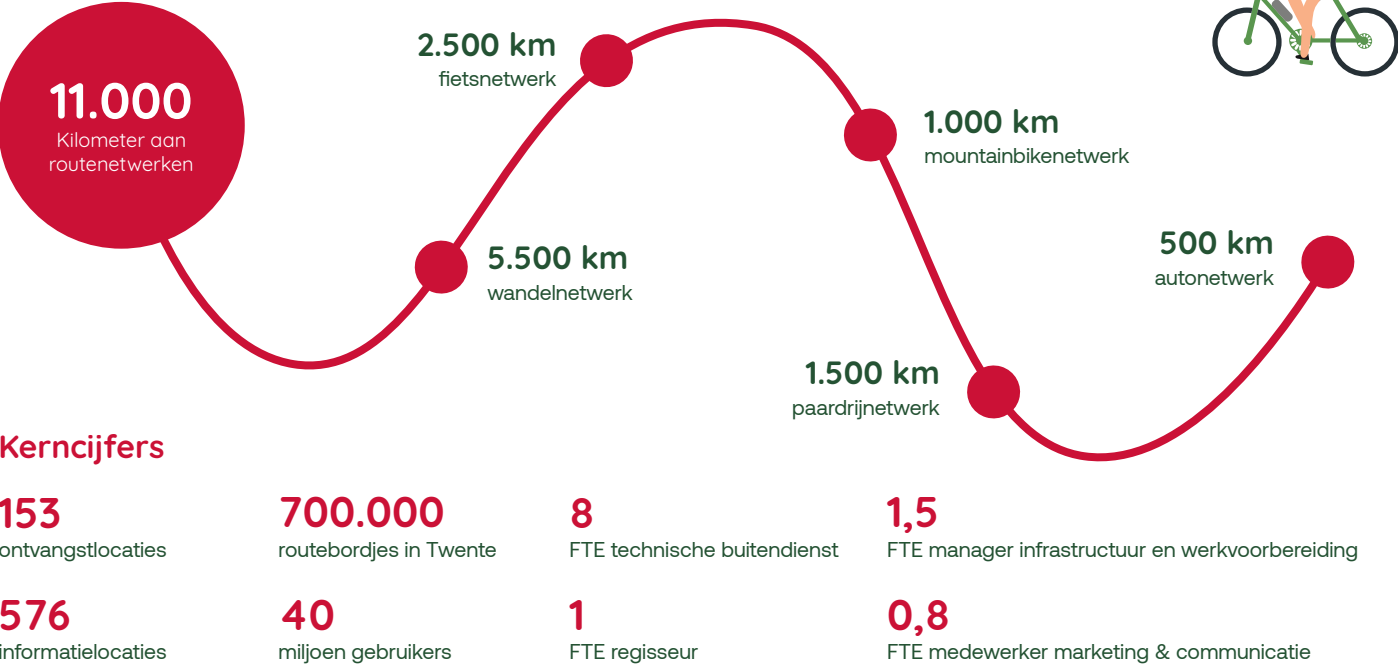
Kerncijfers

3 recreatieparken	400 hectare grondgebied
>100.000 event bezoekers	40 ondernemers actief in de parken
1,5 miljoen bezoekers per jaar	80% bezoekers uit Twente
5 FTE personeel	4,5 FTE WSW'ers
9 openbare toiletten	

= Opbrengsten	
Parkeergelden	€ 478.884
Huur- en erfpacht	€ 385.917
Grote evenementen	€ 197.207
Overige opbrengsten	€ 34.316
Bosbeheer	€ 66.136
Kleinschalige activiteiten	€ 28.748
Doorberekening personeel	€ 14.525
= kosten	
Directe kosten	
Personele lasten	€ 478.049
Sociale werkvoorziening	€ 171.160
Materiële lasten	€ 988.733
Indirecte kosten	
DVO met SamenTwente	€ 348.461
Verzekeringen	€ 34.093
Directie, strategie, beleid	€ 276.898

Routenetwerken Twente

= Opbrengsten	
Routekaarten	€ 41.635
Overige opbrengsten	€ 18.215
Opbrengsten kleinschalige activiteiten	€ 1.041
Rijks- en gemeentelijke bijdragen in projecten/coalities	€ 117.099
= kosten	
Directe kosten	
Personele lasten	€ 844.418
Materiële lasten	€ 1.139.382
Indirecte kosten	
DVO met SamenTwente	€ 348.461
Verzekeringen	€ 34.093
Directie, strategie, beleid	€ 184.599

Programmabegroting 2026

**Recreatieschap
Twente**

Voorwoord

Het jaar 2026 werpt zijn schaduw vooruit als een donkere donderwolk boven de 14 Twentse gemeenten en daarmee ook boven alle gemeenschappelijke regelingen (GR'en) die door deze gemeenten worden gefinancierd. De aangekondigde bezuinigingen vanuit het Rijk, resulterend in een gezamenlijke korting van €2,4 miljard op het gemeentefonds, brengen de Twentse gemeenten in een financieel ravijn dat diepe impact zal hebben op hun financiële ruimte en keuzes. Dit zal ons als uitvoerende organisatie ook indirect raken, aangezien de gevolgen hiervan onvermijdelijk doorwerken in wat wij in Twente gezamenlijk kunnen doen met de middelen die ons ter beschikking staan.

Als uitvoerende organisatie, Gemeenschappelijke Regeling Recreatieschap Twente, zijn wij ons terdege bewust van de grote gevolgen die deze financiële tegenwind heeft voor de Twentse gemeenten. Onze structuur is al zo plat als een dubbeltje; we hebben in de afgelopen jaren voortdurend gezocht naar manieren om dit dubbeltje meermaals om te draaien, met als doel een zo hoog mogelijk rendement te behalen op onze parken en de beschikbare middelen zo efficiënt mogelijk in te zetten voor de routenetwerken in Twente.

Wij hebben de afgelopen jaren hard gewerkt om de opgelegde bezuiniging van in totaal € 603.885 op Recreatieve Voorzieningen volledig te realiseren. Door gerichte maatregelen, zoals het verhogen van parkeerinkomsten, het integreren van functies binnen de organisatie, het efficiënter inrichten van de organisatie en het werk, is de resterende taakstelling stapsgewijs teruggebracht naar € 0,00, waardoor vanaf 2026 volledig wordt voldaan aan deze forse opgelegde taakstelling.

Tegelijkertijd zijn we hard op weg om het fundament van de drie recreatieparken, Het Hulsbeek, Het Rutbeek en Het Lageveld, op orde te krijgen. Samen met de vele ondernemers die gevestigd zijn op onze parken, dragen we zorg dat deze gebieden jaarrond aantrekkelijk en toegankelijk zijn voor bezoekers. Dit versterkt niet alleen de recreatieve waarde, maar draagt ook bij aan de economische vitaliteit van Twente.

In lijn met de vastgestelde visie van de Routenetwerken Twente zijn we trots dat we goed op weg zijn om het netwerk in Twente te revitaliseren. Ons doel is om een uitstekend Twents netwerk van routes aan te bieden voor zowel onze inwoners als de vele toeristen die de regio bezoeken. Dit netwerk speelt een sleutelrol in het stimuleren van recreatie, gezondheid en economische groei in Twente.

Het Recreatieschap Twente is een organisatie die nu bestaat uit twee mooie organisatieonderdelen: de Twentse Recreatieparken en de Routenetwerken Twente. Onze gemotiveerde medewerkers dragen met toewijding hun steentje bij aan het succes van beide onderdelen. Bovendien zijn zij flexibel inzetbaar om bij te dragen waar nodig, wat onze slagkracht en effectiviteit versterkt. Daarnaast zijn we enorm dankbaar voor de vele vrijwilligers die zich met hart en ziel inzetten voor de routenetwerken in Twente. Dankzij hun inzet blijven deze prachtige routes goed onderhouden en toegankelijk voor iedereen.

De eerste stappen in aansluiting op de visie voor de recreatieparken zijn al gezet. Een mooie aanbesteding voor een nieuwe speeltuin op Het Lageveld is afgerond. Na de zomer van 2025 zal de schop in de grond gaan en starten we met de aanleg. Deze nieuwe speeltuin zal bijdragen aan meer jaarrond recreatie op het park, wat uiteindelijk zal zorgen voor meer bezoekers, meer inkomsten en een sterker maatschappelijk draagvlak.

Wanneer wij gaan investeren op Het Rutbeek is momenteel nog afhankelijk van de mogelijke komst van het Bungalowpark. Deze zaak ligt bij de Raad van State en kan mogelijk nog 1,5 jaar duren. Daarom investeren wij eerst in Het Lageveld; de volgende fase zal Het Rutbeek zijn. Dit toont aan dat wij daadwerkelijk van maatschappelijke meerwaarde zijn voor Twente. De vele

bezoekers mogen gratis gebruikmaken van de prachtige recreatieparken in onze regio. In dit geval investeren we in de toekomst: de lasten gaan voor de baten uit, maar het zal renderen.

In het licht van de huidige financiële realiteit kijk ik uiteraard kritisch naar mogelijke bezuinigingen. Echter, op de onderdelen waar ik als directeur directe invloed op heb, valt er niets meer te schaven zonder de kern van onze diensten aan te tasten. Ik pleit er dan ook voor om onze organisatie te beschouwen als een gezonde citroen: een bron van waarde die, ondanks haar zure smaak, zoet resultaat oplevert. Het verder uitpersen van deze citroen door aanvullende bezuinigingen zal leiden tot problemen, zowel nu als in de toekomst. Het is uiteindelijk een bestuurlijke keuze van de gemeenten hoever men wil gaan in het uitpersen van deze bron.

In lijn met het manifest 'NL Buiten' erkennen wij het belang van investeren in buitenruimtes voor het welzijn van onze samenleving. Het manifest benadrukt dat groene en waterrijke omgevingen essentieel zijn voor de fysieke en mentale gezondheid van inwoners. Het verder uithollen van budgetten voor deze cruciale voorzieningen druist in tegen de gezamenlijke ambitie om Nederland gezond en veerkrachtig te houden.

Met grote trots werken wij dagelijks aan het behouden en verbeteren van al het moois dat wij onze inwoners en gasten te bieden hebben. Ons team zet zich met hart en ziel in om deze voorzieningen te koesteren en te laten floreren. Ik ben dan ook trots op deze 'citroen'—een gezonde bron met nog voldoende sap om onze doelen te bereiken. Laten we ervoor zorgen dat dit sap niet te zuur wordt of volledig opdroogt.

De Recreatieparken en Routenetwerken in Twente vormen een essentieel onderdeel van de leefomgeving, doordat zij inwoners toegang bieden tot hoogwaardige voorzieningen voor recreatie, gezondheid en welzijn, en daarmee bijdragen aan een vitale, aantrekkelijke en verbonden regio.

Bart-Jan Harmsen

Secretaris/Directeur Recreatieschap Twente

Inhoudsopgave

1. Financiële Samenvatting	5
2. Inleiding en leeswijzer.....	6
3. Beleidsbegroting	7
3.1 Programma Recreatieve Voorzieningen.....	7
3.2 Programma Vrijetijdseconomie	13
3.3 Totaaloverzicht baten en lasten Recreatieschap Twente.....	15
3.4 Beleidsindicatoren BBV	16
3.5 Overzicht van de kosten van overhead.....	16
3.6 Overzicht algemene dekkingsmiddelen.....	16
4. Specificatie baten en lasten	17
5. Paragrafen	21
5.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	21
5.2 Onderhoud kapitaalgoederen	26
5.3 Bedrijfsvoering	29
5.4 Financiering	30
5.5 Openbaarheidsparagraaf	33
6. Financiële begroting.....	34
6.1 Overzicht van baten en lasten.....	34
6.2 Toelichting op het overzicht van baten en lasten en structureel evenwicht.....	36
6.2.1 Overzicht van baten en lasten per taakveld	37
6.2.2 Overzicht van geraamde incidentele baten en lasten	37
6.2.3 Overzicht structureel evenwicht	37
6.3 Uiteenzetting van de financiële positie en de toelichting.....	38
6.3.1 Geprognosticeerde balans	38
6.3.2 Berekening EMU-saldo	39
6.3.2 Verloopoverzicht voorzieningen en reserves	40
6.3.4 Arbeidskosten gerelateerde verplichtingen	40
6.3.5 Investerings	41
Bijlagen	42
Gemeentelijke bijdrage 2026 per taakveld	42

Lijst van figuren en tabellen

Figuur 1 Specificatie herkomst van de baten	17
Figuur 2 Specificatie besteding lasten	18
Tabel 1 Overzicht van baten en lasten en gemeentelijke bijdrage 2026 inclusief taakvelden	5
Tabel 2 Beleidsindicatoren	16
Tabel 3 Overzicht algemene dekkingsmiddelen	16
Tabel 4 Overzicht beschikbare weerstandscapaciteit	22
Tabel 5 Samenvattend overzicht geïnventariseerde risico's.	23
Tabel 6 Ratio weerstandsvermogen	24
Tabel 7 Renterisiconorm	32
Tabel 8 Overzicht van baten en lasten.....	34
Tabel 9 Meerjarenbegroting	35
Tabel 10 Verloopoverzicht voorzieningen en reserves.....	40
Tabel 11 Arbeidskosten gerelateerde verplichtingen	40
Tabel 12 Herinvesteringen	41

1. Financiële Samenvatting

Overzicht van baten en lasten 2026 en gemeentelijke bijdrage

Het overzicht van baten en lasten, de financiële uitgangs- en aandachtspunten bij de begroting 2026 en de meerjarenraming 2027-2029 vormen samen het deel van de financiële programmabegroting. Onderstaand een samenvatting van het overzicht van baten en lasten inclusief taakvelden voor het jaar 2026.

Programma (bedragen in €)	Code	Taakveld	Baten	Lasten	Gem. bijdrage
Recreatieschap Twente	5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.383.723	3.962.695	2.578.972
	3.1	Economische ontwikkeling	-	785.068	785.068
	0.5	Treasury	-	-	-
	0.4	Overhead	-	1.004.140	1.004.140
	0.1	Mutaties reserves	-	75.000-	75.000-
Totaal			1.383.723	5.676.904	4.293.180
Totaal saldo van baten en lasten			1.383.723	5.676.904	4.293.180
			-	-	-
Algemene dekkingsmiddelen (gemeentelijke bijdrage)			1.383.723	5.676.904	4.293.180
Resultaat			-	-	-

Tabel 1 Overzicht van baten en lasten en gemeentelijke bijdrage 2026 inclusief taakvelden

Verklaring stijging bijdrage Recreatieschap Twente 2026 ten opzichte van 2025

Gemeentelijke bijdrage programmabegroting 2025 voor wijziging	€	4.126.094	
Begrotingswijzigingen	€	-	
Totale gemeentelijke bijdrage programmabegroting 2025 na wijziging	€	4.126.094	
Gemeentelijke bijdrage programmabegroting 2026	€	4.293.180	
Per saldo een stijging van de bijdrage 2026 t.o.v. 2025	€	167.086	
Specificatie stijging gemeentelijke bijdrage	Stijging	Daling	
Looncompensatie (2,1%):	€	45.531	
Prijscompensatie (4,9%)	€	121.006	
Rentelast lening		€	4.197
Stijging inzet SamenTwente	€	4.745	
Omslagrente		€	-
Verklaring totale stijging gemeentelijke bijdrage 2026	€	167.087	

2. Inleiding en leeswijzer

De programmabegroting

De programmabegroting omvat het geheel van taken en activiteiten van Recreatieschap Twente. Ze heeft een kader stellende functie: ze wijst gelden toe aan programma's en autoriseert de besteding van die gelden. Op deze wijze ondersteunt ze het bestuur bij de uitvoering van zijn controlerende en kader stellende taak en het budgetrecht.

Zowel de begroting als de jaarstukken zijn in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) in de vier onderstaande onderdelen verdeeld:

Begroting		Jaarstukken	
Beleidsbegroting	1. Programmaplan	Jaarverslag	1. Programmaverantwoording
	2. Paragrafen		2. Paragrafen
Financiële begroting	3. Overzicht van baten en lasten en de toelichting		3. Programmarekening
	4. Uiteenzetting van de financiële positie en de toelichting		4. Balans

Leeswijzer

Deze leeswijzer maakt u wegwijs in de programmabegroting.

In de inleidende hoofdstukken 1 en 2 staat de samenvatting aangevuld met de inhoud en achtergronden van de programmabegroting. Vanaf hoofdstuk 3 treft u de beleidsbegroting aan. Vanaf hoofdstuk 4 wordt inzicht gegeven in de financiële begroting.

Beleidsbegroting

De beleidsbegroting omvat programma's, samenhangende sub programma's en paragrafen. In de programma's en sub programma's wordt ingegaan op de maatschappelijke effecten en de manier waarop Recreatieschap Twente die effecten wil realiseren. Dit gebeurt aan de hand van de, door BBV¹ verplichte, drie W-vragen:

1. Wat willen we bereiken?
2. Waarmee/hoe gaan we dit doen?
3. Wat gaat het kosten (overzicht baten en lasten)?

De eerste vraag betreft het beoogde maatschappelijke effect, dat kan worden vertaald in één of meerdere algemene beleidsdoelstellingen. Dit wordt uitgewerkt in een programma. De tweede vraag gaat in op activiteiten in termen van de 'output-/outcome gegevens' die nodig zijn voor het bereiken van het beoogde maatschappelijke effect. Dit wordt beschreven in de sub programma's die bij het betreffende programma horen, of in het programma zelf als geen sub programma's aanwezig zijn. De derde vraag heeft betrekking op de baten en lasten die aan het programma, respectievelijk het sub programma, worden toegewezen om de gewenste effecten te bereiken.

De paragrafen van de programmabegroting geven een dwarsdoorsnede van de financiële aspecten, vanuit een bepaald perspectief. Het gaat daarbij om onderwerpen die van belang zijn voor het inzicht in de financiële positie van Recreatieschap Twente. Dit betreft weerstandsvermogen en risicobeheersing, onderhoud kapitaalgoederen, bedrijfsvoering, verbonden partijen, financiering en rechtmatigheid.

¹ Het BBV bevat voorschriften en richtlijnen voor de begroting en verantwoording van financiële gegevens binnen een overheidsorganisaties. De regeling heeft als doel om transparantie en vergelijkbaarheid van de financiële informatie te bevorderen.

Financiële begroting

Door vaststelling van deze begroting wordt het bestuur geautoriseerd, tot het doen van uitgaven voor realisatie van de programma's.

3. Beleidsbegroting**3.1 Programma Recreatieve Voorzieningen**

Verantwoordelijkheid van en besluitvorming in
Programmamanager

Bestuur Recreatieschap Twente
L. J. Harmsen

Inleiding

De vrijetijdseconomie blijft een cruciale pijler voor Twente, aangezien deze een substantiële bijdrage levert aan de lokale economie door middel van toeristische bestedingen, arbeidsplaatsen en inkomsten. Daarnaast draagt het bij aan het behoud en de verbetering van natuur en recreatieve voorzieningen in de regio. Gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Twente is verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van de drie grote recreatieparken in Twente, Het Hulsbeek, Het Rutbeek en Het Lageveld, en de Routenetwerken Twente. De recreatieparken trekken jaarlijks circa 1,5 miljoen bezoekers, terwijl de Routenetwerken Twente jaarlijks door ruim 40 miljoen gebruikers worden benut. Daarmee bevordert Recreatieschap Twente recreatie en toerisme in de regio en is het van wezenlijk belang voor de vrijetijdseconomie van Twente. Wij zetten ons dan ook in om een significante bijdrage te leveren aan het 'Bruto Twents Geluk'.

Organisatieonderdelen van Recreatieschap Twente**Recreatieparken Twente**

Exploitatie en (natuur)beheer van de recreatieparken:

- Het Hulsbeek (Oldenzaal)
- Het Rutbeek (Enschede)
- Het Lageveld (Wierden)

Routenetwerken Twente

Ontwikkeling, beheer en onderhoud van ca. 11.500 km routenetwerken met 153 ontvangstlocaties en informatielocaties:

- Fietsnetwerk (2.500 km)
- Wandelnetwerk (5.500 km)
- Mountainbikenetwerk (1.000 km)
- Paardrijnetwerk (1.500 km)
- Autonetwerk (500 km)
- Onderhoud van ruim 410 km recreatieve infrastructuur
- Ontvangstlocaties en informatielocaties. Deze locaties dienen als startpunten voor diverse routes en bieden vaak voorzieningen zoals parkeergelegenheid, informatieborden en soms horecafaciliteiten.

Subsidieverlening aan Twente Marketing

Recreatieschap Twente fungeert als doorstroomportaal voor de subsidie die door de 14 Twentse gemeenten beschikbaar wordt gesteld aan Twente Marketing. Wij beheren en verdelen deze middelen volgens de vastgestelde afspraken, zonder zelf invloed uit te oefenen op de inzet of besteding ervan. Onze rol is puur faciliterend: wij zorgen ervoor dat de toegekende subsidies op een correcte en efficiënte manier worden doorgestuurd naar Twente Marketing, zodat zij de regiopromotie optimaal kunnen uitvoeren.

Trends en Ontwikkelingen in de Recreatieve Sector

Voor 2026 zijn er diverse trends en ontwikkelingen die specifiek van invloed zijn op de recreatieparken en de routenetwerken in Twente, mede beïnvloed door klimaatverandering en de strategische koers van Recreatieschap Twente:

Duurzaamheid en klimaatadaptatie:

Klimaatverandering leidt tot extremere weersomstandigheden, zoals hittegolven en hevige regenval. Recreatieparken proberen hier een substantiële bijdrage aan te leveren door het toepassen van meer natuurlijke speelelementen, zoals de aankomende nieuwe speeltuin op Het Lageveld. Daarnaast wordt bij de nieuwe aanplant van bomen en struiken rekening gehouden met klimaatverandering en wordt er waar mogelijk meer vergroend. Hierbij blijft er echter voldoende oog voor de functie waarvoor deze parken in het leven zijn geroepen, namelijk dagrecreatie. Daarnaast wordt ervoor gezorgd dat er voldoende ruimte beschikbaar blijft voor het faciliteren van grote festivals en evenementen.

Versterking van de verbinding tussen routenetwerken en recreatieparken:

Er wordt gestreefd naar een naadloze integratie van de routenetwerken met de recreatieparken, waardoor bezoekers gemakkelijk kunnen overstappen van bijvoorbeeld een fietsroute naar een recreatiegebied. Dit bevordert een veelzijdige recreatieve ervaring en stimuleert het gebruik van zowel de parken als de routes.

Gezondheid en welzijn:

Recreatieschap Twente biedt prachtige natuur- en recreatiegebieden aan waar gasten kunnen genieten van de rust, kunnen sporten en zich kunnen vermaken met het brede aanbod aan activiteiten op de parken. Het investeren in aantrekkelijke speelplaatsen voor kinderen, waarbij natuur een geïntegreerd onderdeel vormt, zorgt ervoor dat kinderen meer kunnen ontdekken en op een gezonde manier opgroeien. Dit alles wordt gefaciliteerd in recreatieparken die gratis toegankelijk zijn voor alle gasten.

Bevordering van lokaal toerisme en culturele beleving:

Er is een toenemende aandacht voor het promoten van lokale cultuur en geschiedenis binnen de recreatieparken. Dit gebeurt door middel van educatieve wandelpaden, informatieborden en lokale evenementen, wat bijdraagt aan de oproep om meer lokaal te reizen en de gemeenschap te ondersteunen.

Speerpunten 2026

Voor het begrotingsjaar 2026 richt Recreatieschap Twente zich op de volgende speerpunten, passend bij de vastgestelde visies voor de Recreatieparken Twente en de Routenetwerken Twente:

Recreatieparken Twente:

1. **Instandhouding en verbetering van basisvoorzieningen:**
Zorgdragen voor goed onderhouden faciliteiten zoals sanitaire voorzieningen, paden en parkeerplaatsen om een veilige en aangename omgeving voor bezoekers te garanderen.
2. **Meer bezoekers trekken naar de parken:**
Door het aanbieden van steeds meer jaarrond voorzieningen en gerichte marketing en promotie wordt de aantrekkelijkheid van de recreatieparken vergroot, waardoor meer bezoekers de weg naar de parken weten te vinden.
3. **Nieuw parkeersysteem op de Recreatieparken:**
Dit systeem zal bijdragen aan meer service en gebruiksgemak voor onze gasten.
4. **Duurzaam investeren:**
Inmiddels heeft er al veel elektrificatie plaatsgevonden op de recreatieparken en de routenetwerken qua voertuigen en materieel. Deze ingezette koers qua duurzaamheid wordt doorgezet. Ook qua gebouwen zal een inhaalslag moeten worden gemaakt op het gebied van duurzaamheid.

Routenetwerken Twente:

1. **Onderhoud en kwaliteitsverbetering van routenetwerken:**
Zorgdragen voor het behoud en de verbetering van de kwaliteit van de diverse routenetwerken, waaronder fiets-, wandel-, mountainbike-, paardrij- en autonetwerken, om gebruikers een optimale beleving te bieden.
2. **Actualisatie en uniformiteit van bewegwijzering:**
Ervoor zorgen dat de bewegwijzering up-to-date en uniform is, zodat gebruikers gemakkelijk en zonder verwarring de routes kunnen volgen.
3. **Samenwerking met lokale gemeenschappen en ondernemers:**
Betrekken van lokale gemeenschappen en ondernemers bij het beheer en de promotie van de routenetwerken, om zo de lokale economie te stimuleren en de betrokkenheid te vergroten.
4. **Duurzaamheid en milieu:**
Integreren van duurzame praktijken in het beheer en onderhoud van de routenetwerken, zoals het gebruik van milieuvriendelijke materialen en het minimaliseren van de ecologische voetafdruk.
5. **Promotie en marketing:**
Ontwikkelen van gerichte promotie- en marketingstrategieën om de bekendheid en het gebruik van de routenetwerken te vergroten, zowel onder lokale bewoners als toeristen.
6. **Balans tussen juridische beheersbaarheid en kosten van (MTB-)netwerken:**
Wij streven naar een verantwoorde balans tussen de juridische beheersbaarheid van mogelijke claims op de (MTB-)netwerken en de daarmee samenhangende kosten. Dit vraagt om een gezamenlijke inspanning met de 14 Twentse gemeenten om de financiële houdbaarheid te waarborgen. Door heldere afspraken, efficiënte risicobeheersing en een toekomstbestendige financieringsstructuur zorgen we ervoor dat het netwerk juridisch goed gefaciliteerd en financieel verantwoord blijft.

Met deze speerpunten streven wij naar een verdere versterking van de vrijetijdseconomie in Twente en duurzame, prachtige en toekomstbestendige Recreatieparken en Routenetwerken in Twente.

Kaderstellende beleidsnota's

Beleidsnota	Vastgesteld door	Datum vaststelling
Visie Recreatieparken Twente, ambitieniveau 'Uitstekende basis'.	Bestuur Recreatieschap Twente	8 februari 2024
Visie Routenetwerken Twente	Bestuur Recreatieschap Twente	7 december 2022
Koersdocument Recreatieschap Twente	Bestuur Recreatieschap Twente	4 april 2024

Recreatieve voorzieningen
Wat willen we bereiken? 1. Recreatieparken: We blijven werken aan laagdrempelige, toegankelijke en aantrekkelijke recreatieparken waar de Twentse inwoner trots op kan zijn en optimaal van kan genieten. De focus ligt op duurzaamheid, jaarrond voorzieningen en het verbeteren van de beleving, zodat Het Hulsbeek, Het Rutbeek en Het Lageveld zich verder ontwikkelen als de plekken voor ontspanning en recreatie in Twente. 2. Routenetwerken: We stimuleren een veilig, goed onderhouden en intensief gebruik van de recreatieve routenetwerken, waaronder de wandel-, fiets-, auto-, paardrij- en MTB-routes. Dit doen we door doorlopende kwaliteitsverbetering, slimme verbindingen en betere ontvangstlocaties, zodat zowel inwoners als bezoekers Twente op een prettige en veilige manier kunnen ontdekken. Met deze doelen zorgen we ervoor dat Twente in 2026 nog aantrekkelijker is als recreatieve bestemming, zowel voor de eigen inwoners als voor toeristen.
Hoe gaan we dit doen? De Twentse Recreatieparken Gastvrijheid: Het Recreatieschap Twente blijft zich inzetten voor een warm welkom voor alle bezoekers van de recreatieparken. Of je nu een lokale inwoner bent of van verder wegkomt, ongeacht achtergrond of inkomen, de parken blijven vrij toegankelijk voor iedereen. Deze plekken bieden niet alleen ontspanning en vermaak, maar versterken ook de verbinding en saamhorigheid binnen Twente. In een tijd waarin het dagelijks leven steeds drukker wordt, vormen de parken een waardevolle uitlaatklep waar mensen kunnen wandelen, fietsen,

picknicken of simpelweg genieten van de natuur. De recreatieparken blijven plekken waar Tukkers en bezoekers zich thuis voelen in de prachtige Twentse omgeving.

Toegankelijkheid:

Ook in 2026 blijft toegankelijkheid een speerpunt. De parken blijven laagdrempelig en vrij toegankelijk voor een breed publiek, met aandacht voor voorzieningen voor mindervaliden en gezinnen. We streven ernaar om de infrastructuur en faciliteiten verder te verbeteren, zodat bezoekers van alle leeftijden en achtergronden optimaal kunnen genieten van het aanbod.

Duurzaamheid:

Duurzaamheid blijft een kernwaarde binnen het beheer van de recreatieparken. In 2026 zetten we verdere stappen in ecologisch verantwoord beheer, met onder andere:

- Uitbreiding van groene energievoorzieningen, zoals daar waar mogelijk zonnepanelen en laadpunten voor elektrische voertuigen
- Verdere elektrificatie van het machinepark en voertuigen
- Behoud en versterking van de biodiversiteit door gerichte natuurmaatregelen

De parken bieden ruimte voor recreatie, ontspanning en evenementen, waar zowel Twentenaren als toeristen van kunnen genieten. Bij de organisatie van festivals en activiteiten blijft er een balans tussen natuurbehoud en recreatief gebruik, zodat de natuurlijke schoonheid van de parken behouden blijft voor toekomstige generaties.

Veiligheid:

Ook in 2026 blijft veiligheid een prioriteit. We zorgen voor:

- Goed onderhouden en veilige paden en faciliteiten
- Duidelijke bewegwijzering en informatievoorziening om bezoekers gemakkelijk te begeleiden
- Heldere huisregels en toezicht, zodat iedereen zich prettig en veilig voelt tijdens het bezoek

Faciliteiten en Voorzieningen:

De basisvoorzieningen worden verder verbeterd en goed onderhouden. Dit omvat onder andere:

- Hoogwaardige sanitaire voorzieningen en toegankelijke en veilige speelplaatsen
- Uitbreiding van horecamogelijkheden en gevarieerd aanbod
- Voldoende zit- en rustplekken voor een optimale beleving van de parken

Netheid:

We streven naar een parkomgeving die altijd fris en opgeruimd is. Dit betekent:

- Regelmatige schoonmaakrondes om zwerfvuil te verwijderen
- Uitstekend onderhouden voorzieningen, zoals toiletgebouwen
- Stimulering van verantwoord afvalbeheer onder bezoekers

Zo creëren we een veilige en schone omgeving waar iedereen volop van de parken kan genieten.

Routenetwerken Twente

Drie centrale waarden:

Een route is nooit 'zomaar een route'. In elke route die we ontwikkelen, staan drie kernwaarden centraal:

- **Beleving:** De routes moeten uitnodigen om op ontdekking te gaan
- **Gezondheid & welzijn:** Het stimuleren van beweging en vitaliteit
- **Economische waarde:** Routes als katalysator voor bestedingen in de regio

Beleving vormt de trigger om in beweging te komen en Twente actief te ervaren.

Van routenetwerk naar belevingsnetwerk:

We streven niet alleen naar goed aangelegde routes, maar naar echte belevingsnetwerken. Dit betekent dat we verder kijken dan enkel de paden:

- Routes worden met oog voor landschap en omgeving aangelegd
- Ondergrond, hoogteverschillen en begroeiing dragen bij aan de ervaring
- Bewegwijzering en informatiepanelen versterken het unieke Twentse karakter

Drie hoofddoelen:

We hebben de droom en waarden van Routenetwerken Twente vertaald naar drie concrete doelen:

1. **Optimalisering van de beleving:** Het creëren van unieke ervaringen langs de routes
2. **Vergroting van gezondheid & welzijn:** Bewegen stimuleren en de leefbaarheid verbeteren
3. **Stimuleren van de vrijetijdseconomie:** De routes laten bijdragen aan lokale bestedingen

Deze doelen sturen zowel het beheer en de promotie van de bestaande netwerken als de doorontwikkeling en uitbreiding ervan.

De lat hoger leggen in 2026:

Om onze ambitie waar te maken, hanteren we een heldere koers met de volgende speerpunten:

- De beste **basisinfrastructuur** van Nederland, kwalitatief en innovatief
- **Professionele bezetting** voor beleid en uitvoering
- Volledige **integratie van participatie** in de bedrijfsvoering
- **Uniformiteit** in fysieke middelen bij alle betrokken overheden en organisaties
- Volledige toepassing van **classificaties en kwaliteitsnormen** op de netwerken
- Een **uitmuntend digitaal platform** met innovatieve toepassingen
- Een **centrale en sturende rol** als aanjager van routegebonden ontwikkelingen

Met deze aanpak zorgen we ervoor dat Twente in 2026 een toonaangevende regio blijft op het gebied van recreatieve infrastructuur, waarbij beleving, duurzaamheid en economische waarde hand in hand gaan.

Wat gaat het kosten?

Recreatieve Voorzieningen (bedragen in €)	Baten	Lasten	Saldo
Het Hulsbeek	372.203	520.015	147.812
Het Rutbeek	227.079	489.566	262.486
Het Lageveld	127.567	239.333	111.767
Routenetwerken	177.990	1.999.189	1.821.198
Beleid en strategie	0	168.961	168.961
PIOFJACH-overhead	0	696.922	696.922
Ondersteuning en leiding	478.884	777.850	298.966
Totaal (gemeentelijke bijdrage)	1.383.723	4.891.836	3.508.112

Taakstelling

In het saldo van Recreative Voorzieningen is een nog resterende taakstelling verwerkt van afgerond € 48.000. In 2021 is de begroting van Recreative Voorzieningen verder geactualiseerd aan zowel de lasten als de baten kant met raming van aanvullingen op het gebied van erfpacht- en parkeerinkomsten. Met de aanvullende baten op het gebied van parkeerinkomsten is vanaf 2021 de resterende taakstelling van € 237.000 verlaagd met € 80.000 naar een nog in te vullen taakstelling van bijna € 157.000 structureel. In de begroting 2024 werden de functies van parkmanager Lageveld en directeur Recreatieschap geïntegreerd waardoor de loonsom van parkmanager komt te vervallen en wordt gebruikt om de taakstelling structureel te verlagen naar circa € 57.000. Samenwerking met een derde partij bij het Lageveld levert een besparing op van € 9.000 waardoor de taakstelling kan worden verlaagd naar € 48.000. In 2026 wordt aan deze resterende taakstelling invulling gegeven door de begrote parkeerinkomsten op te hogen.

3.2 Programma Vrijetijdseconomie

Verantwoordelijkheid van en besluitvorming in Programmamanager	Bestuur Recreatieschap Twente L. J. Harmsen
---	--

Inleiding

Als het om vrijetijdseconomie gaat is Twente Marketing de partij die zich bezighoudt met de destinatieontwikkeling en promotie van Twente.

Het 'Perspectief Vrijetijdseconomie Twente 2030', dat tot stand is gekomen met input van vele ondernemers, ambtenaren en bestuurders, cultuur- en natuurpartijen, leden van de (Young) Twente Board en andere belanghebbenden, vormt de basis voor de activiteiten van Twente Marketing.

Speerpunten

- Twente een natuurlijke magneet (leef & vestigingsklimaat)
- Twente een plek waar je onderdeel van wilt zijn (Talent)
- Het echte geheim van Twente: Tukkers (Tukker trots)
- Van VTE naar Vrij zijn economie (veerkrachtige en wendbare sector)

Kaderstellende beleidsnota's

Beleidsnota	Vastgesteld door	Datum vaststelling
Perspectief Vrijetijdseconomie Twente 2030	Bestuur Recreatieschap Twente	1 september 2022
Programma Gastvrij Overijssel 2020-2023	Gastvrij Overijssel	1 maart 2016

Wat willen we bereiken?

In 2026 zet Twente Marketing zich in om Twente verder te ontwikkelen als een onweerstaanbare bestemming voor bezoekers, een inspirerende omgeving voor bewoners en een kansrijk marktgebied voor ondernemers. Dit doen we op basis van het Perspectief Vrijetijdseconomie Twente 2030, waarin de ambitie is geformuleerd om Twente te transformeren van een regio die vooral bekend stond om haar natuur en landgoederen naar een energieveld van vernieuwende en authentieke concepten.

In 2025 gingen we met ondernemers en gemeenten in gesprek om de koers te herijken en beter in te spelen op de uitdagingen en kansen van vandaag en morgen. In 2026 zetten we daarom in op het verstevigen van 'Vrij zijn in Twente' in de programmalijnen, voeren we het plan dat we samen met de Twente Board voor 'talent' hebben gemaakt uit en verstevigen we de projectsamenwerking in de domeinen cultuur, natuur en welzijn voor een beter leef- en vestigingsklimaat en een veerkrachtigere sector. Daarnaast zetten we versterkt in op communicatie om bezoekers op de juiste plekken in onze regio te ontvangen en om inwoners trotser te maken op hun 'achtertuin'. Samen met partners binnen en buiten de sector versterken we zo ook de aanbodontwikkeling die de waarden van de Tukker weerspiegelen. Hiermee spelen we niet alleen in op de recreatiedruk die in de steden ontstaat, maar trekken we de regio naar nieuwe, innovatieve concepten.

Hoe gaan we dit doen?

Twente Marketing werkt, aan de hand van het Perspectief Vrijetijdseconomie Twente 2030 aan de bestemmingsontwikkeling van Twente. Om deze ambitie te realiseren, ondersteunen we gemeenten, ondernemers en andere stakeholders proactief met waardevolle data en inzichten uit de regio en daarbuiten. Onze diepgaande kennis van de vrijetijdssector in Twente maakt ons uniek. Wij weten wat de behoeften van bezoekers én bewoners zijn en spelen daarop in. Dankzij onze teams in de regio zijn we altijd dichtbij, zichtbaar en toegankelijk. We luisteren actief, signaleren trends en verdiepen ons in details. Zo bieden we maatwerkadvies en zijn we de betrouwbare schakel tussen verschillende partijen. Strategisch inzicht combineren wij met daadkracht. Vanaf de eerste analyse tot en met visieontwikkeling en concrete uitvoering van projecten. We bieden altijd een totaalpakket. Onze missie: Samen bouwen aan een onweerstaanbaar Twente.

De activiteiten van Twente Marketing in 2026*Stakeholdermanagement*

Een breed draagvlak creëren, zorgen dat een brede groep stakeholders in Twente betrokken is/en zich betrokken voelt bij de realisatie van de Twentse ambitie, is van essentieel belang.

Strategie, onderzoek en innovatie

De afdeling Strategie, Onderzoek en Innovatie ontvangt jaarlijks een bijdrage van Twente voor haar activiteiten. Doordat zowel provincie als gemeenten/regio's gezamenlijk het

dataprogramma financieren, kunnen veel werkzaamheden overkoepelend worden opgepakt en ingezet worden voor ondernemers, overheden en andere organisaties in Twente. Door middel van doelgroep analyses, bezoekersdata en trendonderzoek helpen we ondernemers en overheden betere beslissingen te nemen.

Destinatieontwikkeling

Op het gebied van aanbodontwikkeling richten we ons op het stimuleren van nieuwe, onderscheidende concepten die bijdragen aan de aantrekkelijkheid van Twente. Door slimme inzet van data en het ontwikkelen van verhaallijnen zoals Tubanti en Textiel, verbinden we verleden en toekomst en geven we Twente een nog sterkere identiteit. Dit sluit ook aan bij de bredere gebiedsontwikkeling, waarbij we werken aan een goede balans tussen groei, spreiding van bezoekers en het behoud van de ruimtelijke kwaliteit van Twente.

Branding

Vrij zijn is vooral ook wat de nieuwe aantrekkingskracht en het magnetisme van Twente als merk maakt. Vrij zijn is het hart en ziel van Tukkers. Wij worden, erkend en herkend, de plek waar je als bewoner, ondernemer en bezoekers vrijer bent dan waar ook. Door zo sterk vanuit de identiteit aan het merk te bouwen wordt de positionering niet alleen een toeristisch profiel, maar heeft het ook een grote positieve impact op het aantrekken van talent, het versterken van het vestigingsklimaat en het bevorderen van initiatieven die helpen bij een betere leefomgeving. Vrij zijn wordt het fundament voor een Twente dat staat voor innovatie, vitaliteit en vernieuwing. De branding van Twente krijgt in 2026 verder vorm met een vernieuwing van het campagneconcept, waarbij we een eigenzinnig en herkenbaar karakter verder uitbouwen. Door gerichte online en offline campagnes versterken we de zichtbaarheid en positionering van Twente, zowel bij bewoners als bij bezoekers.

Wat gaat het kosten?

Vrije tijdseconomie (bedragen in €) 2026	Baten	Lasten	Saldo
Vrije tijdseconomie (subsidie Twente Marketing)	0	785.068	785.068
Gemeentelijke bijdrage	0	785.068	785.068

De subsidie is gebaseerd op besluitvorming in de vergadering van het algemeen bestuur van Regio Twente op 27 september 2017. Hierbij is besloten tot een subsidie van € 1,- per inwoner welke zal worden geïndexeerd met het toe te passen percentage prijscompensatie voor verbonden partijen, zoals afgegeven door de Twentse gemeenten. Door het jaarlijks toepassen van de indexatie met ingang van het begrotingsjaar 2023 zal de subsidie per inwoner naar verwachting jaarlijks stijgen. Met toepassing van de indexatie is de geraamde subsidie voor 2026 hoger dan in 2025.

3.3 Totaaloverzicht baten en lasten Recreatieschap Twente

Bedrijfsvoeringsorganisatie Recreatieschap Twente 2026	Baten	Lasten	Saldo
Recreatieve voorzieningen	1.383.723	4.966.836	3.583.112
Vrije tijdseconomie (subsidie Twente Marketing)	0	785.068	785.068
Mutaties reserves	0	-75.000	-75.000
Gemeentelijke bijdrage	1.383.723	5.676.904	4.293.180

3.4 Beleidsindicatoren BBV

Hieronder treft u een overzicht aan van de verplichte beleidsindicatoren.

Indicator			Score
Naam indicator	Jaar	Eenheid	
Formatie	2026	FTE per 1.000 inwoners	0,03
Bezetting	2025	FTE per 1.000 inwoners	0,03
Apparaatskosten	2026	Kosten per inwoner	€ 4,00
Externe inhuur	2026	Kosten als % van totale loonsom plus kosten inhuur externen	24,5%
Overhead	2026	% van totale lasten	17,7%

Tabel 2 Beleidsindicatoren

3.5 Overzicht van de kosten van overhead

Het is wettelijk voorgeschreven dat de overhead apart wordt gepresenteerd. Deze wordt inzichtelijk gemaakt door deze centraal te begroten op taakveld 0.4. Overhead bevat alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Wij onderscheiden in de overhead twee categorieën:

1. Generieke overhead. Dit is de indirecte overhead. Met andere woorden, alle kosten van de ondersteunende taken binnen de zogenaamde PIOFJACH-functies.
2. Specifieke overhead. Dit is de directe overhead. Met andere woorden, dit is de programmaoverhead en betreft alle kosten van leidinggevende en ondersteunende functies die binnen de programma's zijn georganiseerd.

Omschrijving (bedragen in €)	Baten	Lasten	Gem. bijdrage
Generieke overhead (PIOFJACH-overhead)	0	696.922	696.922
Specifieke overhead (Programma-overhead)	0	307.218	307.218
Totaal	0	1.004.140	1.004.140

Omschrijving (bedragen in €)	Saldo	Totale lasten	%
Generieke overhead (PIOFJACH-overhead)	696.922	5.676.904	12,3%
Specifieke overhead (Programma-overhead)	307.218	5.676.904	5,4%
Totaal	1.004.140	5.676.904	17,7%

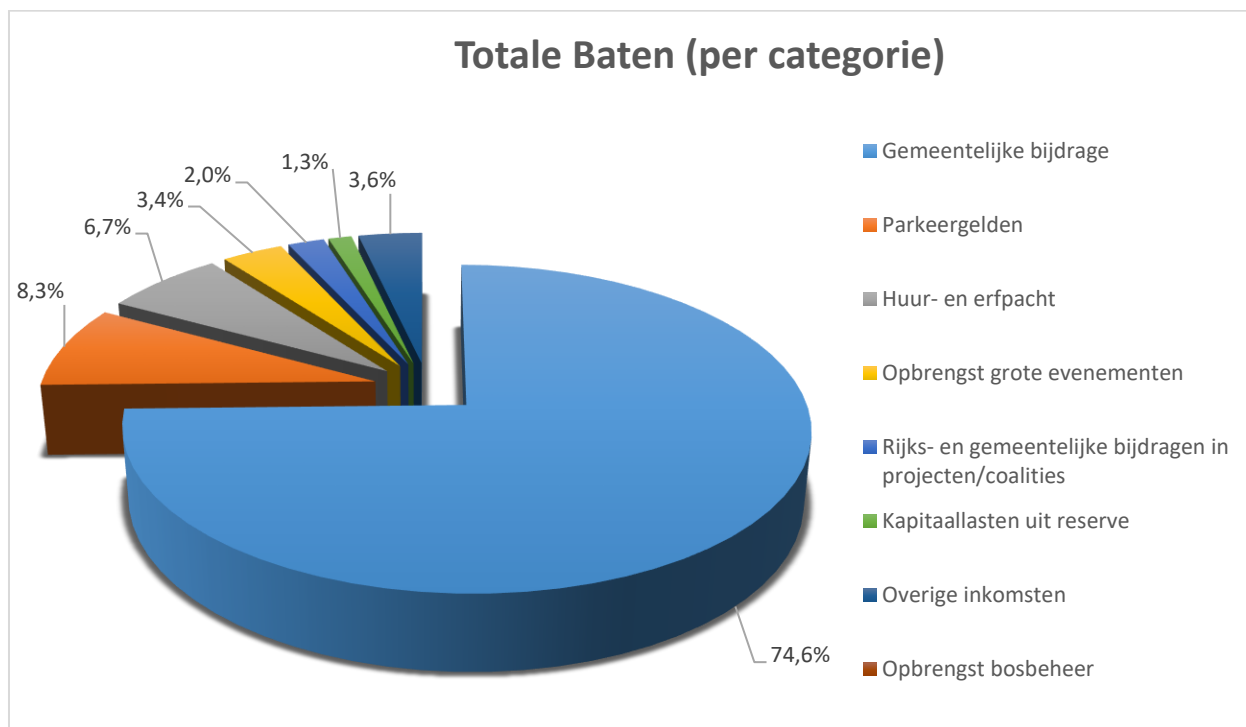
3.6 Overzicht algemene dekkingsmiddelen

Onderstaand geven we inzicht in de algemene dekkingsmiddelen (gesaldeerd: lasten en baten).

Algemene dekkingsmiddelen (bedragen in €) 2026	Baten	Lasten	Saldo
Gemeentelijke bijdrage	1.383.723	5.676.904	4.293.180
Treasury	-	-	-
Totaal			4.293.180

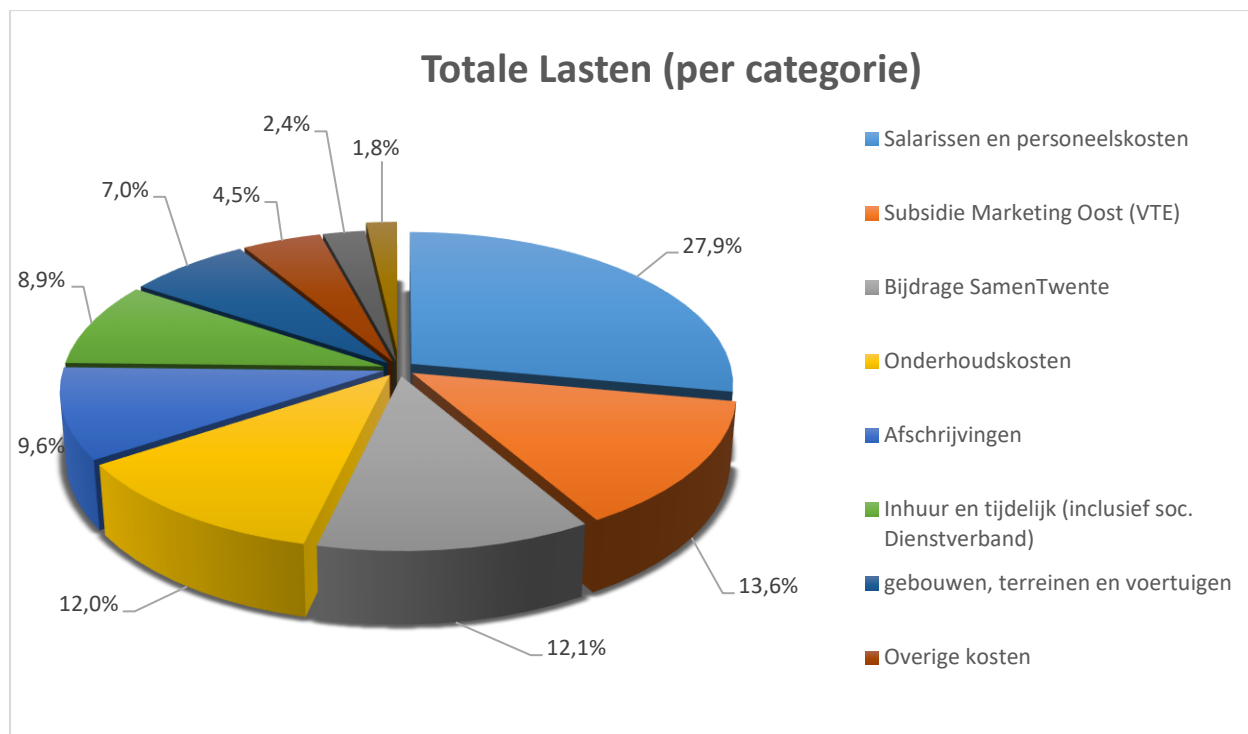
Tabel 3 Overzicht algemene dekkingsmiddelen

4. Specificatie baten en lasten

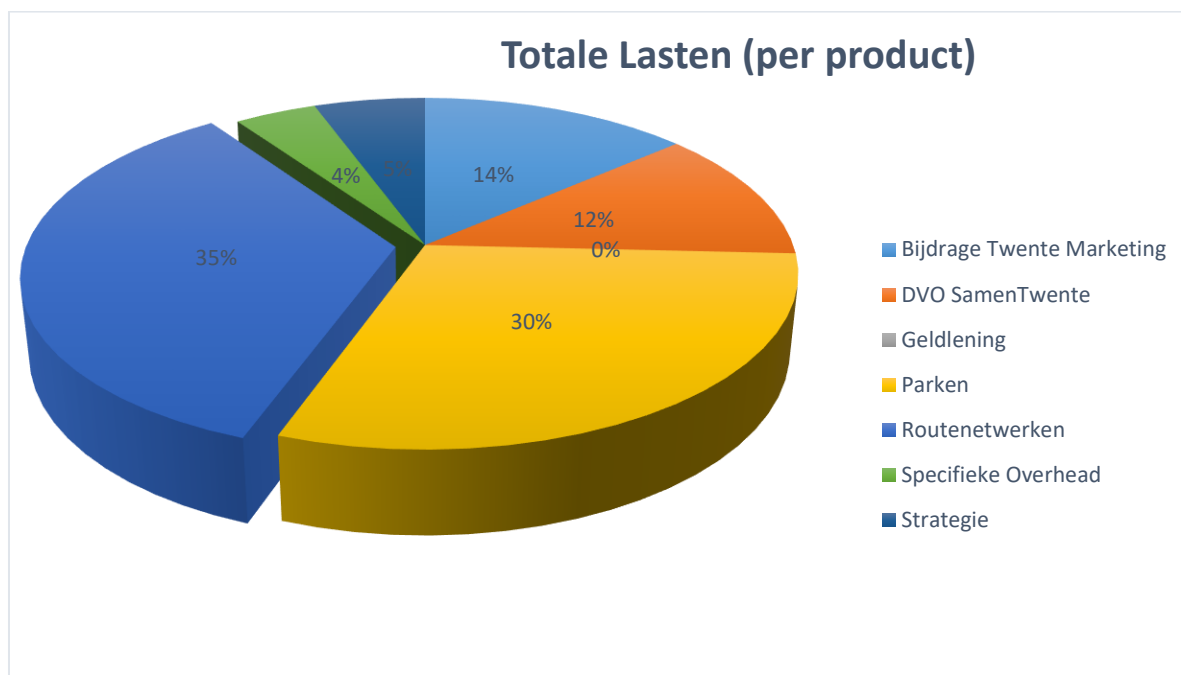
Figuur 1 Specificatie herkomst van de baten

Baten (waar komen de inkomsten vandaan)	Bedrag (in €)	%
Gemeentelijke bijdrage	4.293.180	74,6%
Parkeergelden	478.884	8,3%
Huur- en erfpacht	385.917	6,7%
Opbrengst grote evenementen	197.207	3,4%
Rijks- en gemeentelijke bijdragen in projecten/coalities	117.099	2,0%
Kapitaallasten uit reserve	75.000	1,3%
Overige inkomsten	67.055	3,6%
Opbrengst bosbeheer	66.136	
Opbrengst Routekaarten	41.635	
Opbrengst kleinschalige activiteiten	29.789	
Eindtotaal	5.751.904	100,0%

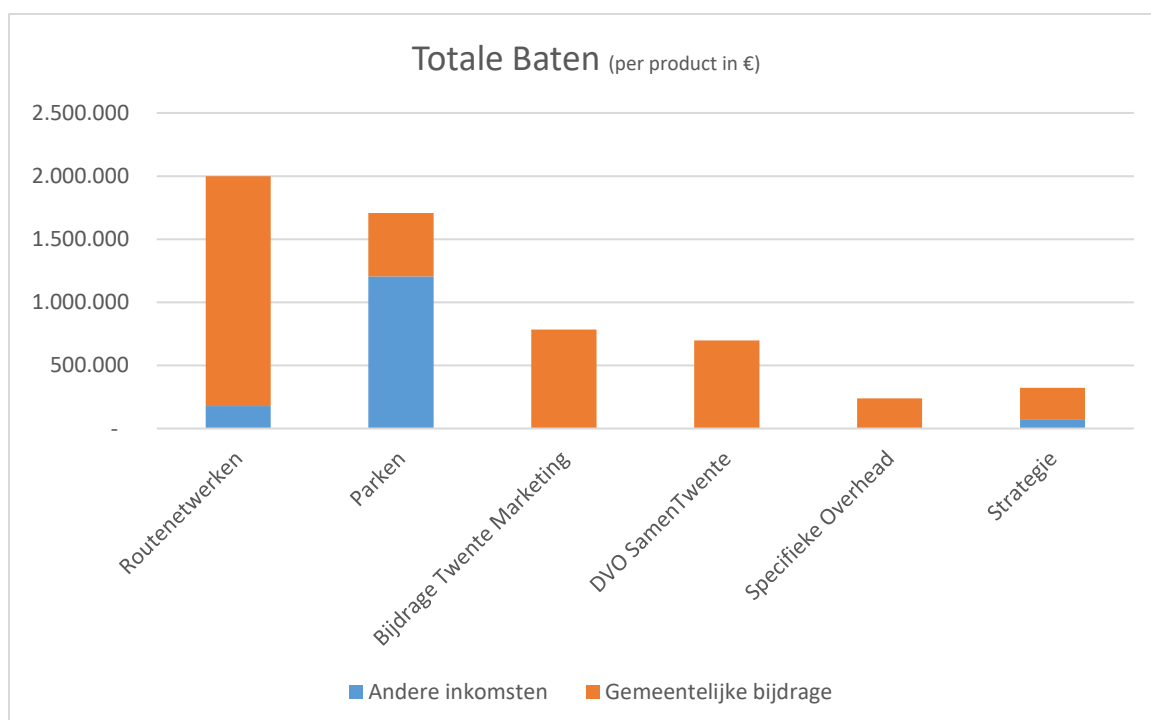

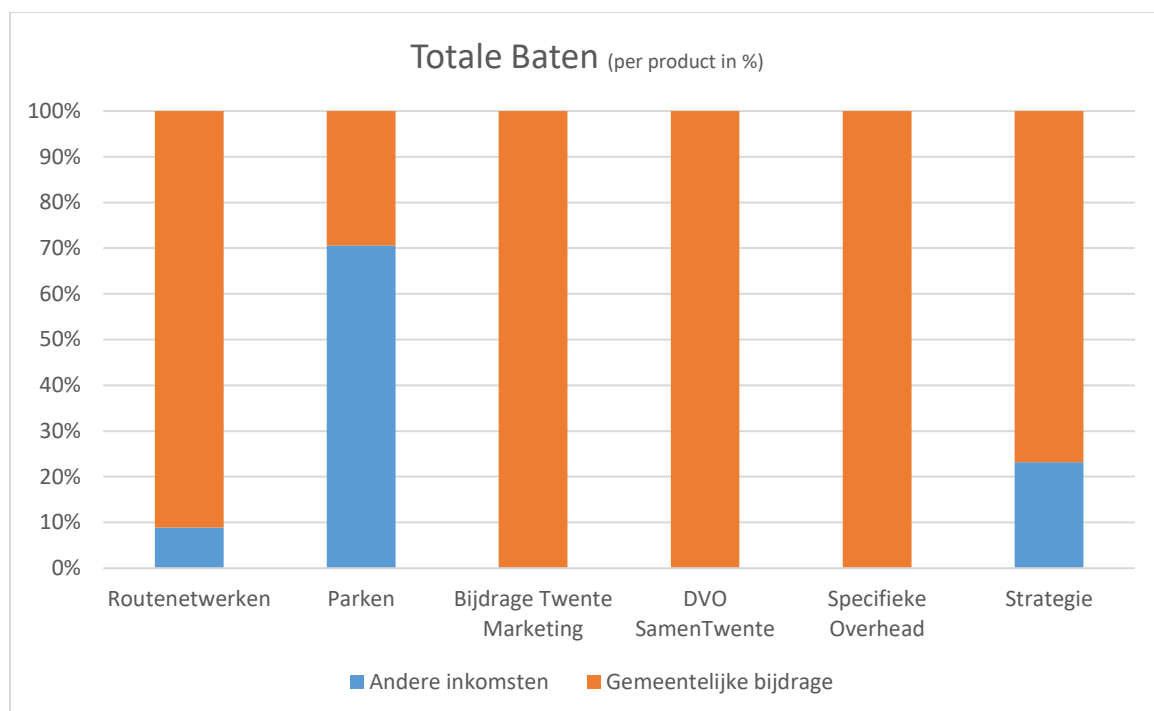
Figuur 2 Specificatie besteding lasten

Lasten (waar wordt er geld aan uitgegeven)	Bedrag (in €)	%
Salarissen en personeelskosten	1.606.311	27,9%
Subsidie Marketing Oost (VTE)	785.068	13,6%
Bijdrage SamenTwente	696.922	12,1%
Onderhoudskosten	691.817	12,0%
Afschrijvingen	554.815	9,6%
Inhuur en tijdelijk (inclusief soc. Dienstverband)	514.708	8,9%
gebouwen, terreinen en voertuigen	401.966	7,0%
Overige kosten	259.838	4,5%
Dotatie voorzieningen	138.182	2,4%
Verzekeringen	68.185	1,8%
ICT	23.603	
Subsidies en overdrachten	10.490	
Eindtotaal	5.751.904	100,0%

Lasten (per product)	Bedrag (in €)	%
Routenetwerken	1.999.189	34,8%
Parken	1.708.531	29,7%
Bijdrage Twente Marketing	785.068	13,6%
DVO SamenTwente	696.922	12,1%
Specifieke Overhead	239.033	4,2%
Strategie	323.161	5,6%
Eindtotaal	5.751.904	100,0%

Baten per product	Andere inkomsten	Gemeentelijke bijdrage
Routenetwerken	177.990	1.821.198
Parken	1.205.733	502.799
Bijdrage Twente Marketing	-	785.068
DVO SamenTwente	-	696.922
Specifieke Overhead	-	239.033
Strategie	75.000	248.161
Totaal	1.458.723	4.293.180

5. Paragrafen

De programmabegroting bevat de volgende paragrafen:

1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing
2. Onderhoud kapitaalgoederen
3. Bedrijfsvoering
4. Financiering
5. Openbaarheidsparagraaf

Het bestuur stelt voor het begrotingsjaar 2026 kaders vast om zijn controlerende kader stellende taak en het budgetrecht uit te kunnen voeren. Deze paragrafen vormen gezamenlijk dat instrument. Ze geven een dwarsdoorsnede van de financiële aspecten van de begroting vanuit een bepaald perspectief. Het gaat hierbij om onderdelen die betrekking hebben op de beleidslijnen van beheersmatige aspecten. Deze aspecten kunnen grote financiële gevolgen hebben en daardoor de realisatie van de programma's beïnvloeden.

5.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Kader risicomanagement

De wetgeving en het beleid van Recreatieschap Twente voor het weerstandsvermogen zijn vastgelegd in:

- Het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV art. 9, 11 en 26);
- De [financiële verordening Recreatieschap Twente](#);
- De [“Nota van risicomanagement tot reserves en voorzieningen”](#).

Weerstandsvermogen

Berekening ratio weerstandsvermogen

Om het weerstandsvermogen te berekenen, dient de beschikbare weerstandscapaciteit afgezet te worden tegen de benodigde weerstandscapaciteit.

Beschikbare weerstandscapaciteit (A)

De beschikbare weerstandscapaciteit bedraagt afgerond € 0,21 mln. en bestaat uit de algemene reserve en bestemmingsreserves. Bij veel overheidsorganisaties is sprake van 'beklemde' bestemmingsreserves. Deze worden gecorrigeerd op de weerstandscapaciteit. Als 'beklemde' reserves niet als beschikbare weerstandscapaciteit worden gezien is dit van invloed op de weerstandsratio. Bij Recreatieschap Twente zijn enkele bestemmingsreserves als 'beklemd' geormerkt. Deze bestemmingsreserves worden niet meegenomen in de beschikbare

weerstandscapaciteit. Hieronder treft u overzicht van alle reserves en wordt inzichtelijk gemaakt welke reserves onderdeel vormen van de beschikbare weerstandscapaciteit.

Omschrijving	Saldo per 31-12-2024	Maakt onderdeel uit van weerstandscapaciteit
Algemene Reserve	122	Ja
Reserve Recreatieparken/ Fietspaden	84	Ja
Totaal Algemene Reserves	206	
Provinciale reserve recreatieve voorzieningen	544	Nee. Beklemd
Totaal reserves m.b.t. taakstelling	544	
RV Reserve Recr. parken/ Fietspaden (kl toilet RB)	9	Nee. Beklemd
RV Reserve Recr. parken/ Fietspaden (kl loods LV)	25	
Reserve werkplaats Hulsbeek	40	
Reserve beschoeiing Hulsbeek/Rutbeek	632	
Totaal reserves kapitaallasten	707	
Totaal reserves	1.457	

Tabel 4 Overzicht beschikbare weerstandscapaciteit

Samengevat komt het totaal aan beschikbare weerstandscapaciteit (niet zijnde beklemd) neer op:

Recreatieschap Twente (bedragen in €)	Weerstandscapaciteit
Egalisatiereserves (niet zijnde beklemd)	206.159
Totaal beschikbare weerstandscapaciteit	206.159

Benodigde weerstandscapaciteit (B)

De benodigde weerstandscapaciteit bedraagt afgerond in totaal € 206.000 en wordt bepaald door het inventariseren van risico's. Hieronder treft u een specificatie van de door Recreatieschap Twente geïnventariseerde risico's inclusief kans bepaling en financieel gevolg (impact). De kans impact analyse geldt conform de "Nota van risicomanagement tot reserves en voorzieningen" niet voor investeringen.

Nr.	Risico analyse RV	Kans	Impact	Risico waarde
	Dreiging			
	Personeel:			
1	-Het risico dat meer kosten worden gemaakt door inhuur van (gespecialiseerde) bedrijven i.p.v. vrijwilligers	Waarschijnlijk	€ 50.000 <> € 100.000	€ 52.500
2	-Inhuren medewerk(st)ers bij wegvallen/vertrek personeel (door krappe arbeidsmarkt)	Is wel eens voorgekomen	€ 25.000 <> € 50.000	€ -
3	-Inhuren medewerk(st)ers bij tijdelijke arbeidsongeschiktheid (ziekte/ongeval)	Is wel eens voorgekomen	€ 25.000 <> € 50.000	€ -
	Tegenvallende inkomsten:			52.500
4	-Het risico op verminderde inkomsten door derving erfpacht- exploitatierechten (huren)	Zeer onwaarschijnlijk	€ 25.000 <> € 50.000	€ -
5	-Het risico op verminderde inkomsten uit evenementen	Is wel eens voorgekomen	€ 50.000 <> € 100.000	€ 37.500
6	-Het risico op verminderde inkomsten uit parkeergelden agv weer	Onwaarschijnlijk	€ 25.000 <> € 50.000	€ -
7	-Het risico op verminderde inkomsten uit parkeergelden waterziektes	Waarschijnlijk	€ 25.000 <> € 50.000	€ 26.250
	Calamiteiten onvoorziene omstandigheden:			63.750
8	-Het risico op stormschade/brand houtopstand recreatieparken	Is wel eens voorgekomen	€ 25.000 <> € 50.000	€ -
9	-Het risico op hogere verzekeringspremies (door schades)	Zeer waarschijnlijk	€ 25.000 <> € 50.000	€ 33.750
10	-Het risico op vandalisme	Waarschijnlijk	€ 25.000 <> € 50.000	€ 26.250
11	-Kosten i.v.m. schadebetalingen	Waarschijnlijk	€ 25.000 <> € 50.000	€ 26.250
				86.250
			Totaal omvang risico's	202.500

Tabel 5 Samenvattend overzicht geïnventariseerde risico's.

Samenvattend overzicht beschikbare weerstandscapaciteit en benodigde weerstandscapaciteit:

	Risicowaarde (Kans X Impact)	Verwacht saldo per begin 2026	Ratio
Recreatieschap Twente	206.250	202.500	1,0
Totaal	206.250	202.500	1,0

Tabel 6 Ratio weerstandsvermogen

De ratio bevindt zich hiermee op de door het bestuur vastgestelde gewenste norm van 1,0

Financiële Kengetallen

Het BBV schrijft voor dat in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing ook een set aan verplichte financiële kengetallen wordt opgenomen.

Solvabiliteit

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin Recreatieschap Twente in staat is aan de financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Onder het eigen vermogen verstaan we de algemene reserve en de overige bestemmingsreserves en het resultaat uit het overzicht baten en lasten. Met het kengetal solvabiliteit wordt beoordeeld in hoeverre het bezit op de linkerzijde van de balans schuldenvrij is.

Financiële kengetallen	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Solvabiliteitsratio	33%	31%	34%	34%

Een veilige marge van de solvabiliteit is volgens de signaleringswaarden een percentage tussen 20% - 50%. Recreatieschap Twente kent derhalve dan ook een marge welke binnen de signaleringswaarden valt.

Netto schuldquote

Dit ratio weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van Recreatieschap Twente ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Een laag percentage is veelal gunstig. Omdat bij leningen onzekerheid kan bestaan of ze allemaal worden terugbetaald wordt dit kengetal zowel berekend inclusief (gecorrigeerd) als exclusief de doorgeleende gelden. Samen met de solvabiliteitsratio is de netto schuldquote het meest bepalend voor de financiële gezondheid.

Financiële kengetallen	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Netto schuldquote	55%	50%	42%	39%

De netto schuldquote van Recreatieschap Twente laat zien dat de druk van rentelasten en de aflossingen op de exploitatie laag is. Volgens de signaleringswaarden zit dit percentage in de minst risicovolle klasse (<90%).

Netto schuldquote gecorrigeerd voor uitgeleend geld

De netto schuldquote gecorrigeerd voor uitgeleend geld blijft gelijk aan de ongecorrigeerde. Dit omdat bij het Recreatieschap geen sprake is van uitgeleend geld.

Structurele exploitatieruimte

Dit cijfer helpt mee om te beoordelen welke structurele ruimte Recreatieschap Twente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten en structurele daling van de lasten daarvoor nodig is.

Financiële kengetallen	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Structurele exploitatieruimte	0%	0%	0%	0%

Bovenstaand figuur laat zien dat de structurele exploitatieruimte nihil is. Hieruit blijkt dat meerjarig de structurele lasten gedekt worden door de structurele baten, of door onttrekkingen uit reserves. Er zijn voor de begroting 2026 geen incidentele baten en/of lasten geraamd.

Beoordeling onderlinge verhouding kengetallen

Een afzonderlijk kengetal zegt weinig over hoe de financiële positie moet worden beoordeeld. De kengetallen zullen daarom altijd in samenhang moeten worden gezien. Daarnaast zegt een momentopname van een kengetal ook nog niet zo heel veel maar voor de beoordeling is het vooral van belang om de trendmatige ontwikkeling te volgen. De solvabiliteit zit binnen de veilige marges. Dit betekent dat de weerbaarheid van de organisatie om eigenhandig negatieve ontwikkelingen op te pakken afdoende is. De netto schuldquote zit in de minst

risicovolle categorie en geeft aan dat de organisatie in staat zou moeten zijn om de schulden te kunnen betalen. De structurele exploitatieruimte laat zien dat de baten en lasten structureel in evenwicht zijn. Maar mocht dit evenwicht (tijdelijk) verstoord raken dan blijkt uit de weerstandsratio dat de organisatie dit zelf kan opvangen.

5.2 Onderhoud kapitaalgoederen

Recreatieschap Twente exploiteert de recreatieparken Het Hulsbeek, Het Rutbeek en Het Lageveld. Daarnaast onderhoudt het recreatieschap de recreatieve Twentse fietspaden en de diverse routenetwerken voor fietsen, wandelen, mountainbiken, paardrijden en auto's. Deze voorzieningen zijn gericht op zowel de inwoner van Twente als op de toerist. Met name het netwerk van de fietspaden en de kwalitatief hoog aangeschreven routesystemen in Twente vormen voor de toerist een belangrijk criterium om Twente te kiezen voor een (korte) vakantiebestemming.

Als eigenaar en beheerder van de recreatieparken, de fietspaden en de Routenetwerken, heeft Recreatieschap Twente een algemene zorgplicht om haar kapitaalgoederen adequaat te beheren en te onderhouden. In dit beheerplan wordt invulling gegeven aan de wijze van beheer en onderhoud van alle kapitaalgoederen van de recreatieparken, de fietspaden en de Routenetwerken. Daarmee sluit Recreatieschap Twente aan bij de richtlijnen van het Besluit Begroting en Verantwoording (hierna: BBV). Op basis van de huidige financiële situatie en de daarbij behorende beheerstrategieën c.q. kwaliteitsniveaus is een richtlijn voor de jaren 2023-2027 bepaald. Het BBV schrijft een beheertermijn voor van maximaal vijf jaar.

Recreatieparken

Recreatieschap Twente beheert de recreatieparken Het Hulsbeek (Oldenzaal), Het Rutbeek (Enschede) en Het Lageveld (Wierden) en bezit een aantal bijbehorende bedrijfsgebouwen. Het gaat hierbij om beheercentra met bijbehorende schuren en loodsen. Tevens bezitten de parken allemaal meerdere toiletgebouwen. Daarnaast zijn op de parken nog een aantal panden in eigendom. Deze panden zijn veelal verhuurd. Tevens heeft het recreatieschap een aantal dienstwoningen in eigendom, die worden verhuurd aan de beheerders van de parken. De boekwaarde van het in deze kapitaalgoederen geïnvesteerd vermogen staat aangegeven en gespecificeerd op de balans. Eventuele verschillen in de boekwaarde en de waarde in het economisch verkeer (zo die al bekend is) worden aangemerkt als stille reserve.

Beheerplan voor groot onderhoud

Groot en klein onderhoud houdt het object in goede, oorspronkelijke staat en is dus niet van invloed op de vooraf bepaalde gebruiksduur (afschrijvingstermijn) van het object. Volgens het BBV mogen kosten van onderhoud daarom niet worden geactiveerd; lasten van klein onderhoud dienen in het jaar van uitvoering in de exploitatie te worden opgenomen en lasten van groot onderhoud worden in een voorziening gebracht. Indien een kapitaalgoed is afgeschreven, is er geen sprake van groot onderhoud maar van vervangingsinvestering (Commissie BBV, 2019). In dit beheerplan wordt daarom alleen het groot onderhoud van kapitaalgoederen beschreven.

Het nieuwe beheerplan treedt in werking vanaf het begrotingsjaar 2023 voor de duur van vijf jaar. In aansluiting op de bepalingen zoals genoemd in het BBV art. 12 lid 1, worden de kapitaalgoederen in navolgende categorieën uiteengezet in separate beheerplannen:

1. Groot onderhoud Groen;
2. Groot onderhoud Verhardingen;
3. Groot onderhoud Water;
4. Groot onderhoud Terreinvoorzieningen;
5. Groot onderhoud Gebouwen;
6. Groot onderhoud Rioleringen;
7. Groot onderhoud Werktuigen en wettelijke maatregelen.

Het onderhoud van kapitaalgoederen van de recreatieparken, de fietspaden en de Routenetwerken, worden vanuit bovengenoemde categorieën in zeven voorzieningen ondergebracht. Vanwege het kleinschalige karakter van de kapitaalgoederen, worden deze zeven categorieën in separate paragrafen specifiek belicht. In onderstaande figuur wordt de relatie (symbolisch) tussen de recreatieparken en de Routenetwerken en de verschillende voorzieningen weergegeven, waarin te zien is dat de voorzieningen onlosmakelijk met de recreatieparken en de Routenetwerken verbonden zijn.

Voorziening	Het Hulsbeek	Het Rutbeek	Het Lageveld	Routenetwerken
GO Groen				
GO Verhardingen				
GO Water				
GO Terreinvorzieningen				
GO Gebouwen				
GO Rioleringen				
GO Werktuigen en wettelijke maatregelen				

Uit het beheerplan voortvloeiende financiële consequenties

Voorziening Groot Onderhoud (VGO)	Groen	Verharding	Water	Terr. Voorz.	Gebouwen	Rioleringen	Werkt. En Wett. Maatreg.	Uitg. per jaar
2023	-15.944	24.154	22.306	8.840	12.071	7.988	33.490	92.905
2024	9.300	15.385	9.193	3.133	1.022	0	35.880	73.913
2025	11.815	36.232	26.109	24.543	14.486	0	34.698	147.883
2026	0	7.150	0	21.467	23.472	0	30.085	82.174
2027	3.726	16.956	21.395	19.395	18.400	9.742	50.910	140.524
Totaal	8.897	99.877	79.003	77.378	69.451	17.730	185.063	537.399
Jaarlijkse dotatie VGO	1.779	19.975	15.801	15.476	13.890	3.546	37.013	107.480

Om het groot onderhoud voor een periode van 5 jaren te bekostigen wordt jaarlijks een gelijkblijvend bedrag gestort in de hiervoor bestemde voorzieningen, de kosten worden hier rechtstreeks op in mindering gebracht. Ook in de begroting 2026 worden de gelijkblijvende bedragen toegevoegd aan de voorzieningen voor de bekostiging van het groot onderhoud.

5.3 Bedrijfsvoering

Dienstverlening via SamenTwente

De werkzaamheden op het gebied van bedrijfsvoering (PIOFJACH) worden conform de bestuurlijke afspraken middels een dienstverleningsovereenkomst uitgevoerd door Samen Twente. Waarbij het uitgangspunt is dat de huidige dienstverlening minimaal in stand blijft.

Beleidsnotities

Recreatieschap Twente kent een aantal eigen beleidsnota's, daar waar nog nodig zijn de reeds vastgestelde nota's van voormalig Regio Twente van toepassing;

Beleidsnota	Vastgesteld door	Datum vaststelling
Controleverordening Recreatieschap Twente	Bestuur	4-apr-24
Financiële verordening Recreatieschap Twente	Bestuur	24-okt-24
Risicomanagement en weerstandsvermogen	Algemeen bestuur	7-mrt-18
Fraude beheerssystematiek en –analyse	Algemeen bestuur	7-mrt-18
Nota afschrijving en rente	Bestuur	24-okt-24
Treasurystatuut	Bestuur	24-okt-24
Interne controleplan	Algemeen Bestuur	14-dec-22
Gemeenschappelijke regeling	Raden, colleges van B&W en Bestuur	1 januari 2022 (datum van intreding)
Programmabegroting	Bestuur	Jaarlijks voor 15 april

Formatie

Formatie	Fte 2023	Fte 2024	Fte 2025	Fte 2026	Fte 2027	Fte 2028	Fte 2029
Recreatieschap Twente	17,0	16,6	16,9	17,9	17,9	17,9	17,9
Totaal	17,0	16,6	16,9	17,9	17,9	17,9	17,9

5.4 Financiering**Beleid**

De uitvoering van programma's wordt mede ondersteund door de financieringsfunctie. Deze functie voorziet in de financieringsbehoefte bij de uitvoering van beleidstaken, door het zo nodig aantrekken van externe financieringsmiddelen, dan wel het beheren en uitzetten van gelden die daarvoor niet direct nodig zijn. Het beleid omtrent de treasury functie wat voor het Recreatieschap gehanteerd wordt is vastgelegd in het door het algemeen bestuur van voormalig Regio Twente vastgestelde treasury statuut. Gaandeweg zal voor het Recreatieschap een eigen treasury statuut opgesteld worden, maar tot die tijd worden de kaders op dit vlak gehanteerd zoals deze onder de voormalige Regio Twente golden en nu nog steeds gelden.

Uitgangpunten en ontwikkelingen

Het Recreatieschap heeft geen overtollige liquide middelen, totaal financiering is niet meer van toepassing. De organisatie zal voor investeringen dus zelf voortaan eventueel leningen moeten aantrekken. Het uitgangspunt hierbij is dat in principe de reguliere exploitatie uitgaven gedekt horen te worden uit de lopende banksaldi. Voor lopende terugkerende uitgaven zoals lonen en onderhoudskosten wordt dus niet geleend. Leningen zullen aangetrokken worden voor de financiering van de investeringen (die geactiveerd worden). Hieruit vloeit dan ook voort dat de omvang van de leningenportefeuille in basis niet groter zal zijn dan de totale omvang van de materiele vaste activa op balans (de gouden regel).

Treasury bij het Recreatieschap

Uit de bovenstaande toelichting kan afgeleid worden dat het onderdeel treasury belangrijk is voor het Recreatieschap, belangrijker dan het hiervoor was onder de vlag van Regio Twente. Dit komt omdat het Recreatieschap een kapitaalintensieve uitvoeringsorganisatie is gefocust op 1 taak, Twentse Recreatieve Voorzieningen en toeristische promotie. Er zijn dus geen tijdelijk overtollige middelen vanuit andere taken waardoor er voor de benodigde investeringen goed gekeken zal moeten worden naar de verwachte financieringsbehoefte. Dit zou moeten blijken uit de nog op te stellen liquiditeitsplanning van de investeringen. Er zal bij het aantrekken van langlopende leningen gezorgd moeten worden voor een spreiding van het renterisico en de leningenportefeuille zou een evenwichtig aflossingspatroon moeten kennen. Als

overheidsinstelling heeft het Recreatieschap een goede toegang tot de kapitaalmarkt. We zullen aansluiting zoeken bij de sectorbanken BNG en NWB.

Omslagrente

In deze begroting is rekening gehouden met rentelasten van de aangetrokken langlopende lening.

Schema rentetoerekening Begroting jaar (x €1.000)		2026
a.	Externe rentelast langlopende leningen	86
b.	externe rente baten	0
	Saldo rentelasten en rentebaten (a-b)	86
	Aan taakvelden toe te rekenen rente:	86
c1.	Rente over eigen vermogen	0
c2.	Rente over voorzieningen	0
d.	Aan taakvelden toe te rekenen rente (renteopslag %)	86
	Toe te rekenen rente aan taakvelden (in €)	86
e.	Totaal verwacht renteresultaat op taakveld treasury	0

Berekening voorgerecalculeerde omslagpercentage 2026	Bedrag (in €)
Boekwaarde materiele vaste activa begin 2025	3.942
Verwachte vervangingsinvesteringen 2025	1.863
Verwachte afschrijvingen 2025	395
Verwachte boekwaarde materiele vaste activa begin 2026 (A)	5.410
Toe te rekenen rente (B)	86
Voorgerecalculeerde omslagpercentage 2026 (B/A)	1,6%

Wettelijk kader

De uitvoering van het financieringsbeleid vindt plaats binnen de kaders zoals gesteld in de Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet FIDO). Om vooral de financieringsrisico's te beperken is in de Wet FIDO een tweetal instrumenten opgenomen, te weten de **rente risiconorm** en de **kasgeldlimiet**. Door de bepalingen van de Wet FIDO worden gemeenschappelijke regelingen verplicht alle geldelijke overschotten bij het Ministerie van Financiën te beleggen; **schatkistbankieren**.

Renterisiconorm

De rente risiconorm bepaalt dat jaarlijks maximaal 20% van het begrotingstotaal onderhevig mag zijn aan renteherziening en herfinanciering. Hiermee is een maximumgrens gesteld aan het renterisico op de langlopende lening portefeuille. Van renteherziening is sprake als in de

leningsovereenkomst is bepaald dat de rente gedurende de looptijd in een bepaald jaar zal worden aangepast. Herfinanciering is het aangaan van een nieuwe lening om de oude af te lossen. De rente risiconorm beperkt dus de aflossingen op de bestaande leningenportefeuille. In onderstaand tabel is de renterisiconorm uiteengezet. Het Recreatieschap heeft een langlopende lening aangetrokken waarop ieder jaar afgelost wordt. Onderstaande renterisiconorm geeft aan dat per 1/1 van ieder jaar de organisatie maximaal € 975.000 mag oversluiten.

Nr	Omschrijving x € 1.000	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
1	Begrotingstotaal (excl. mutaties reserves)	5.752	5.935	6.111	6.293
2	Renterisiconorm (20% van 1)	1.150	1.187	1.222	1.259
3	renteherziening	0	0	0	0
4	Aflossing	175	175	175	175
5	Rente risico (3+4)	175	175	175	175
	Ruimte onder renterisiconorm (2-5)	975	1.012	1.047	1.084

Tabel 7 Renterisiconorm

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is in de wet FIDO opgenomen om de directe gevolgen van een snelle rentestijging te beperken. De kasgeldlimiet bepaalt dat gemeenschappelijke regelingen hun financieringsbehoefte voor slechts een beperkt bedrag met kortlopend vreemd vermogen mogen financieren. De norm is in de wet gesteld op 8,2% van het begrotingstotaal aan lasten (excl. de stortingen in de reserves). Het percentage wordt berekend als een kwartaalgemiddelde. De organisatie mag dus niet onbeperkt haar kortlopende schulden aanhouden maar wordt gedwongen een goede verdeling te maken tussen korte en lange schulden. Hiermee worden de nadelige effecten die ontstaan als de variabele rente snel stijgt, voorkomen. Dit is een kenmerkend risico van de geldmarkt.

Nr	Omschrijving x € 1.000	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
1	Begrotingstotaal (excl. mutaties reserves)	5.752	5.935	6.111	6.293
2	Vastgesteld percentage	8,2%	8,2%	8,2%	8,2%
	Kasgeldlimiet (1x2)	472	487	501	516

Schatkistbankieren

Uit oogpunt van doelmatigheid is in de Wet FIDO een drempelbedrag opgenomen. Hiermee kan een bepaald bedrag buiten de schatkist worden gehouden. Vanaf 1 juli 2021 is het drempelbedrag gelijk aan 2,0% van het begrotingstotaal indien het totaal lager is dan € 500 miljoen

met een minimale drempel van € 1 miljoen. Voor het Recreatieschap komt 2% van de begroting uit op een drempelbedrag van € 112.805 en daarmee ruim lager dan de minimale drempel van € 1 miljoen die dus gehanteerd wordt. Maar omdat er sprake is van rente over positieve banksaldi is het aan te bevelen om überhaupt de middelen aan te houden in de schatkist aangezien daar een positieve rente geldt.

5.5 Openbaarheidsparagraaf

De openbaarheidsparagraaf is een verplichte paragraaf die voortkomt uit artikel 3.5 van de Wet open overheid (Woo). De wet is bedoeld om bestuursorganen transparanter te maken en zo het belang van openbaarheid van publieke informatie beter te dienen. Om tot deze transparantie te komen dient informatie beter vindbaar en uitwisselbaar te worden.

In onderstaande paragrafen wordt op drie thema's (actieve openbaarmaking, passieve openbaarmaking en de verbetering van de informatiehuishouding) toegelicht welke beleidsvoornemens er zijn voor 2026 om de transparantie te bevorderen.

Actieve openbaarmaking

Recreatieschap Twente maakt via een overeenkomst gebruik van de diensten van SamenTwente. Wij verwijzen u naar de begroting van SamenTwente voor nadere informatie.

Passieve openbaarmaking

Recreatieschap Twente maakt via een overeenkomst gebruik van de diensten van SamenTwente. Wij verwijzen u naar de begroting van SamenTwente voor nadere informatie.

Herinrichting digitale informatiehuishouding (duurzaam toegankelijk)

Recreatieschap Twente maakt via een overeenkomst gebruik van de diensten van SamenTwente. Wij verwijzen u naar de begroting van SamenTwente voor nadere informatie.

6. Financiële begroting

6.1 Overzicht van baten en lasten

Overzicht van baten en lasten									
Bedragen X € 1.000	Jaarrekening 2024			Begroting na wijziging 2025			Begroting 2026		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programma's									
Recreatieve voorzieningen (taakveld 5.7)	2.180	3.783	-1.604	2.848	3.760	-912	1.384	3.963	-2.579
Subsidiering Twente Marketing (taakveld 3.1)	0	738	-738	0	748	-748	0	785	-785
Subtotaal programma's	2.180	4.522	-2.342	2.848	4.509	-1.661	1.384	4.748	-3.364
Overhead (taakveld 0.4)	1	851	-851	0	966	-966	0	1.004	-1.004
Totaal programma's incl. overhead	2.180	5.373	-3.193	2.848	5.474	-2.626	1.384	5.752	-4.368
Treasury (taakveld 0.5)	26	-1	27	0	0	0	0	0	0
Gemeentelijke bijdrage	3.935	0	3.935	4.126	0	4.126	4.293	0	4.293
Totaal algemene dekkingsmiddelen	3.961	-1	3.961	4.126	0	4.126	4.293	0	4.293
Begroot totaal saldo van baten en lasten	6.141	5.372	769	6.974	5.474	1.500	5.677	5.752	-75
Toevoeging/onttrekking aan reserves									
Recreatieve voorzieningen	15	632	-617	0	1.500	-1.500	0	-75	75
Totaal toevoegingen/onttrekkingen aan reserves	15	632	-617	0	1.500	-1.500	0	-75	75
Gerealiseerd/Begroot resultaat	6.156	6.005	152	6.974	6.974	0	5.677	5.677	0

Tabel 8 Overzicht van baten en lasten

Meerjarenbegroting (2024-2027)

Overzicht van baten en lasten												
Bedragen x €1.000	Begroting 2026			Meerjarenraming 2027			Meerjarenraming 2028			Meerjarenraming 2029		
Programma	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.384	3.963	2.579-	1.411	4.093	2.683-	1.437	4.211	2.774-	1.464	4.331	2.868-
Economische ontwikkeling	-	785	785-	-	802	802-	-	820	820-	-	838	838-
Subtotaal programma's	1.384	4.748	3.364-	1.411	4.896	3.485-	1.437	5.030	3.594-	1.464	5.169	3.706-
Overhead	-	1.004	1.004-	-	1.039	1.039-	-	1.080	1.080-	-	1.123	1.123-
Subtotaal programma's incl. overhead	1.384	5.752	4.368-	1.411	5.935	4.524-	1.437	6.111	4.674-	1.464	6.293	4.829-
Algemene dekkingsmiddelen (gemeentelijke bijdrage)												
Treasury	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gemeentelijke bijdrage	4.293	-	4.293	4.449	-	4.449	4.599	-	4.599	4.754	-	4.754
Subtotaal algemene dekkingsmiddelen	4.293	-	4.293	4.449	-	4.449	4.599	-	4.599	4.754	-	4.754
Saldo van baten en lasten	5.677	5.752	75-	5.860	5.935	75-	6.036	6.111	75-	6.218	6.293	75-
Mutaties reserves												
Mutaties reserves	-	75-	75	-	75-	75	-	75-	75	-	75-	75
Resultaat	5.677	5.677	-	5.860	5.860	-	6.036	6.036	-	6.218	6.218	0

Tabel 9 Meerjarenbegroting

6.2 Toelichting op het overzicht van baten en lasten en structureel evenwicht

Loon- en prijsontwikkeling

De loon- en prijstendensen blijven uiteindelijk veruit de belangrijkste factor van de ontwikkeling van onze begroting en van de gemeentelijke bijdrage. Het onderdeel prijscomponent werkt bovendien het zwaarst door, ca. 71% van onze kosten bestaat namelijk uit materiële lasten. Jaarlijks doen de gemeenten ons als verbonden partij de uitwerking voor de mee te nemen loon- en prijsontwikkelingen als uitgangspunt voor de begroting. Deze uitgangspunten nemen wij over.

Loonontwikkeling

De cao 2024-2025 (15 maanden, t/m maart 2025) is verwerkt in de loonindex voor de begroting 2025. Er is nog geen principeakkoord voor de rest van 2025 en 2026. Volgens de uitgangspunten van de Twentse gemeenten wordt de actuele salarisstaat inclusief sociale lasten per 31-12-2024 als uitgangspunten gehanteerd. Deze salarisstaat wordt verhoogd met 4,7% voor 2025 (gebaseerd op de concept Macro Economische Verkenning van 2025). Voor het jaar 2026 gaan we uit van een verdere stijging van 2,1% (ook op basis van de Macro Economische Verkenning 2025). Dit leidt tot een totale stijging van 6,8% maar omdat we in de begroting van 2024 hebben gerekend met een stijging van 5,3%, is per saldo de ontwikkeling van de gemeentelijke bijdrage voor de loonkosten 1,5%. In overeenstemming met afspraken met het algemeen bestuur wordt een verschil op de loonsom (overschot of tekort), voor zover het CAO-ontwikkelingen of mutaties in de werkgeverslasten betreft, indien nodig separaat met de gemeenten verrekend via een tussentijdse rapportage of via de jaarstukken.

Prijsontwikkeling

Voor de prijsontwikkeling nemen we de prijsontwikkeling zoals het CPB deze per september 2024 bij de Macro-Economische Verkenning (MEV) publiceert als uitgangspunt. Het CBS stelt deze werkelijke inflatoire effecten achteraf nog bij. Deze bijstelling hebben we nog niet in onze prijsontwikkeling verwerkt als we uitgaan van het prijspeil van de vorige begroting. Daarom worden de correcties over deze 3 jaren alsnog meegenomen voor de bepaling van de totale prijsontwikkeling voor het begrotingsjaar 2026. Dit leidt tot een inflatiecorrectie ten opzichte van de begroting 2025 van 4,9%.

Jaar	% al verwerkt	% MEV-2025	2026 wordt
2023	4,80%	5,80%	1,00%
2024	3,50%	4,50%	1,00%
2025	2,00%	2,70%	0,70%
2026	-	2,20%	2,20%
Inflatiecorrectie 2026			4,90%

Uitgangspunten meerjarenraming 2027-2029

Bij de opstelling van de meerjarenraming gaan we uit van de loon- en prijsontwikkeling meerjarig geraamd door het CPB in de verzamelde bijlagen van de concept Macro Economische Verkenning. Voor de meerjarenraming 2027-2029 wordt het aantal inwoners gefixeerd op het aantal zoals gehanteerd in de begroting 2026, peildatum 1 januari 2025.

Jaar	Looncompensatie	Prijscompensatie	Aantal inwoners
2027	4,90%	2,20%	643.682
2028	4,30%	2,20%	643.682
2029	4,30%	2,20%	643.682

Vervangingsinvesteringen

De investeringsruimte blijft op peil door de kapitaaluitgaven die in de begroting zijn afgeschreven, op te voeren als vervangingsinvesteringen.

Weerstandsvermogen/reserves en voorzieningen

Er wordt weerstandsvermogen aangehouden zodat de organisatie zelf in staat is om risico's op te vangen. Een kwalitatieve risicoanalyse is de basis voor deze buffers. Onze gemeenschappelijke regeling beschikt over een nota reserves en voorzieningen zoals eerder vastgesteld door het algemeen bestuur van voormalig Regio Twente welke de basis vormt voor ons weerstandsvermogen maar ook regels bevat hoe wij omgaan met reserveringen en voorzieningen.

Onvoorziene uitgaven

Voor onvoorziene uitgaven wordt een bedrag van € 0 gehanteerd.

Bijdrage per gemeente

De gemeentelijke bijdrage 2026 wordt verdeeld over de gemeenten op basis van de inwoneraantallen (in % van totaal) per 1 januari 2025 (eigen opgave gemeenten).

6.2.1 Overzicht van baten en lasten per taakveld

Code	Taakveld	Totaal Baten	Totaal Lasten	Gem. Bijdrage
0.1	Mutaties reserves	0	-75.000	-75.000
0.4	Overhead	0	1.004.140	1.004.140
0.5	Treasury	0	0	0
3.1	Economische ontwikkeling	0	785.068	785.068
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.383.723	3.962.695	2.578.972
Eindtotaal		1.383.723	5.676.904	4.293.180

6.2.2 Overzicht van geraamde incidentele baten en lasten

Voor de periode 2026 tot en met 2029 worden geen incidentele baten en lasten verwacht.

6.2.3 Overzicht structureel evenwicht

Toelichting	2026	2027	2028	2029
Saldo baten en lasten	75-	75-	75-	75-
Saldo toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	75	75	75	75
Begrotingssaldo	-	-	-	0
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	-	-	-	-
Waarvan incidentele reservemutaties (saldo)	75-	75-	75-	75-
Structureel begrotingssaldo	75-	75-	75-	75-
Baten voor mutaties reserves	0%	0%	0%	0%

De begroting is structureel in evenwicht waarbij rekening wordt gehouden met meerjarige onttrekking aan de reserve kapitaallasten beschoeiing.

6.3 Uiteenzetting van de financiële positie en de toelichting

Deze paragraaf bevat een prognose van de balans en het EMU-saldo. Daarnaast zal aandacht besteed worden aan de jaarlijkse terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, de investeringen en het verloop van de reserves.

6.3.1 Geprognosticeerde balans

De prognose van de balans bevat tenminste het begrotingsjaar, het voorliggende jaar en de 3 jaren volgend op het begrotingsjaar:

Bedragen (x € 1.000)	Eind 2024	Eind 2025	Eind 2026	Eind 2027	Eind 2028	Eind 2029
Materiele vaste activa	3.942	5.410	5.785	5.487	5.021	4.800
Financiële vaste activa	0	0	0	0	0	0
Vlottende activa	2.193	1.322	1.099	1.549	1.318	1.325
Totaal activa	6.135	6.732	6.884	7.036	6.339	6.125
Eigen vermogen	1.566	2.361	2.286	2.211	2.136	2.061
Voorzieningen	492	331	357	324	324	324
Vaste schulden	3.150	2.975	2.800	2.625	2.450	2.275
Vlottende passiva	927	1.064	1.441	1.876	1.429	1.465
Totaal passiva	6.135	6.732	6.884	7.036	6.339	6.125

Toelichting

Materiele vaste activa

Deze balanspost is geprognosticeerd door de jaarrekening 2024 als uitgangspunt te nemen. Hier zijn de toekomstige vervangingsinvesteringen aan toegevoegd. En de begrote afschrijvingen vanuit de activa administratie zijn hierop in mindering gebracht.

Vlottende activa

Deze balanspost is geprognosticeerd door voor het jaar 2024 de vlottende activa op basis van de jaarrekening 2024 uit te gaan. Onder de vlottende activa hoort ook de post liquide middelen. Deze bevat het positieve effect van alle overige activa en passiva posten.

Eigen vermogen

De balanspost reserves is op basis van de omvang van de reserves per 2024.

Voorzieningen

Deze post is begroot op basis van de begrote dotaties en verwachte bestedingen conform het grootonderhoudsplan. De effecten van het onderhoudsplan zijn hierin meegenomen.

Vaste schulden

De prognose voor de vaste schulden is gebaseerd op de afloop van de geldlening uit de leningenadministratie.

Vlottende schulden

De vlottende schulden zijn gebaseerd op de schulden jaarrekening 2024.

6.3.2 Berekening EMU-saldo

In het Verdrag van Maastricht is afgesproken dat het EMU-tekort van een bij de euro aangesloten land maximaal 3% van het Bruto Binnenlands Product (BBP) mag bedragen. Het EMU-tekort wordt bepaald door een gezamenlijk tekort van het Rijk, lokale overheden en sociale fondsen. Vanuit het BBV is het verplicht om in de begroting een raming van het eigen EMU-saldo op te nemen. De begroting van het Recreatieschap is opgesteld conform een stel van baten en lasten. Het EMU-saldo gaat niet uit van baten en lasten maar gaat uit van ontvangsten en uitgaven, berekend op transactiebasis en overeenkomstig de voorschriften van het EU-systeem van nationale en regionale rekeningen in de EU.

Omschrijving (x € 1.000)		Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
1	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	0	-75	-75	-75
2	Mutatie (im)materiële vaste activa	375	-298	-466	-221
3	Mutatie voorzieningen	25	-33	0	0
4	Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	0	0	0	0
5	Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	0	0	0	0
Berekend EMU-saldo (1-2+3-4-5)		-349	190	391	146

Investerings tellen bijvoorbeeld niet mee in het stelsel van baten en lasten, daarbij wordt uitgegaan van de jaarlijkse kapitaallasten van de investeringen. Investerings in een bepaald jaar tellen echter wel volledig mee in het EMU-saldo. Bij een sluitende begroting zou het daardoor dus toch kunnen dat er een negatief saldo is. In het jaar 2026 is het EMU-saldo negatief door het hoge investeringsniveau (parkeersystemen) in dat jaar.

6.3.2 Verloopoverzicht voorzieningen en reserves

Verloopoverzicht voorzieningen	Eindstand 2025	Toevoeging 2026	Onttrekking 2026	Eindstand 2026	Toevoeging 2027	Onttrekking 2027	Eindstand 2027	Toevoeging 2028	Onttrekking 2028	Eindstand 2028	Toevoeging 2029	Onttrekking 2029	Eindstand 2029
Grootonderhoud Recreatieve Voorziening	331	107	82	357	107	141	324	0	0	324	0	0	324
Voorziening RVU	15	0	15	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Voorziening Verlofsparen	75	10	0	85	10	0	95	10	0	105	10	0	115
Totaal	421	117	97	442	117	141	419	10	0	429	10	0	439

Verloopoverzicht reserves	Eindstand 2025	Toevoeging 2026	Onttrekking 2026	Eindstand 2026	Toevoeging 2027	Onttrekking 2027	Eindstand 2027	Toevoeging 2028	Onttrekking 2028	Eindstand 2028	Toevoeging 2029	Onttrekking 2029	Eindstand 2029
Algemene reserve	79			79			79			79			79
Subtotaal	79	0	0	79	0	0	79	0	0	79	0	0	79
Bestemmingsreserve:													
- Egalisatie	0			0			0			0			0
- Overige	2.283		75	2208		75	2133		75	2058		75	1983
Subtotaal	2283	0	75	2208	0	75	2133	0	75	2058	0	75	1983
Totaal	2361	0	75	2286	0	75	2211	0	75	2136	0	75	2061

Tabel 10 Verloopoverzicht voorzieningen en reserves

6.3.4 Arbeidskosten gerelateerde verplichtingen

In onderstaand overzicht zijn de arbeidskosten gerelateerde verplichtingen opgenomen, die jaarlijks een vergelijkbaar volume hebben. De dekking van deze verplichtingen is in de meerjarenraming voorzien.

Bedragen in €	2026
Individueel keuzebudget	229.774

Tabel 11 Arbeidskosten gerelateerde verplichtingen

6.3.5 Investeringsen

Hieronder treft een overzicht van de verwachte herinvesteringen:

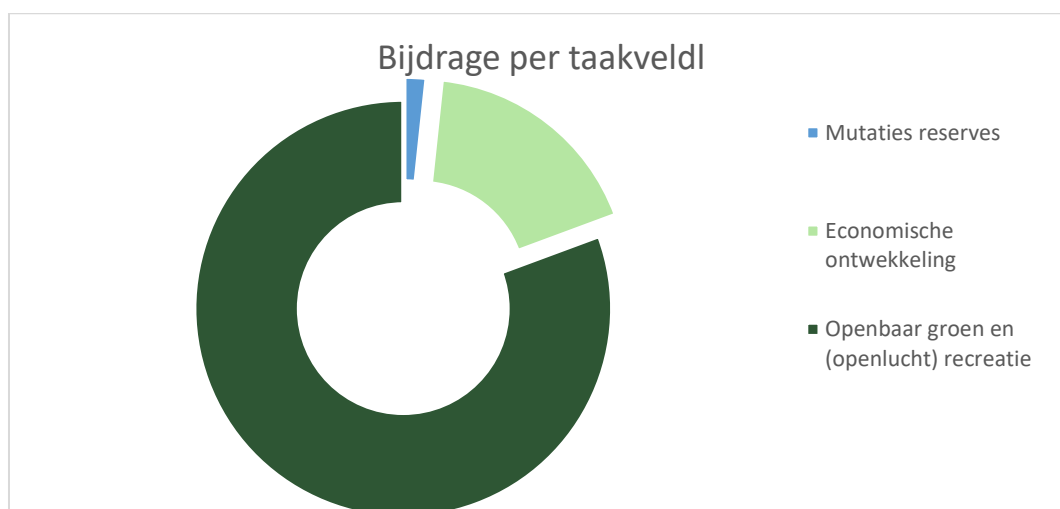
Herinvesteringen	2026	2027	2028	2029
Bedrag	687	158	74	318

Tabel 12 Herinvesteringen

Bijlagen

Gemeentelijke bijdrage 2026 per taakveld

Gemeente	Aantal inw. 1-1-2025	0.4 Overh.	0.10 Mutaties reserves	3.1 Economische ontwikkeling	5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	Totaal Gemeentelijke bijdrage
Almelo	74.772	0	-8.712	91.196	416.225	498.709
Borne	24.736	0	-2.882	30.169	137.695	164.982
Dinkelland	26.727	0	-3.114	32.598	148.778	178.262
Enschede	162.427	0	-18.926	198.104	904.164	1.083.343
Haaksbergen	24.218	0	-2.822	29.538	134.812	161.528
Hellendoorn	36.207	0	-4.219	44.160	201.549	241.491
Hengelo	83.634	0	-9.745	102.004	465.556	557.815
Hof van Twente	35.661	0	-4.155	43.494	198.510	237.849
Losser	23.454	0	-2.733	28.606	130.559	156.432
Oldenzaal	32.031	0	-3.732	39.067	178.303	213.638
Rijssen / Holten	38.839	0	-4.525	47.370	216.201	259.045
Tubbergen	21.508	0	-2.506	26.232	119.726	143.452
Twenterand	34.119	0	-3.975	41.613	189.926	227.564
Wierden	25.349	0	-2.954	30.917	141.107	169.071
Totaal	643.682	0	-75.000	785.068	3.583.112	4.293.180

Toelichting

Volgens het BBV is het voor verbonden partijen niet toegestaan om de gemeentelijke bijdrage voor overhead op te halen via taakveld overhead (voor zover het geen overhead activiteiten betreft). Dit is uiteengezet in de notitie verbonden partijen van de commissie BBV. Hierdoor verantwoorden wij de bijdragen voor overhead onder de baten bij de directe taakvelden door taakveld overhead extracomptabel te verdelen over het grootste taakveld, openbaar groen en openluchtrecreatie.

De rente voor de aangetrokken geldlening wordt niet separaat via taakveld 0.5 opgehaald doch via de omslagrente verantwoord via het taakveld openbaar groen en (openlucht) recreatie.